

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD, Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 180 GRD

ПОЛИТИКНИ

ЗАБАВНИК

30.III 1990. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ

9 ДИН. • БРОЈ 1996

БЕОГРАЂАНИН
РИМСКИ
ИМПЕРАТОР:
20
ДАНА
НЕСРЕКНОГ
ЈОВИЈАНА

ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!

ДИРБУИ

МЕСТО ОД 400 СТАНОВНИКА,
НАЈМАЊИ ЈЕ ГРАД У
БЕЛГИЈИ.

СУПРУЖНИЦИ ЛУИС

ИЗ ИСТЕЛ СПРИНГСА (ДРЖ. ТЕНЕСИ, САД), РОЂЕНИ СУ ИСТОГ ДАНА, ИСТЕ ГОДИНЕ И У ИСТО ВРЕМЕ, АЛИ У РАЗЛИЧИТИМ САВЕЗНИМ ДРЖАВАМА - ТЕНЕСИСУ И ВИРѢНИЈИ.

ЧУДОВИШТЕ

ИЗ МОНСЕРАТА (ШПАНИЈА) ВАРДАРСКО ЈЕ ДЕЛО ПРИРОДЕ.

ШЕРПАСИ

СА ХИМАЛАЈА ПЛАЖЕЊЕ ЈЕЗИКА СМАТРАЈУ ЗА УЧТИВ ПОЗДРАВ.

ВИСЕКИ МОСТ ОД ТРСКЕ

ПРЕКО РЕКЕ ДАРКАНГ У ИНДИЈСКОЈ ОБЛАСТИ СИАНГ, НАПРАВЉЕН ЈЕ КАО ОГРОМНА СПИРАЛА КОЈА ДАЈЕ ОСЕКАЈ СИГУРНОСТИ СВИМА КОЈИ ПРЕЛАЗЕ МОСТ.

РУДНИК ДИЈАМАНАТА У КИМБЕРЛИЈУ

(ЈУЖНА АФРИКА)

ЈЕДНА ЈЕ ОД НАЈВЕЊИХ РУПА У ЗЕМЉИ КОЈУ ЈЕ ЧОВЕК НАМИНИО. ДУБОКА ЈЕ ПРЕКО 1200 МЕТРА И ШИРОКА 457.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА

кад су шпански освајачи стигли у Перу, чули су за легендарну област где су Инке копале злато, али су сва њихова тражења остала без успеха. Недавно су, међутим, перуански геолози баш у овом крају пронашли не-

такнуте жиле злата чија се вредност процењује на седам милијарди конвертибилних динара.

тридесетогодишњи Аустралијанац Џон Винсент поставио је светски рекорд и његов авиончић од папира летео је читавих 100 метара.

Месне новине које су донеле ову вест додају, не без хумора, да Винсент у „слободно време” лети на правим авионима јер је запослен као стјуард.

у Италији су у моди такозвани „хип-хоп” сатови. Купац по жељи може изабра-

ти сат са мирисом лимуна, ваниле, ментола, руже, љубичице... Мирис испушта пљосната ампулица уграђена у пластични канц.

Јакопо Лунисно вероватно ће ући у Гинисову књигу рекорда. Овај осамде-

сетпетогодишњи Италијан попео се на врх Матерхорн (око 4500 метара) за само седам часова. Чика Јакопо је, иначе, искусни планинар и алпиниста и овим спортом бави се пуних шездесет година, а смучањем чак седамдесет.

четрдесеттргодишњи Енглеz Дејв Смит вероватно је најјачи човек на свету. Он је само снагом својих мишића успео да читавих пола километра вуче камион тежак 39 тона.

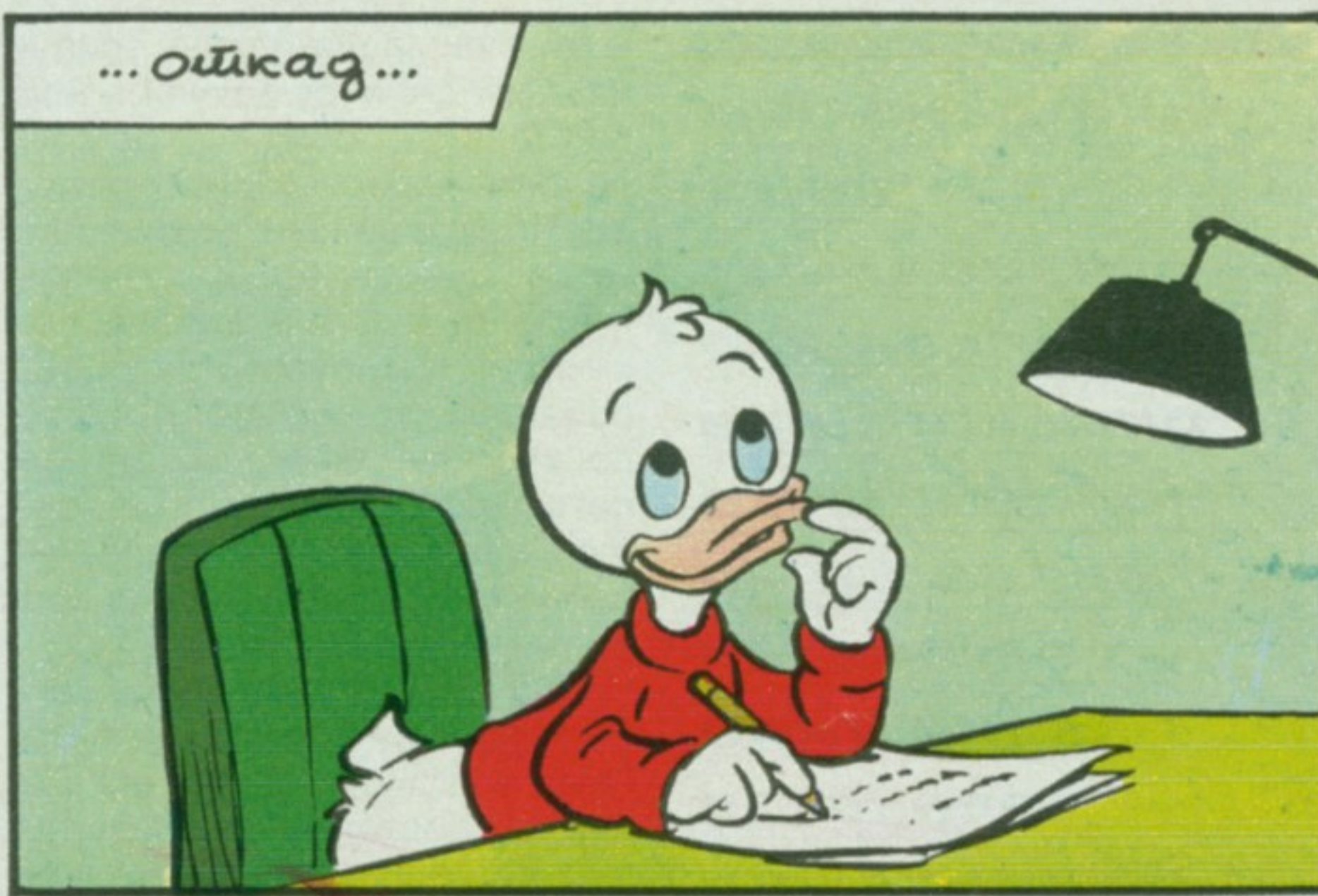
кажу да Јапанци све радије једу јела справљена од разног цвећа. У ресторанима најтраженији су лосос са бегонијама, ракчићи са љубичицама и шницле и погачице са лавандом. Највећи сладокусци у овим цветним специјалитетима су жене.

Илустровао: Зоран Петковић - Петко

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

© 1989 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

ЈЕДАН
БЕОГРАЂАНИН
РИМСКИ
ИМПЕРАТОР

200 ДАНА НЕСРЕЋНОГ ЈОВИЈАНА

**Није доживео
да га
сународници
поздраве као
римског цара
јер је кратко
владао и на
загонетан
начин умро
далеко од
Сингидунума**

Преласком реке Тигрис, границе Римског Царства и Персије, римску војску као да је стигла клетва порушених домова на њиховом освајачком походу. Сувише дуго траје опсада и отпор Персијанаца, а у једном сукобу са њима храбри цар Јулијан смртно је рањен.

Трибуни и највиши официри у легији, окупљени да изаберу новог цара, нису ни слутили да ће бити сведоци најчуднијег избора у историји Рима. Огроман шатор у коме су се налазили био је окружен легионарима који су с нестрпље-

њем очекивали одлуку трибуна. Одједном су зачули повику „Јовијан, Јовијан...” од групе легионара из задњих редова. Пречувши име, помислили су да бучни легионари узвикују име цара Јулијана у знак посмртног поздрава и са одобравањем, подигнутих руку, то прихватили. Оно што ће се потом догодити увериће трибуне како недисциплина и неозбиљност групе легионара постају опасна збиља.

Окружен легионарима, међу којима су најбројнији били Гали и Илири, пред њих је ступио достојанствени дугајлија у одори команданта царске гарде. Тек тада су схватили да су својим одобравањем овог човека именовали царем. Али, неспоразум више није могао да се исправи јер су и остали легионари громогласним скандирањем прихватили новог императора.

Тако је 26. јуна 363. године Јовијан Август, родом из Сингидунума, постао нови римски император, како је записао његов савременик историчар Амијан.

Издаја

Његовим избором као да почињу судбоносни дани за Римско Царство, али и за цара Јовијана, човека веселе и

благе нарави. Већ први дани владавине почели су веома бурно. Један од легионарских официра, који је одраније био у сукобу са њим, у страху од освете пребегао је Персијанцима и цару Сапору открио тајну о смрти цара Јулијана, његовог љутог противника.

Охрабрени Персијанци креху у напад на Римљане користећи своје тајно оружје слонове који праве праву пометњу у редовима римске коњице. Римљани уз велике губитке успевају да се извуку и дођу до реке Тигрис. Први окршај прошао је не баш

славно за новог цара. Уз помоћ Сарацена, Персијанци не остављају на миру Римљане и они морају да се повлаче даље. Понтонски мост од волујских мешина је попустио и тако су многи, пошто нису знали да пливају, остали у Тигрису.

Исте ноћи цар Јовијан је одредио групу Германа и Гала, добрих пливача, да под окриљем мрака препливају реку и нападну Персијанце.

Илустровао: Брана Јовановић

Направили су стравичан покољ. Лукавство је успело и цар Сапор шаље изасланике да преговарају о миру, али преговори су се отегли.

Поред недисциплине, у редовима Римљана појавила се и глад. Цар Јовијан је касно схватио да је отезање преговора у ствари лукавство цара Сапора па је одлучио да се повуче. Уз страшне напоре, оскудевајући у храни, стигао је до рушевина прастарог сумерског града Ура и сместио

се у једној тврђави из које шаље изасланике да по Илирику и Галији објаве његов избор за императора. Пут их је водио и кроз Сирмиум (данас Сремска Митровица) да би предали повељу којом Јовијан свог таста Лицијана именује магистром коњице и пешадије и задужује га да иде у савезне провинције и спречи могуће побуне.

Грозна смрт царевог имењака

Иако су се легије цара Јовијана опоравиле у тврђави Ур, Персијанци су их опет принудили на повлачење, мучно и дуго, све до града Пилибе у који нису ушли јер је Јовијан знао да га не може

одбрани од Персијанаца. Нису помогла ни преклињања становника Пилибе и неких легионарских трибуна па је дошло до раздора међу легионарима. Да заведе ред, Јовијан је морао да погуби свог имењака писара Јовијана. Наредио је да га баце у исушени бунар и затрпају камењем.

Становници Пилибе нису хтели да сачекају Персијанце. Уз плач деце и кукљаву жена напуштали су своје домове и кренули за војском у неизвесност. Цар Јовијан подносио је све ово веома тешко, пише историчар и његов саборац Амијан. Као да се срџба богова сручила на њега у шта се ускоро уверио. По доласку у Антиохију из предворја царске палате необјашњиво је нестала тучана кугла из руке статуе цара Максимилијана. Грде у згради Сената почеле су језиво да пуккетају а на небу се усред дана појавила комета.

Ово је било превише за несрећног императора. Брзо напушта Антиохију и стиже у Кападокију где се сусреће са изасланицима које је из Ура послао у Галију и Илирик. Али, вести које је добио увериће га још једном да богови нису на његовој страни. Слаба утеха био је глас да га је један део Галије признао за цара и послао своје представнике да му се поклоне.

Плач сина Варонијана

У Анкари, са сином Варонијаном у колевци, присуствује церемонији доделе почасне титуле конзула. Дете је толико плакало да је свечаност протекла крајње непријатно. И ово је протумачено као лош предзнак. Још један у заиста чудном царевању цара Јовијана. Исте ноћи стижу гласници са вешћу да је његов таст Лицијан убијен у једној побуни.

Ноћ 17. фебруара 364. године биће последња у животу императора Јовијана. У зору је нађен мртав у свом кревету. Загонетна смрт објашњавана је испарењима из свеже окречених зидова а по другима од лошег угла којим јеложена пећ у царској одаји.

Тако је цар из Сингидунума завршио своје кратко царевање исто онако као што је и почео – у мучном повлачењу пред непријатељима из места у место доносећи становницима само несрећу. Није доживео да га сународници виде као римског цара, умро је далеко од родног Сингидунума – код данашњег места Шалун Капсија, западно од Анкаре. Његова смрт као да је означила почетак распада Римског Царства.

В. Недељковић

ДРАМА НА

НА КОТУРАЉКАМА

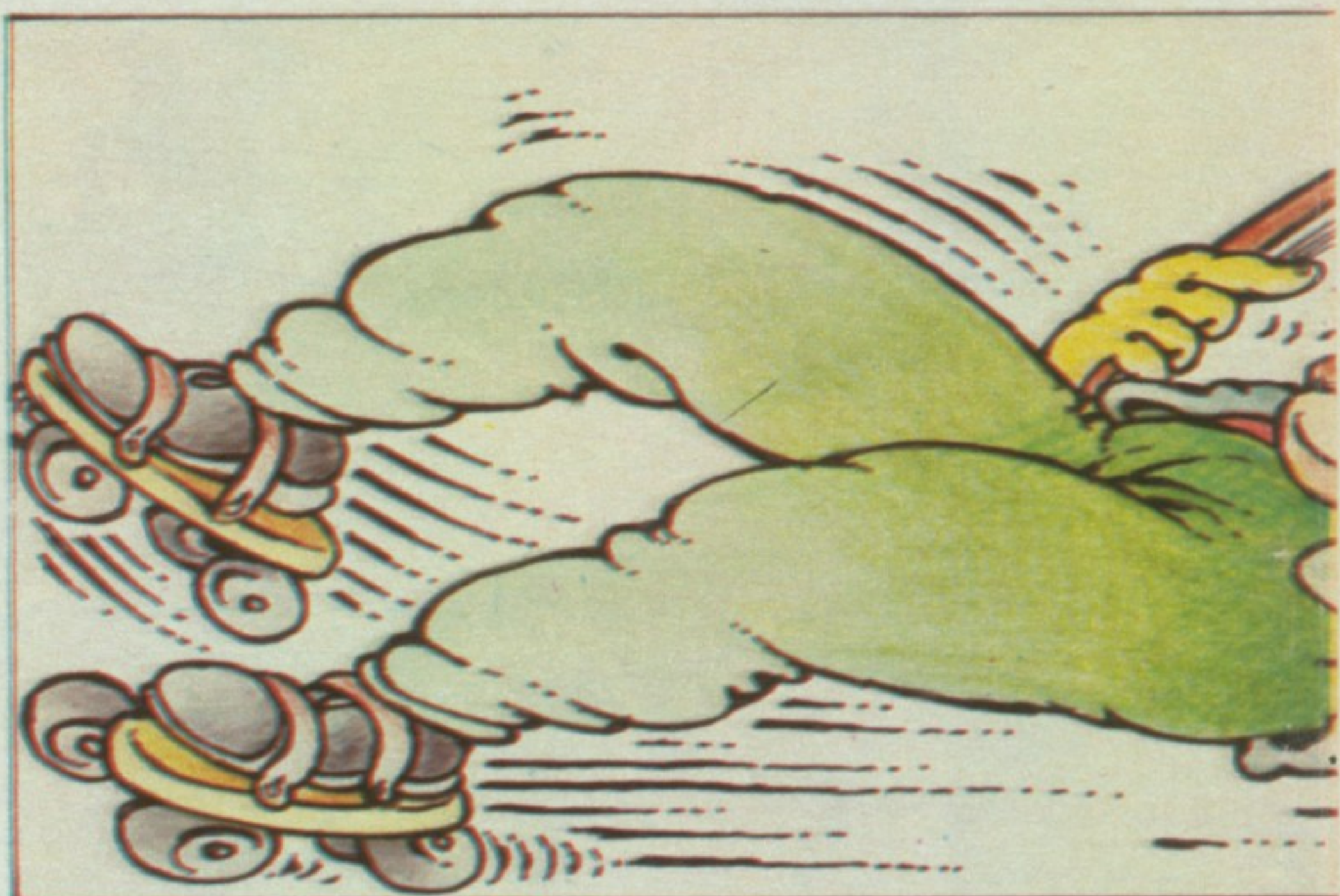
МАСКЕНБАЛУ

Господин Мерлен био је истанчана душа, занесењак, градитељ музичких инструмената и човек који је направио и ставио на ноге први пар котураљки у историји. А, да би представљање новог спорта извео што упечатљивије, Мерлен је изабрао да га прикаже на великом друштвеном догађају сезоне, свечаном маскенбалу у Карлајл Хаусу на скверу Сохо у Лондону.

Из разлога који су само њему били познати Мерлен је замислио да ће његов улазак на маскараду остати заиста

незабораван ако истовремено буде терао ролшуе и свирао на виолини.

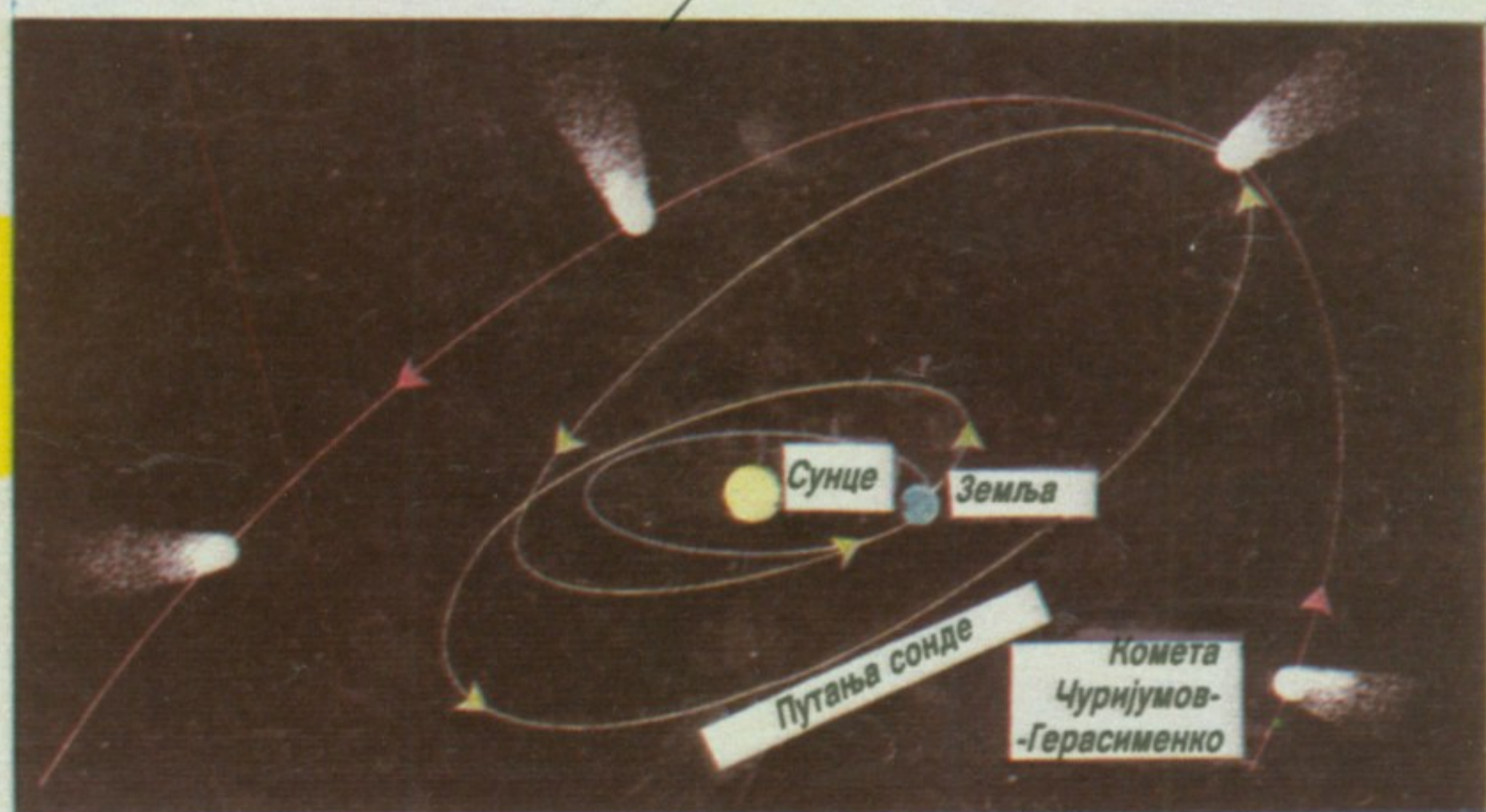
И, док су се гости, весело жаморећи, мували унаоколо и поправљали своје тоалете, Жозеф Мерлен је неопажено ушао у предворје, још неопаженије натакао котураљке, наместио виолину и достојанствено се винуо уз звуке сопствене музике. Овде треба истаћи његову велику храброст јер су те прве ролшуе биле крајње несигурне, а куглични лежајеви још нису ни постојали.

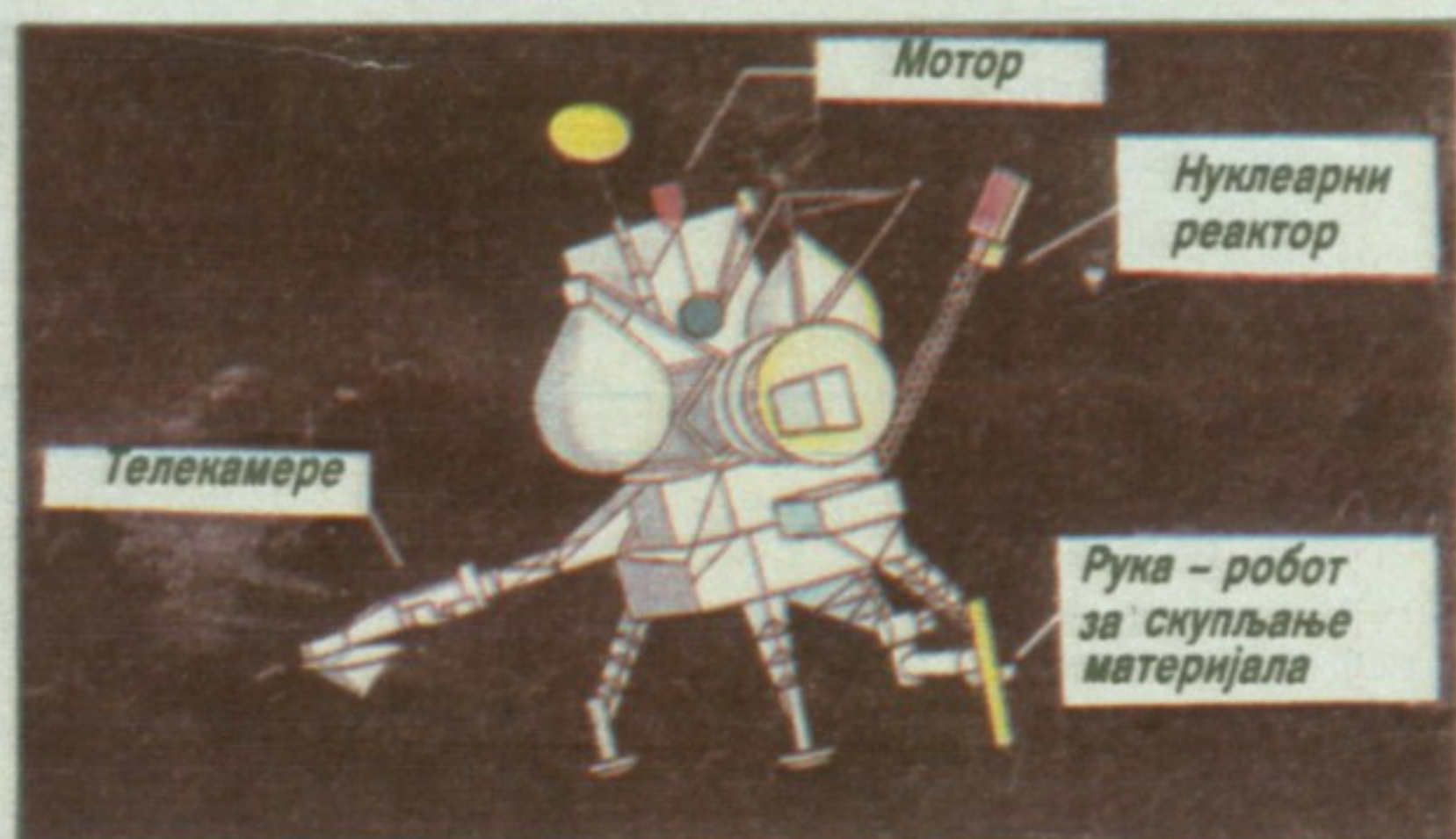
МИСИЈА „РОЗЕТА-CNRS“

КАКО УЗЈАХАТ

Тешко. Али, баш то покушаће научници Европске свемирске агенције и то већ 2001. године

ОВАКО ИЗГЛЕДА „РОЗЕТА“

Сонда „Розета“ је права правцата свемирска летелица опремљена моторима за маневрисање по космосу и одлепљивање од комете, а има и модул за атерирање који ће оставити у кометином језгру.

„Розета“ ће имати и једну роботску руку која ће прикупљати материјал с површине комете и копати по језгру на различитим дубинама. Мали нуклеарни реактор производиће неопходну електричну енергију.

Подухват је достојан маште барона Минхаузена: лансирати сонду која ће стићи неку комету, спустити се на њено језгро, узети одатле узорке метеријала и с њима се вратити натраг на Земљу!

Предвиђена за 2001. годину мисија „Розета-Cnrs“ (Comet nucleus return sample = повратни узорак језгра комете, у веома слободном преводу) сматра се досад најамбициознијим и најсложенијим свемирским пројектом. Пред екипом научника Европске свемирске агенције налази се гомила тешко решивих задатака.

С ВИОЛИНОМ

Двери балске сале отворене су, сасвим случајно, баш у тренутку када је запретила опасност да Мерлен о њих тресне и он је пролетео по сјајно углачаном паркету добијајући све веће убрзање. Али, на ту ситницу није стигао да обрати пажњу.

Пионир новог, никада раније виђеног, спорта толико се занео, не зна се да ли брзином којом се кретао или свирком виолине, да се, тек када је осетио да лети као на крилима, присетио да пре овог наступа никада у животу није имао ролшуе на ногама и да нема појма како да скрене или успори, о заустављању да се и не говори.

Његова изненадна паника

претворила се у прави ужас када је погледао испред себе и угледао истоветно одевену прилику, па још на котураљкама и с виолином, како му муњевито јури у сусрет.

Када је схватио да је то његов лични одраз у огледалу, које је покривало супротни зид огромне балске дворане, било је прекасно - треснуо је о њега из све снаге и у пуној брзини. Велико и тешко биљурно огледало разбило се у парампарчад и сручило на њега, виолина се смрסקала, а

он сам био је толико повређен да је једва преживео.

Несрећни догађај одложио је овај спорт за осамдесет три године - тек 1823. јавно је приказан први пар колико-толико безбедних ролшуа. Њихов изумитељ Роберт Тајрз, пиљар из улице Пикадили у Лондону, имао је довољно здравог разума да их претходно испроба на тениском терену, далеко од огледала, прозора, људи и сличних препака.

Б. Д.

И КОМЕТУ

То је, пре свега, крајње прецизно лансирање сонде и њен лет без и најситније грешке, али и начин да се та сонда заштити од бомбардовања метеорског роја, то јест, кометске прашине, каменица које су заплуснуле и „ослепиле“ сонду „Бото“ послату пре четири године да сними славну Халејеву комету.

Морају, такође, да смисле и савршен систем за атерирање који ће сонду спустити на комету док се и једна и друга крећу брзином од више десетина хиљада километара на час што није нимало једноставно.

Тако се европски научници спремају да ставе шапу на најстарији космички материјал Сунчевог система: комете имају састав веома сличан ономе од кога је, пре око пет милијарди година, настао и наш Сунчев систем. Због тога су узорци материјала из језгра комете за нас више него занимљиви - они би могли да нам помогну да уђемо у траг сопственом пореклу.

Зато се сонда која ће обавити овај сложени посао и зове „Розета“. Тако се, иначе, зове камен, црни базалт на-

ђен код истоименог египатског града 1799. године а данас у Британском музеју у Лондону, помоћу чијег су текста, урезаног хијероглифима али и грчким преводом, најзад дешифровани египатски хијероглифи што се сматра великим подухватом за историју човечанства.

Циљ „Розете“ је комета Чуријумов-Герасименко (комете углавном добијају имена према људима који су их први видели и забележили), али екипа која ради на пројекту „Розета-Cnrs“ има у виду још три могуће комете: Дитоа-Хартли, Виртанен и Хартли 2, за сваки случај.

Предвиђено је да „Розета“ буде лансирана 1. јануара 2001. године помоћу ракете „Титан“. Сонда ће се приближити циљу 11. јула 2005. године, када комета Чуријумов-Герасименко буде најудаљенија од Сунца и стога најмање „активна“, и спустиће се на њу. Пошто испита њено језгро и покупи узорке, кренуће назад на Земљу где би требало да стигне 12. новембра 2008. године

Израчунато све у длаку!

Б. Дожић

ПРОЧИТАЈ, ПРОСКИТАЈ

БАКТЕРИЈЕ ЗА САВРШЕН ЗВУК

Кад неки уређај носи потпис „Сони“, то већ, само по себи, значи да се ради о врхунском квалитету (ово је бесплатни ЕПП). А људи из „Сонија“ непрекидно се труде и да докажу да су у самом врху. Последњи доказ за то су суперслушалице MDR-R 10.

Слушалице које су до сада могле да се нађу на тржишту никада нису могле потпуно да задовоље људе којима је стало до што савршенијег звука. MDR-R 10 коначно ће попунити ту празнину. Тајна њиховог савршенства је, пре свега, у материјалу од кога је израђена мембрана, онај мали али важан део, пресудна спона између звукова из музичког стуба за који су слушалице прикључене и нашег уха. Те мембране углавном су израђиване од нарочито обрађене хартије. Сада су у „Сонију“ добили материју која је целулозног порекла а производе је бактерије *Acetobacter aceti*. То је веома танка и савитљива супстанца која има све неопходне особине „добрих вибрација“.

То, наравно, није све. Стручњаци који су годинама радили на овим слушалица-

ма испитали су особине око 200 врста дрвета и коначно изабрали оно са најбољим особинама - дрво зелкова из фамилије *Ulmaceae*, које расте само у две јапанске области. Од његовог срца које мора да буде најмање 200 година старо израђује се главни део слушалица. „Покривач“ слушалице, односно део који нам стоји на ушима, прави се од коже оваца које се узгајају само у Грчкој.

Сходно ретким материјалима од којих су слушалице израђене, и цена је одговарајућа - MDR-R 10 продају се за четири хиљаде долара и не могу да се нађу у слободној продаји. Могу само посебно да се наруче.

- Свесни смо да су слушалице доступне само малом броју људи - поручују из „Сонија“ - али тако и треба да буде. Њих ће наручити само прави музички „залућеници“, људи који желе да чују савршен звук.

В. С.

НЕ БАТИНАЈТЕ ОГЊЕНУ ДАМУ!

Што од великих пећи, што од јунске врућине, била је 1974, тек – радници Макејевске коксаре у Украјини једва су стизали да отру зној с гаравих лица. Одједном су се начисто следили. И то је био крај, и њихов и доброг дела фабричких постројења. Екипа за испитивање узрока катастрофе утврдила је име кривца – лоптаста муња. Однекуд је долетела до громобрана и, као да он уопште не постоји, спустила се на најближе складиште теч-ног нафталина. Ватра се потом проширила на железничке цистерне...

Оваквих и сличних случајева било је доста. Жив човек, међутим, тешко да може да примети све оне муње мање снаге које топе железничке шине, убијају стоку или пале шуме. Недавно се лоптаста муња величине фудбалске лопте прошетала Ставропољском покрајином у Руској Федерацији, на граници са северним Кавказом. Поскакујући улицом она је приликом додира са земљом правила рупе дубоке пола метра, широке и до метар и по. Лопта је изрешетала целу улицу у дужини два кварта, затим експлодирала и разлетела се у небо.

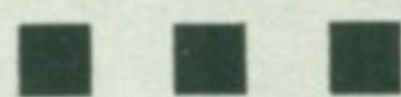
Ко је, заправо, та „огњена дама“, како је неки зову и има ли спаса од њених посета које људима утерују страх у кости?

Појести јоне метала

Откако се сазнало за лоптасту муњу, научници покушавају да одгонетну њену тајну. По неким теоријама она је антима-терија која се до нас пробила из космоса. Други истраживачи су мишљења да је реч о космичким зрацима које ужаре облаци. Највише је, међутим, присталица претпоставке чувеног физичара Петра Капице да је завичај лоптасте муње посебна област атмосфере која концентрише радио-таласно зрачење градоносних облака. („Забавник“ писао пре неколико година).

– На теорији природе „огњене даме“ ради и наша лабораторија, основана на једној од катедри Московског института

***Совјетски научник Ми-
хаил Димитријев годи-
нама проучава ову та-
јанствену природну
појаву и нуди неколи-
ко корисних савета***

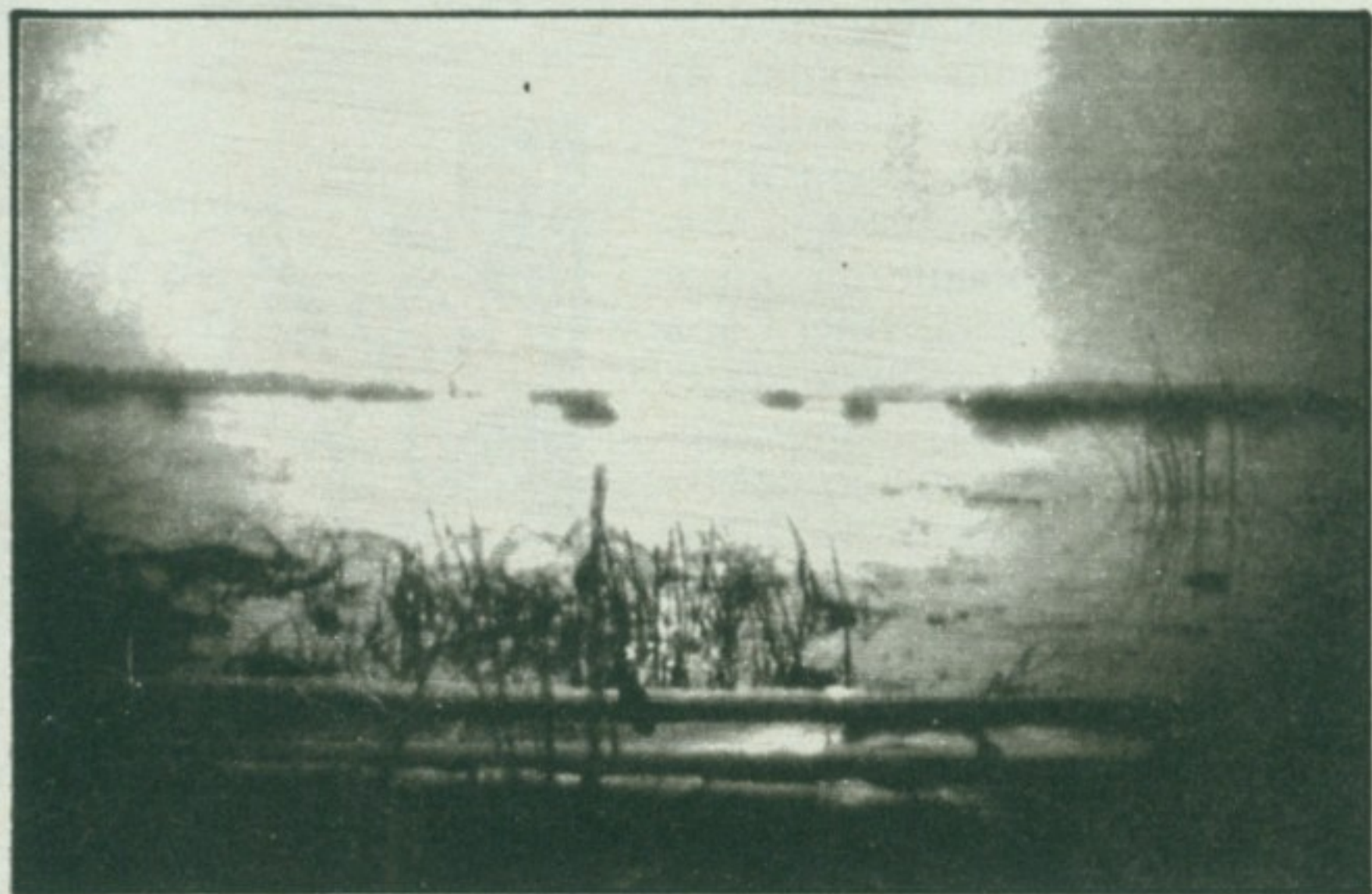
за општу и комуналну хигијену – прича Михаил Димитријев. – По нама, лоптаста муња настаје у атмосфери под утицајем сунчевог зрачења, космичких зрака, електричних поља и обичних муња. При том се стварају нестабилне хемијски активне честице које у одређеним услови-

ма почињу да се сударају и загревају те тако настаје угрушак енергије који називамо лоптаста муња.

Репродукујући је у лабораторији – тада добијамо не само светлеће лопте него и снажне експлозије – сазнали смо штошта, што нам је омогућило да направимо уређај којим од лоптасте муње штитимо фабрике, музеје, авионе и бродове. Он се уграђује на места која највише привлаче муњу. Пролазећи кроз тај уређај, она упија јоне метала (после чега не може доћи до експлозије), њена опна се распада и муња се претвара у дим.

Мишљења сам да ће практична корист од примене наших изума бити велика. Ствар је, међутим, у томе што не постоје сасвим поуздана средства за борбу против ових природних појава. Овде су обич-

Трагови лоптасте муње која се појавила 22. августа 1986. на језеру Шид у Архангелској области

Црна муња са светлећим реповима виђена у 4 часа изјутра 23. септембра 1977. у Лењинграду

ни громобрани беспомоћни, на свом походу не узима их за озбиљно. Заштита од ње, посебно у складиштима нафте и гаса, више је него неопходна јер су њени напади у последње време прилично учестили, а све због све већег загађивања животне средине.

Пепео уместо човека

У картотеци наше лабораторије имамо неколико десетина хиљада описа сусрета људи с нимало нежном „огњеном дамом“. Неки од тих сусрета завршили су трагично.

Пењући се на врх Трапедија у планинама западног Кавказа, група искусних алпиниста предахнула је недалеко од циља. И док су покушавали да сном поврате снагу за сутрашњи, последњи успон, у шатор је улетела лоптаста муња и направила пустош. Један алпиниста остао је на месту мртав а опекотине неколицине њих биле су такве природе – кроз ране су им се виделе нагореле кости – да су спасени

у последњем тренутку. Муња је у шатору боравила тек неколико секунди и излетела.

Нимало веселији није ни случај оца и сина који су кренули на скијање. Успут су се раздвојили и више се никада нису сретли. Отац је упорно тражио сина, он као да је у земљу пропао. Тек уз помоћ екипе стручњака случај је објашњен: наишла је лоптаста муња и несрећног сина претворила у пепео. Наравно, ово је јединствен случај, али и он показује сву моћ лоптасте муње.

Приликом лечења настрадалих људи доказано је да неке врсте лоптастих муња могу да буду отровне, да излучују штетне материје. Лекари, засад, не знају како да се боре против обољења која оне изазивају, а симптоми су слични оним откривеним после већег озрачења радиоактивним материјама или оштећењима централног нервног система.

На срећу, посете „огњене даме“ најчешће прођу без тежих последица. Најважније је, међутим, у таквим тренуцима

остати присебан: притајивши дисање пробајте да у руке узмете било какав предмет (само не од метала) и ставите га испод себе. На улици то, на пример, може да буде обичан штап. Уколико се лоптаста муња прилепи за штап, опрезно га положите на земљу. Немојте ни у ком случају ударати лопту, то је веома опасно.

Иначе, ова тајанствена појава може да буде и невидљива, тада је то црна муња. И мада за разлику од обичне лоптасте муње трају и по неколико часова, често и дана, засад их је веома тешко проучавати. Успели смо да је фотографишемо и да на основу тог снимка утврдимо да је састављена од некаквих загонетних нити умотаних у клупко. И о њој, наравно, имамо сведочење из прве руке, од чувеног совјетског алпинисте Игора Кахијанија:

„У септембру 1958. водио сам алпинисте на врх Улу-Тау у северном Кавказу. Изненада су нас напали необични летећи предмети потпуно црне боје из којих је избијала велика топлота. Изгубио сам свест. Фото-апарат, одећа и обућа били су јако нагорели.“

Остаци тих предмета и данас се чувају у алпинистичком музеју у Терсколи.

Ко је уништио Содому и Гомору?

Лоптаста муња достиже температуру од 10 до 15 хиљада степени, често поседује и микроталасно зрачење. Познат је низ случајева са пилотима који су при сусрету са „огњеном дамом“, чак и без непосредног додира, губили свест. Тиме могу да се објасне и неке авионске несреће.

Августа 1978. у Хабаровску се појавила лоптаста муња јарке наранџасте боје, величине око метар и по. Њен лет пратило је оштро звиждање налик раду млазног мотора. На тренутак је засјала над земљом, а затим уз грмљавину нестала. Пре тога овај предео захватила је олуја, земља је била пуна влаге. Ипак, на том месту тло се потпуно истопило правећи канал дубок 25 центиметара. Након детаљног истраживања ми смо такву појаву поновили у лабораторији и то под утицајем микроталаса.

На територији Совјетског Савеза у просеку се сваког дана забележи око 650 лоптастих муња. Када су атмосферски услови посебно повољни, могу да се виде и у скупини од неколико стотина па и хиљада. Многе јединствене појаве – не само савремене него и оне из далеке прошлости – склон сам да тумачим управо лоптастим муњама. Рецимо, катастрофе попут нестанка градова Содоме и Гоморе или Мохенџо Даро могле су да буду последица експлозија јата лоптастих муња у атмосфери. Тиме објашњавам и чувену тунгуску експлозију која се догодила на сибирској реци Подкамена Тунгуска 1908. А што се тиче неидентификованих летећих објеката – узимајући у обзир сведочења и описе очевидаца – склон сам да верујем да су то углавном биле својеврсне лоптасте муње.

Наравно, доста тога остаје загонетка. Можда ће нам, једном, одговор понудити сама „огњена дама“ или ће нас, као до сада, пустити да је откривамо, парче по парче.

П. М.

DIK
BROWNE

ХОГАР

СТРАШНИ

НАЈновије вести о дивним створењима

Шетња за прасце

У Шведској је ове године донет нов закон о заштити животиња, за који кажу да је најнапреднији на свету. Његов главни циљ је да спречи „индустријско“ гајење стоке и живине у неприродним и нехуманим условима. Држање кокошака у кавезима, на пример, строго је забрањено. Новорођени прасићи и телад морају имати лежај од сламе, одраслија телад и млечне краве обавезно проводе лето на пашњаку, а свиње се преко дана морају пуштати из обора, јер им је потребно кретање.

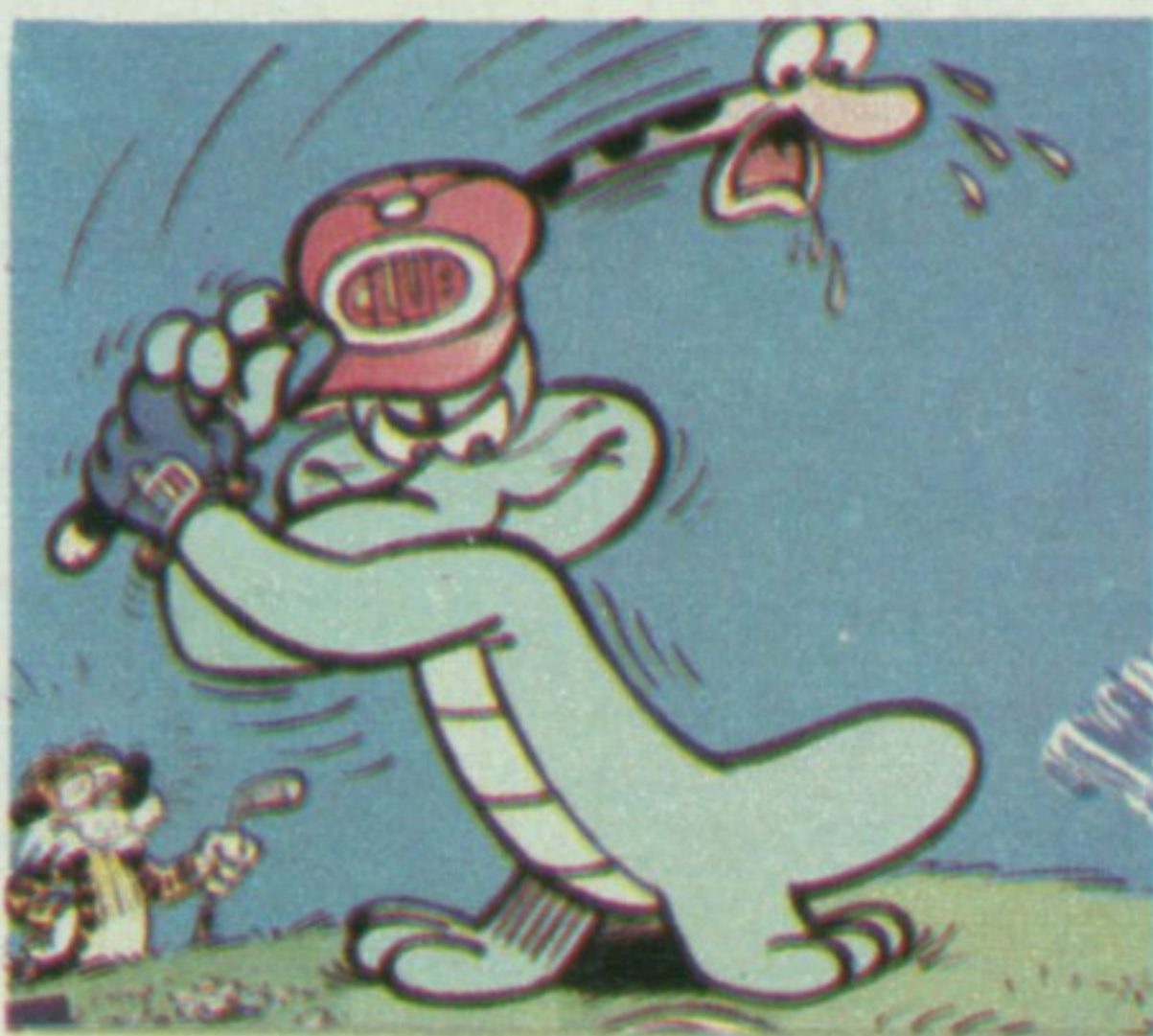

На ветеринарској клиници „Енцел“ у Бостону сваке године преко 300 паса и мачака прима трансфузије крви, које им неретко спасавају живот. Баш као и за двоножне пацијенте, недовољне залихе крви стална су мука. Стога је клиника објавила да ће одсад недељом увек бити отворена за добровољне даваоце.

Коломбо воли животиње

Питер Фолк, широм света познат гледаоцима телевизије као инспектор Коломбо, добио је неколико анонимних претећих писама. Разлог је његова брига за заштиту дивљих животиња. У уговор за наставак популарне серије о детективу, по глумчевој жељи, унета је одредба да се на екрану неће појављивати никакве личности у крзнима. Штавише, не сме се употребљавати шминка која је тестирана на кожи животиња.

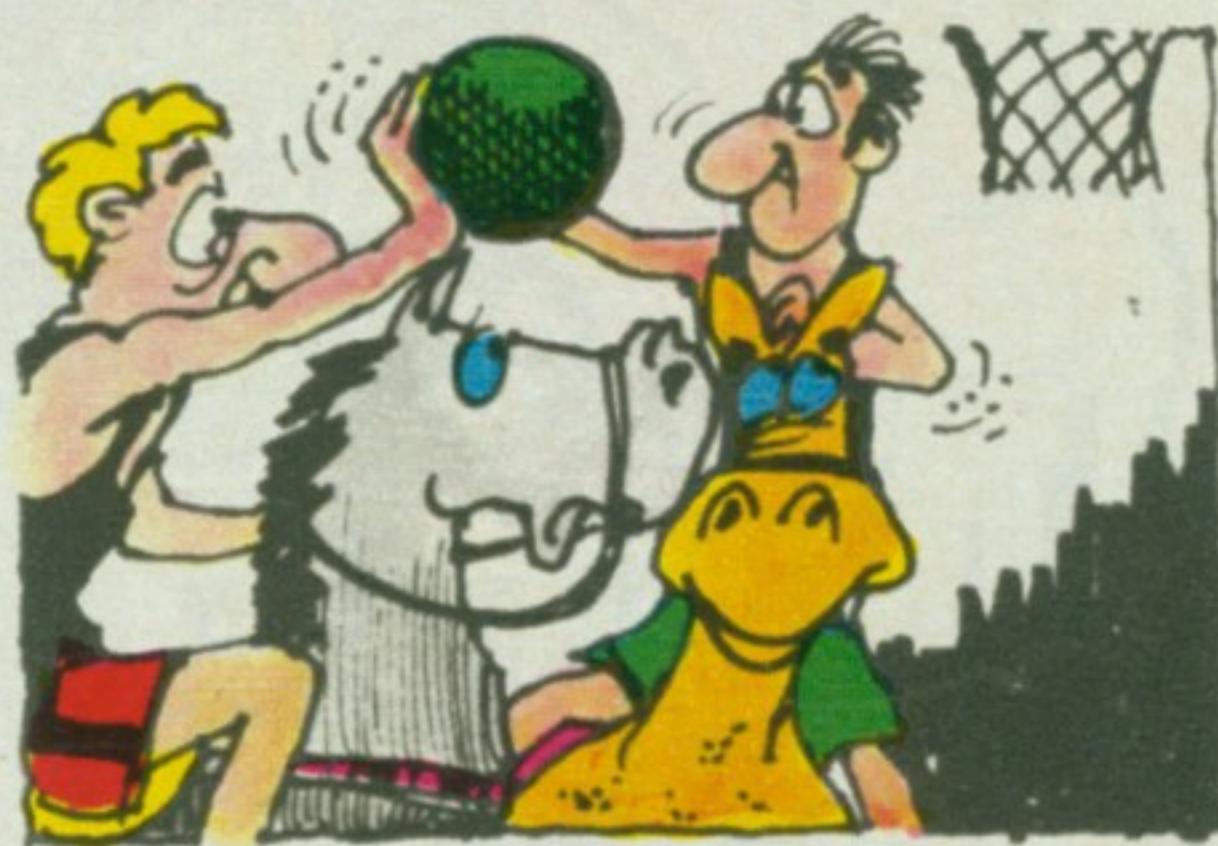
Минисаур

Многи светски музеји поносе се џиновским скелетима диносаура, али универзитет Бригем Јанг у америчкој држави Јута има – најмањег диносаура на свету. Недавно откривен у јајету старом око 15 милиона година, овај још нерођени диносаур мањи је од малог прста на руци, али савршено очуван.

Кило и по – шта је то за слона!

„Ивопласт“ се зове једна врста плексигласа, беличасте боје, од које се у САД већ одавно производе клавирске дирке. Сада су за њега почели да се занимају и европски произвођачи клавира јер је у земљама Европске заједнице, из еколошких разлога, забрањен увоз слонове кости. Они конзервативнији се још буне, истичући да је за једну клавијатуру потребан „само“ 1,5 килограм слоноваче. Срећом (по слонове), прописи су неумољиви.

Кошарка на четири ноге

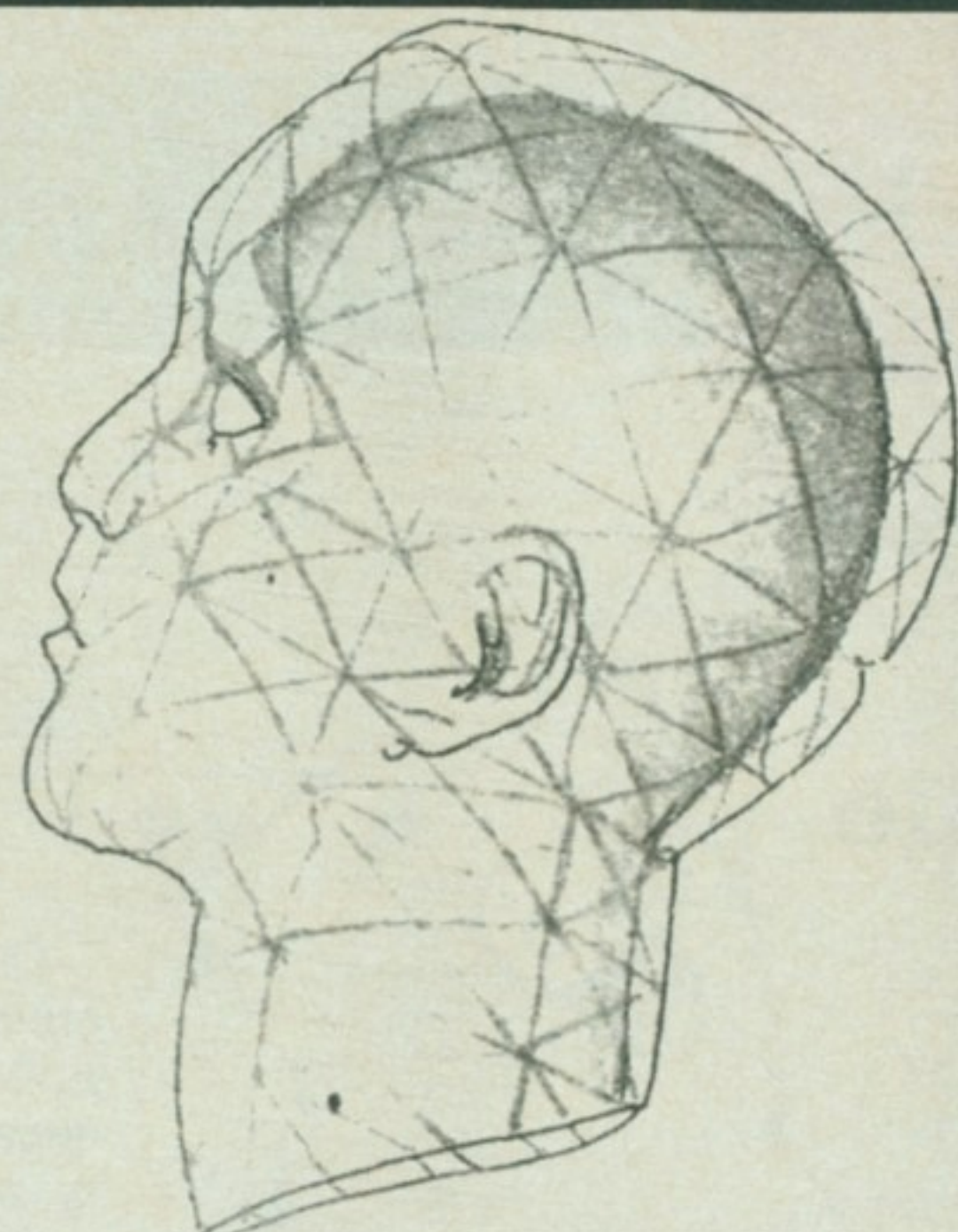
И до сада се знало за поло – врсту хокеја на коњима. Сада је у Француској измишљена нова игра „хорсбал“, то јест кошарка за јахаче. На терену величине 60 са 25 метара играју два тима од по четири јахача који се труде да убаце лопту у кош пречника једног метра. Играју се два полувремена од по десет минута. Мада може бити опасан у случају судара два коња, „хорсбал“ постаје све популарнији. У Француској, а однедавно и у Белгији, већ се одржавају и првенства.

Медвеђа посла

На Аљасци, прошле године, ваздушни саобраћај био је у прекиду осам часова зато што су мрки медведи прекинули радио-везе. Не само што су срушили антену чешући леђа о њу, него су прегризли и кабл између антене и предајника, а са спремишта за материјал откинули алуминијумску облогу. Сада је око целог уређаја подигнута наелектрисана жичана ограда да би се медведи одвикли од мешања у послове авијације.

С. С.

ДЛАНУ

Недавно је у московски институт стигао мозак Андреја Сахарова, тек преминулог чувеног физичара и борца за људска права. Убудуће ће правити друштво „сивим масама” Лењина, Стаљина, Кларе Цеткин, Лава Ландауа. А све због одговора на питање како то раде моздане ћалије „генијалних људи”

Неоспорно је, и после толико упорног истраживања, да једна једина жива ћелија још увек држи човечанство у неизвесности о својој улози у људском организму. Може се замислити каква је тек заго-

нетка мозак у коме се преплићу милијарде ћелија. Наша „сива маса” је јединствен и непоновљив орган. Управо у тренутку кад читате овај текст ваш мозак ради истовремено толико радњи колико

није у стању ниједан компјутер на свету. Он управља кретањем очију, испитује „визуелну информацију”, постаје свестан прочитаног, а истовремено усклађује температуру тела, покрете мишића, управља разменом твари, тера срце на рад, омогућава дисање и чини много тога неопходног за живот.

Тежина не одлучује

Најважније својство нашег мозга је способност разумног мишљења. Човекова мисао у тренутку може да одлети на другу галаксију, продре у усуну Сунчеву масу, зарони на дно океана и затим све то лепо објасни. У чему је, онда, тајна могућности спознавања света око нас? Како се у ћелијама рађају велика научна открића, генијалне идеје? На ова и слична питања одговоре траже и научници у лабо-

раторијама Института за мозак Академије медицинских наука Совјетског Савеза.

Идеја о оснивању својственог института са задатком да се бави проучавањем мозга „генијалних људи” родила се после Лењинове смрти. На препоруку оних на власти који су сматрали да је штета не завири у ћелије мозга Владимира Иљича, на пример, у главни град младе совјетске државе допутовао је познати немачки професор Фогт. Под његовим руководством 1926. је створена лабораторија која је после две године прерасла у институт. Отад су совјетски читаоци, уз објављивање некролога познатим политичарима, научницима и уметницима, могли да прочитају и ову реченицу: „Мозак је предат на изучавање”.

Тим поводом данашњи директор Института, академик Адријанов каже:

**У Јапану
је
тешко
умрети**

ГРОБНИЦА НА ЛУТРИЈИ

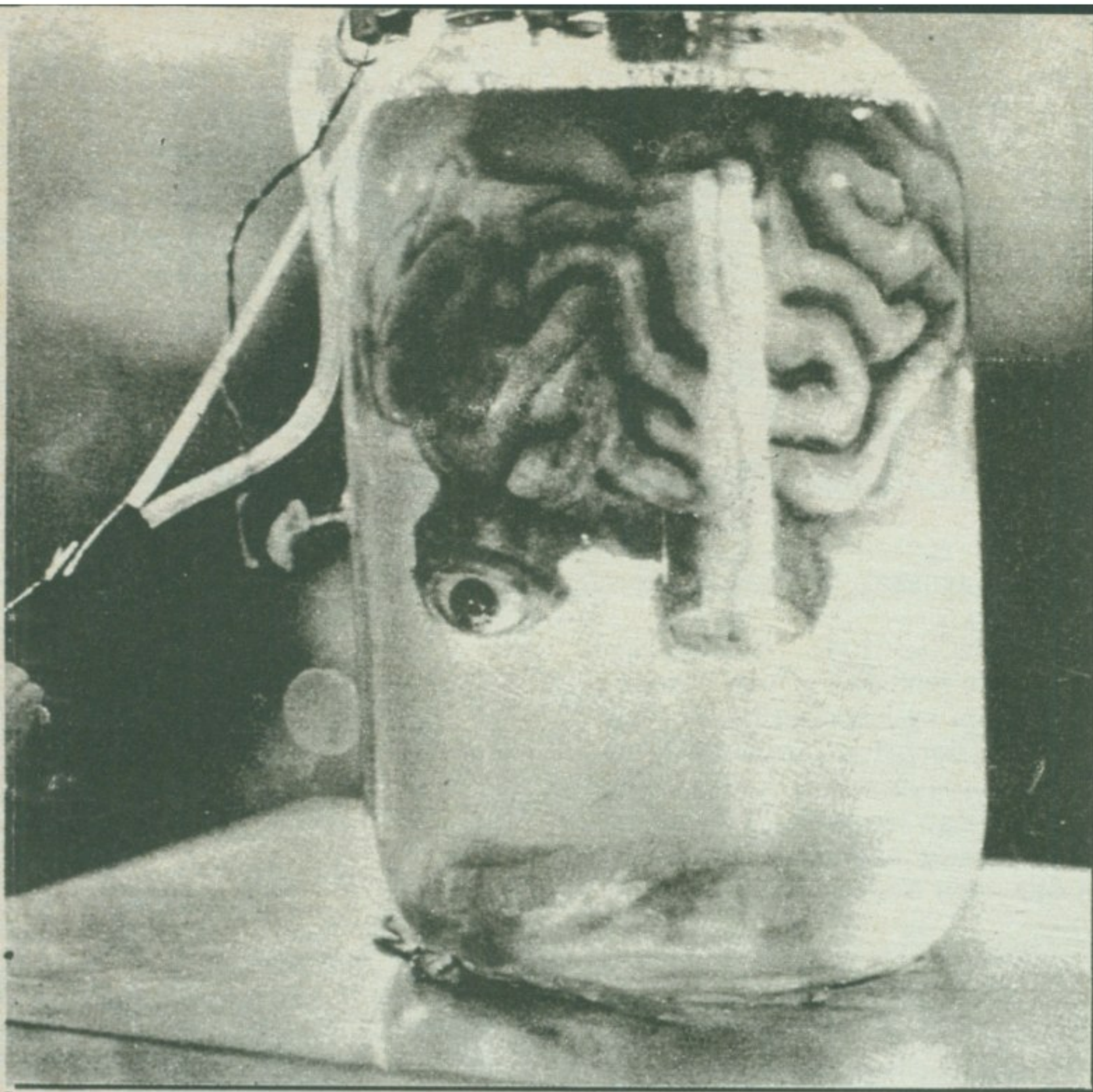
Недостатак простора већ је пословичан у Земљи излазећег сунца. Људи углавном живе у малим становима, возе се претрпаном подземном железницом и аутобусима. Зато већ увелико почињу да живе и раде у насељима изграђеним под земљом. О чему је „Забабник” већ писао.

Ако се Јапанци суочавају са толиким невољама за живота, шта их чека после

смрти? Сваке године само у Токију неопходно је обезбедити 18.500 нових гробница. На жалост, на гробљима у главном граду више готово да нема слободног места па се за последњих 20 гробница пријавило више од 4.000 људи! Одговорни из Управе гробља били су у недоумици како да реше ову невољу и одлучили се за неуобичајено решење – организоваће лутрију. Премије? Зна се.

– Свих 8 места за сахрањивање

— Циљ изучавања мозга оних за које се сматрало да су „генијални“ врло дуго је, поред научне, имао и идеолошку категорију. У време када се у Европи јавила расистичка теорија о надмоћи појединих раса, наши научници су уз помоћ добијених резултата убедљиво и аргументовано доказали да је тако нешто најобичнија будалаштина. У оквиру једне те исте нације, чак и мање групе људи, и те како се разликују показатељи везани за мозак као најважнију склопку мишљења, односно нашег трајања. Узмимо, на пример, обим или тежину мозга. У народу влада мишљење да што је мозак већи то је његов власник паметнији. Погрешно. Рецимо, мозак Тургењева био је тежак два килограма, а другог такође познатог писца Анатола Фран-

са тек килограм... Средња тежина мозга савременог човека износи 1300 до 1400 грама. Значи ли то да је сваки од нас талентованији од Анатола Франса?

Дуго се чак ни у самом Совјетском Савезу није знало за постојање установе која испитује мозгове важних и паметних људи, а све због брига да се беспотребно не оптерећује радничка класа која је тако силно грабила у светлу будућност. Може се тек замислити да се о резултатима рада апсолутно ништа није знало, сем у најужим круговима научника и властодржаца. На жалост, и данас је слично, бар што се тиче детаља истраживања. Чак се не зна ни тачан број мозгова који су проучавани.

Директор Адријанов сада тврди да је само питање вре-

мена када ће у овој захукталој гласности која је притисла прву земљу социјализма и резултати рада Института за мозак бити доступни широј јавности. Можда у прилог томе иде и податак да је Стаљин последњи политичар чији је мозак „предат на чување“.

Преко потребна фискултура

Када је недавно у Институт приспео мозак тек преминулог Андреја Сахарова, репортеру совјетског листа „Труд“ допуштено је да завири иза врата сиве зграде и покуша да бар наслути одговоре о начину на који кроз руке научника пролази „сива маса“ људи који су стекли епитет генијалних.

У лабораторији анатомије и архитектонике, пише новинар, налазе се лаки сиви калупи мозгова људи обрађени специјалним растворима и заливени парафином. На посебној прегради налазе се отисци микронски танких плоча уз помоћ којих се истражују посебне способности појединих нервних ћелија. Једино на тај начин може да се дође до одговора шта то мозак једног човека разликује од исте масе другог човека.

На питање постоји ли уопште „центар генијалности“ везан за неки део мозга, академик Адријанов каже:

— Таквог центра нема. Али, неке особености састава мозга могле би да покажу професионалну надареност личности. Тако смо добили потврду да музичари, на пример, имају развијеније предње делове слепоочних области.

Директор Института за мозак даље вели да није сасвим тачно већ уврежено мишљење да људи свој мозак ко-

ристе тек у неколико процена:

За сваки посао раде различити делови мозга. Када говорим, укључују се центри за говор, када слушам музику, слушни... У целини, дакле, не остаје ниједна неискоришћена ћелија. Друга је ствар што су резерве мозга огромне. Важно је још истаћи да је и мозгу потребна вежба, фискултура, као што је то неопходно и дизању тегова који жели да подигне одређени терет. Отуд и људи који невестоватном брзином рачунају огромне бројке, чак лакше и брже од компјутера. Или им је, рецимо, довољно да баце само један поглед на лист неке књиге и у стању су да вам одмах кажу шта све ту пише. То је, заправо, све последица вежбања мозга.

Говори се, међутим, да од силних нервних оптерећења многе ћелије сагоревају и више се не обнављају. Да ли је то истина?

— Да. Код сваког човека наступа време када мозак свакодневно почиње да губи много нервних ћелија, а код неких у старости тежина може чак да опадне за пола. Али, мозак има неслућене могућности да то надокнади. Не кажемо без разлога да су старци мудрији од младића. Стална умна активност омогућава да се мозак сачува младим. Не треба се плашити размишљања. Научници већ увелико владају неким решењима која помажу да се продужи интелектуална младост, уз помоћ биолошки активних твари чак се зауставља старење мозга.

Човечији мозак је бесконачно сложен те није сувишно ни питање да ли он уопште може да спозна себе самог.

П. М.

вање попуњено је — каже Јошихинико Инамура, директор Централне погребне установе. — А док су гробнице још могле да се купе, продавале су се за 1200 долара.

Цена не баш висока, ако се има у виду да је последња жеља готово свих становника Јапана да се кремирају. Тако се у једну гробницу поставља и по неколико урни па се на

једном месту нађу остаци пет и више генерација.

Данас је цена достигла чак 30.000 долара. Јапанци не жале новац само да им мили и драги буду сахрањени у бли-

зини града. По традицији, гробнице обилазе и по неколико пута годишње. А ако су удаљене од места у коме живе, прави је подвиг доћи и положити цвеће.

Да би се стање колико-толико поправило, на гробљима подижу зидове високе до 10 метара у које може да се смести и неколико стотина урни. А у будистичким храмовима почињу да ограђују делове дворишта намењене сахрањивању покојника.

— Живимо у изузетно малим становима — каже Инамура. — А онда, после смрти, опет смо осуђени да се гурамо!

В. С.

Илустровао: Растко Ћирић

Први пут је сео у авион у седамнаестој години, а пошто је већ сео, закључио да нема разлога да не полети мада претходно није имао ни сата, а што се тога тиче ни десет минута обуке. Господин коме је авион припадао прснуо је у смех када је младић, пошто је овлаш прегледао мотор, изјавио како би без по муке био у стању да полети.

Господин се још од срца смејао када је дрзник ускочио у пилотско седиште. Неколико минута касније био је у ваздуху где је остао све док није открио како се то авион спушта на земљу у једном комаду. Слетео је неокрзнувши летелицу што је задивљеног власника навело да му обећа како ће га лично подучавати. Самоуверени седамнаестого-

НЕБЕСКИ АСОВИ I СВЕТСКОГ РАТА:

Шарл Ненжесер је чак и смрт претворио у авантуру у коју га је испратило неколико хиљада задивљених посматрача

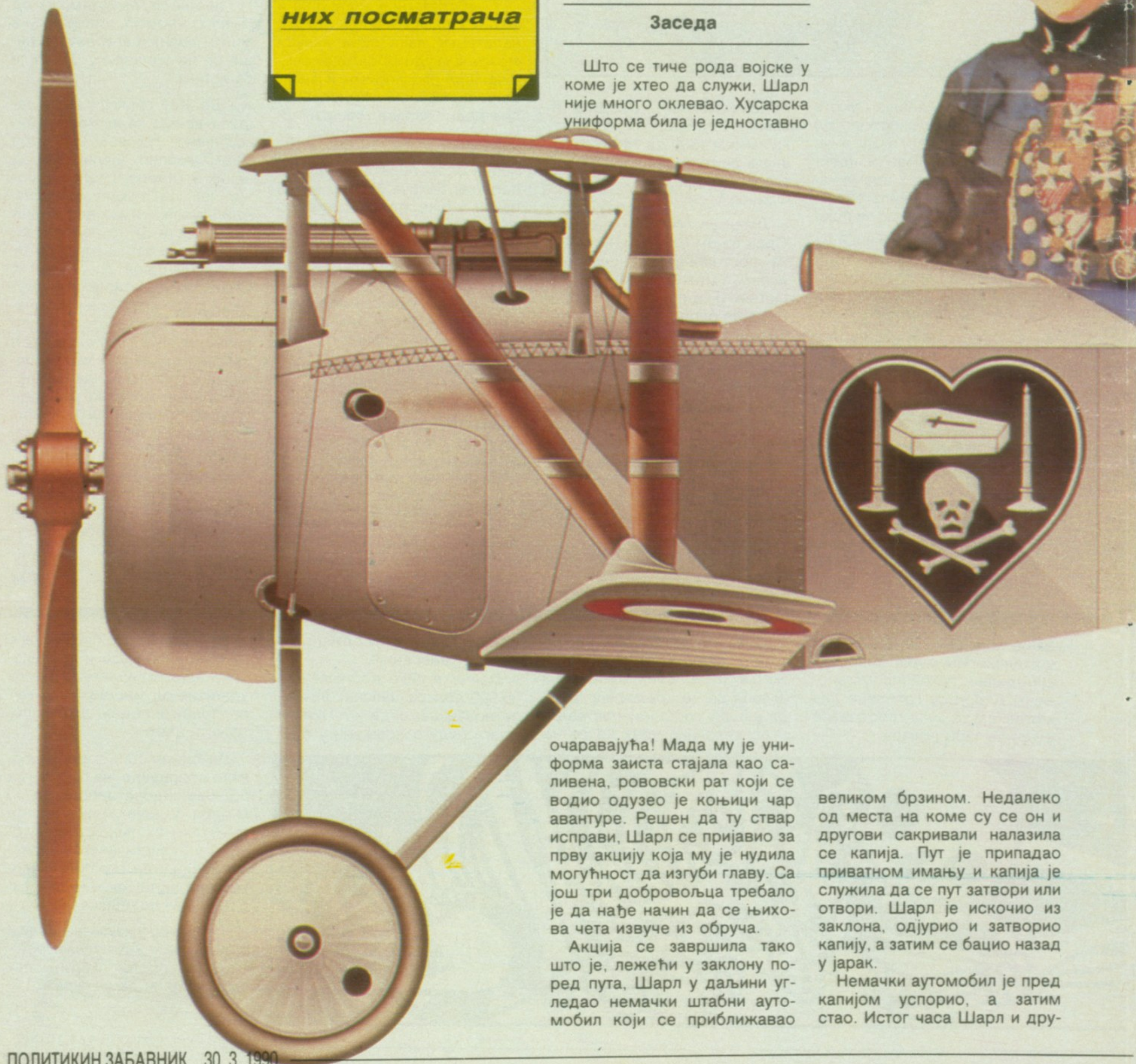
У И ПОЗИВА

дишњак звао се Шарл Ненжесер.

Када је 1914. Француска ушла у рат, био је међу првима који су добровољно стали пред регрутну комисију. На крају крајева, рат је морао да буде бар онолико узбудљив колико управљање авионом без часа обуке.

Заседа

Што се тиче рода војске у коме је хтео да служи, Шарл није много оклевао. Хусарска униформа била је једноставно

очаравајућа! Мада му је униформа заиста стајала као саливена, рововски рат који се водио одузео је коњици чар авантуре. Решен да ту ствар исправи, Шарл се пријавио за прву акцију која му је нудила могућност да изгуби главу. Са још три добровољца требало је да нађе начин да се њихова чета извуче из обруча.

Акција се завршила тако што је, лежећи у заклону поред пута, Шарл у даљини угледао немачки штабни аутомобил који се приближавао

великом брзином. Недалеко од места на коме су се он и другови сакривали налазила се капија. Пут је припадао приватном имању и капија је служила да се пут затвори или отвори. Шарл је искочио из заклона, одјурio и затворио капију, а затим се бацио назад у јарак.

Немачки аутомобил је пред капијом успорио, а затим стао. Истог часа Шарл и дру-

МЕ ГЕРИНГА,

М ВАС

НА

ДВОБОЈ!

У једном случају мртвачке ознаке по којима су Ненжесера сви препознавали изазвале су кобну забуну. Уверен да је реч о непријатељском авиону, један енглески пилот отворио је ватру на Ненжесера. Ненжесер га је за сваки случај оборио уверен како се, у ствари, ради о немачком пилоту у заробљеном енглеском авиону. Од тада је француски ас своје авионе обавезно означавао и бојама француске заставе

гови засули су га паљбом. Када је пучњава утихнула, изрешетани мецима на седиштима су, пресамићени и заваљени, остали један немачки пуковник, капетан и два поручника. Неупоредиво значајнији улов представљале су мапе и документа која је Шарл нашао у њиховим ташнама. Прави рудник злата обавештајних података! Само, како да те папире однесе натраг у главни штаб?

Неколико минута касније немачки штабни аутомобил марке „морс“ са три војника у

француским униформама упутио се у правцу француског главног штаба. Вожња је трајала два сата, а за то време на црни „морс“ су наизменично пуцали Немци и Французи – први због француских униформи, други због немачког аутомобила. Кад су се најзад домогли циља, Ненжесера и остале по кратком поступку ухапсили су под сумњом да су немачки шпијуни. Забуна је нешто касније отклоњена и Шарл Ненжесер убрзо је седео за istim столом са генералом који је изговарао здравицу за здравицом у његову част и на крају га закитио нај-

вишим француским одликовањем за заслуге на бојном пољу.

Молбе хероја се ретко одбијају, а овај херој се није стидео да тражи. Као што му је разгаљени генерал обећао, Ненжесер је убрзо из коњице пребачен у авијацију.

глава на трупу „воазена“ ретко коме нису боли очи.

Пропуст старешина да му сами повере одговарајуће задатке надокнађивао је тако што се пријављивао за сваку опасну акцију за коју су се тражили добровољци. За три месеца имао је педесет и три лета што би задовољило сваког почетника, само што Шарл себе није сматрао почетником.

Спремност да стрпљиво чека на акцију о каквој је сањао, сасвим га је издала у 5 часова и 30 минута једног августовског јутра. Пошто је у даљини чуо брујање мотора, ускочио је у „воазен“ и узле-

Застрашујте непријатеља, не нас!

Пошто је добио шта је желео, Шарл је установио како то није оно за чим је жудео. Све се сводило на неузбудљиве извиђачке летове! Ни незграпни и троми двокрилац марке „воазен“ нипошто није била летелица каквој се надао. Кад му већ нису дали прави авион, Шарл се потрудио да га бар учини препознатљивим на први поглед: мртвачки сандук и мртвачка

тео надајући се да срља право у неприлику. Неприлика га је доиста чекала и то у виду немачког „албатроса“ за кога је троми „воазен“ требало да буде лак плен. Двобој се завршио тако што се немачки авион сручио на земљу у пламену, а Ненжесер је за акцију у коју је кренуо без овлашћења претпостављеног прво одликован „Ратним крстом“, а затим због кршења дисциплине спроведен у притвор.

Поучен претходним искуством да је одликовање одлична прилика да се замоли за оно што се жели, Шарл је овога пута тражио да га пребаци у ескадрилу N 65. Ескадрила N 65 била је примамљи-

Ненжесер на „Вердијеу“

ва зато што су се њени пилоти заиста упуштали у сукобе с Немцима и зато што се у њој летело на „њепорима“ који су били далеко мањи, лакши и покретљивији.

Непун сат пошто је стигао у нову ескадрилу, Ненжесер је ускочио у „њепор“ пресрећан што ће најзад лично моћи да га испроба. Испробао га је тако што је извео све акробације којих се сетио и то вратоломно близу земље, колико да задиви новог заповедника. Када је новајлија најзад сле-тео, заповедник му је, цептећи од беса, објаснио да уколико већ има неодољиву потребу да својим лудоријама утерује страх у кости посматрача, то примењује на Немце, а не на Французе.

Неуспела клопка

Пошто га је у ставу мирно саслушао и прописно салутирао, новајлија је одмарширао назад ка авиону и отиснуо се у ваздух. Прелетео је непријатељску линију и изнад првог немачког аеродрома поновио читаву представу. Изводио је своје вратоломије пуних петнаест минута, а да Немци за

све то време нису испалили ни метак. Појава сулудог пилота који улеће равно у осине гнездо и онда петнаест минута изводи невероватне вратоломије паралисала их је од запрепашћења.

По повратку у базу рапорт пилота Ненжесера гласио је: „Капетане, наређење извршено!“ Следеће капетаново наређење гласило је да пилот Шарл Ненжесер има смећа да се стави у притвор.

Јануара 1916. Шарлу се коначно указала прилика да се упусти у пустоловину по сопственом укусу за коју је уз то, што му се ређе догађало, имао и овлашћење претпостављених. Требало је испитати нови тип „понијеа“, а ко је могао да буде погоднији за то од Ненжесера? Пре него што је стигао да било шта испита, „поније“ се суновратило на земљу.

Ненжесера су из смрскане кабине извукли полумртвог и обливеденог крвљу. Обе ноге биле су му сломљене, једна од потпорних жица прошла му је кроз уста, пробила непце и избила скоро све зубе. Из смрскане вилице и носа липтала је крв. Лекари су страховали да је задобио и

тешке унутрашње повреде и да неће преживети ноћ.

Ненжесер је преживео и месец дана касније се вратио у базу. Додуше, до авиона се гегао на штакама, а у кабину увлачио само уз туђу помоћ што му није сметало да већ у првих неколико недеља обори четири непријатељска авиона и један баражни балон. Само, како се повећавао број немачких авиона које је обарао, тако су се множиле и повреде.

Маја 1917. број немачких авиона које је Ненжесер оборио достигао је цифру од 27 што је Немце уверило како би било најбоље да га се заувек реше.

Дванаестог маја на небу изнад француске базе појавио се немачки „албатрос“ из састава ескадриле „Јаста 27“ која се налазила под командом Хермана Геринга. Пилот је на земљу избацио смотуљак у коме се налазила порука којом је Ненжесера изазивао на двобој изнад немачког аеродрома код Дуеа. Ненжесеру на памет није падало да пропусти одличну прилику да погине. Само, када се у уговорено време појавио на месту двобоја, уместо једног

чекало га је шест немачких авиона. Немци су скупо платили превару. Не само да се Шарл Ненжесер извукао, него је претходно оборио два и тешко оштетио остале противничке авионе.

Зажмурим и повучем ороз

Свој тридесети „погодак“ Ненжесер је постигао у авиону који је коначно одговарао његовим захтевима: био је то SPAD, прави ловачки авион, најмодернији којим је француско ваздухопловство у том тренутку располагало. Тринаестог јуна 1918. Ненжесер је у размаку од четири секунде оборио два немачка троседа, а следећег дана четири баражна балона.

На церемонији доделе „Легије части“ њему у част постројен је читав пешадијски батаљон.

— Како сте успели да оборите толике непријатељске авионе? — упитао га је генерал који му је уручио одликовање.

— Генерале, то вам је отприлике овако. Зажмурим и повучем ороз. Кад поново отворим очи, или угледам противника како се суновраћује ка земљи или установим да сам у болничком кревету — гласио је одговор.

На крају рата пилот Ненжесер имао је педесет и пет уписаних „погодака“ и подједнако запрепашћујући медицински досије. За три године на фронту напрсла му је лобања, зарадио је потрес мозга, бројне унутрашње повреде, пет фрактура горње и две доње вилице, ишчашао је оба колена, сломио обе ноге, зарадио ране од метака у устима, уху и руци, ишчашао је ручни и скочни зглоб и кључну кост; лекари су такође утврдили атрофију тетива и мишића.

После рата Шарл Ненжесер је на Орлију водио изузетно успешну школу летења што је, разуме се, било далеко од узбуђења за којима је жудео. Прилика да разбије мирнодопску чамотињу указала му се у виду прве авио-трке преко Атлантика. На лет је кренуо у хидроавиону сопствене конструкције коме је дао име „Бела птица“.

У пет ујутру 8. маја 1927. године „Бела птица“ узлетела је са аеродрома у Буржеу. Хиљаде посматрача одушевљено је испратило свог хероја. Два сата касније авион је примећен изнад Авра. Отада више нико није видео „Белу птицу“. Шарл Ненжесер нестao је без трага и гласа.

Припремила М. Илић

КАД СРЕЋА

НАЈбржи аутогол

У незаборавном мечу 3. јануара 1977. „Торкеј јунајтед“ је остварио подвиг који није дан енглески тим није успео да надмаши. „Кембриџ јунајтед“ је кренуо са центра и Јан Седон је одмах упутио високу лопту дуж читаве противничке половине, на шта је Пет Круз, бриљантни центархалф „Торквеја“, муњевито реаговао. Главом је убацио лопту у сопствену мрежу након свега шест секунди постигавши најбржи аутогол у историји лигашког фудбала.

Неки мањи тим задовољно би се тиме, али „Торквеј“ је био у врхунској форми. У четрдесет четвртој минути повећао је вођство „Кембриџа“ тако што је бек Фил Сендеркок спектакуларно вино и упутио лопту поред сопственог вратара, Тонија Лија, који је, пошто у близини није било ниједног нападача „Кембриџа“, стајао спокојно на гол-линији.

У другом полувремену „Торквеј“ је попустио и успео да изједначи.

НАЈгори голман на свету

Све чешће се чују повици на фудбалере да постижу премало голова. Нико није учинио више од Криса Смита, истакнутог чувара мреже Омладинског клуба у градићу Вортингу, Енглеска, да се то промени.

За свега осамнаест месеци у сезони 1982/83. овај предумљиви вратар примио је 647 голова, у просеку 35,9 по утакмици. Било је, наравно, дана када је постигао и више (једном и близу педесет, од тога пет за седам минута). — Не видим увек лопту — објаснио је новинарима. — Она ми, једноставно, пролази кроз ноге.

Управа клуба упутила га је на посебан тренинг, али ни то није помогло да се обузда његова природна „надареност“.

Да је иза статива и пречке била разапета мрежа и да није био присиљен да после сваког примљеног гола изгуби многе драгоцене секунде јурећи по лопту — нема сумње да би се овај фини момак вино до још већих голманских висина.

ОКРЕНЕ ЛЕЂА

НАЈмуњеви- тија полицијска акција

Полиција Вест Мидленда у Енглеској брзо је реаговала 15. маја 1983. када је неко јавио телефоном да се на ивици травњака у Хејлсовену налази један сеф. За свега неколико минута на лицу места нашао се униформисани полицајац и чувао стражу више од

пола сата, све док нису стигла два детектива, да сеф поспу прахом, узму отиске прстију и однесу га у полицијску станицу. Кад су сви напори да га подигну пропали, затражили су помоћ од централе која им је послала неколико полицајаца, али ни они нису успели да сеф помере макар за центиметар. На крају је из одсека за саобраћај стигао ландровер са сајлом за вучу. Људи и машина сложено су се бацили на посао. Узалуд су се упињали двадесетак минута.

— Тек тада смо — изјавио је касније један од учесника — схватили да није у питању никакав сеф, него разводна кутија електричне централе забетонирана у земљу.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ЖИВОТ
ПИШЕ
ДРАМЕ

СКЕЛЕ СЕ РУШЕ!

Милошу Миленковићу је 29. јануара ове године од раног јутра кренуло наопако. Тако се и завршило

Продорна, непријатна звоњава будилника тргла је из сна Милоша Миленковића. Како би га завитлао само да му је ту, под руком, али није. Да би дошао до њега, морао је да устане и оде до кухиње а до тада би га бес прошао.

Протегнувши се два-три пута, на брзину се обукао и приставио воду за кафу. Док се он умива, провриће. Испљускао је лице и загледао се у огледало: капци су му били подбули. Најрадије би се вратио у кревет. Наравно, тако нешто није било могуће: овде у Трсту недолажење на посао значило би отказ. Вратио се у кухињу и скувао кафу. Пријала му је онако врела, са доста шећера. Попио је полако, са уживањем, а онда се обукао и сишао на

улицу. Морао је да сачека Јовицу, земљака који је тек пре неколико дана дошао у Трст, да ради, и још се није најбоље сналазио. На посао су ишли заједно. Тoga дана требало је да поставе скеле у Виа револтела и Милош се од саме помисли на додир хладног метала стресао.

Полуга се заглавила

Тачно у осам стигли су пред зграду у Виа револтела. Међутим, камиона са скелама још није било.

– Да сачекамо у ауту – предложио је Милош. Није му се излазило из топлог аутомобила јер је у међувремену почела и киша. Ситна, досадна.

Време је споро одмицало а киша је и даље падала. Тек у 11 појавио се камион са скелам: полако, застајујући, спуштао се стрмином. Возач, очигледно, није знао пред којом зградом треба да стане.

Милош је изашао из аутомобила и почео да маше. Препознавши га, возач се зауставио пред бројем 13.

– Где си, човече, до сада? – упитао је Милош и, не сачекавши одговор, кренуо да отвори леву страну камиона да би почели са истоваром. Ухватиће их мрак пре него што стигну да поставе целу скелу.

– Шта се овде закачило? – мрмљао је Јовица покушавајући да извуче полугу којом се ослобађала страница. У међувремену Милош је извукао полугу на другом крају камиона и пришао да му помогне. Мучили су се десетак минута док, најзад, није попустила.

Истог часа из камиона су почели да падају комади гвожђа...

Утонуо у мрак

– Пресекао ме је рески звук метала који је ударао један о други – причао нам је касније Милош Миленковић. – Делови скела почели су да клизе према мени и ја сам, у секунди, схватио да ће се неколико тона сручити на мене. Хтео сам да викнем Јовици „Бежи!“, али нисам стигао ни уста да отворим. Шипка дугачка два метра ударила ме је по рамену и ја сам пао на леђа. Док сам падао, закачила ме још једна. Од силине ударца мислио сам да ми се бутна кост преломила надвоје. Заклонио сам главу рукама. У последњем тренутку. Следећа шипка ударила ме је по подлактици. Јаукнуо сам, али се мој глас изгубио у трескању метала. Смлавиће ме. Јовица ми није падао на памет. Мислио сам на своја два дечака код куће. Уместо играчака стићи ће им мој ковчег. И у тренутку кад сам то помислио уследио је нови ударац. Пред очима ми се смрачило и ја сам, више ни сам не знам да ли својом вољом или у неком болном грчу, успео некако да се одбацим ногама да ме следећа шипка не удари посред темена. Ипак, закачила ме је по бради и уху: урликнуо сам и то је било последње чега се сећам. Онда сам утонуо у мрак, тишину...

Освестио сам се пола сата касније. Лежао сам на нечем тврдом, све око мене било је бело, чак и лица нагнута нада мном. Гледао сам их као кроз измаглицу не успевајући да их разазнам. Склопио сам очи не мислећи више ко је тај свет око мене.

Не знам колико је времена прошло кад сам схватио да сам у болници и зашто се у њој налазим. Срећом, прошао сам „само“ са неколико сломљених ребара, напрелом подлактицом и убојима по целом телу. Десно уво било ми је нагњечено и просто га нисам осећао. Ипак, могао сам да будем задовољан: остао сам жив. У моје Кумане из Италије ће, ипак, стићи играчке.

Милошев друг Јовица прошао је нешто боље. У тренутку када су се делови скела обрушили из камиона он је успео да одскочи у страну тако да је задобио само један ударац по леђима. Упркос томе што је „добро прошао“ и он ће, као и Милош, вероватно још дуго памтити тај кишни јануарски дан у Трсту.

О. Вукадиновић

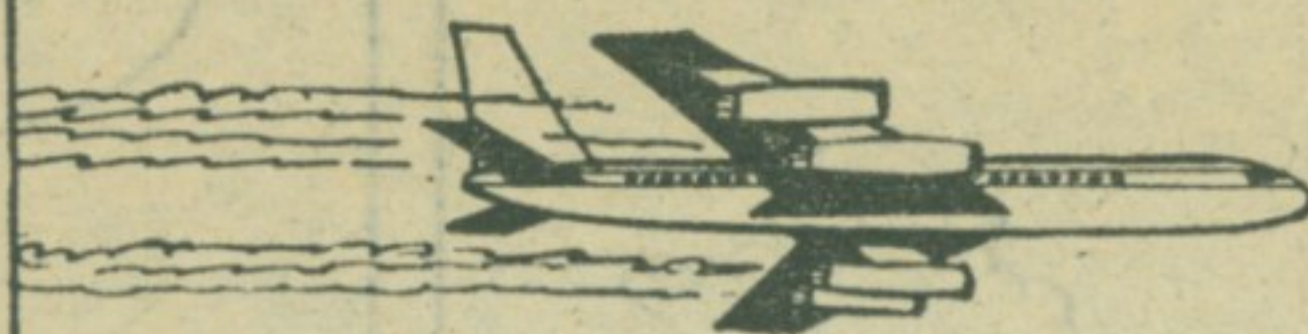
RAYMOND
MACHEROT
ПУКОВНИК
КЛИФТОН

ОТМИЦА У ЊУЈОРКУ

1920

ДРЖАВНИ УДАР
У САН МИРАДОРУ

ИАКО ЗАСУТИ ПАЛКОМ ИЗ
ОРУЖЈА ОДМЕТНИКА, ГЕНЕ-
РАЛ ПОНЧО И ЊЕГОВА ДВА
ЧУВАРА УСПЕЛИ СУ ДА ПРЕ-
ЋУ МЕКСИЧКУ ГРАНИЦУ.
КРЕТЛИ СУ ЗА ЊУЈОРК...

33333!

ЈА БУ МУ СЕ ОСВЕ-
ТИТИ! ОСВЕТИ-
ТИ!

ВРАТИЋУ СЕ
У САН МИРАДОР!
МОЈА ОСВЕТА БИ-
ЋЕ СТРАШНА!

СТРАШНА!

ТИШЕ МАЛО,
МОЛИМ ВАС!

ШТА?!

!!?

ПРОКЛЕТИ
ГРИНГО! МЕНИ
ПРИЧАШ?

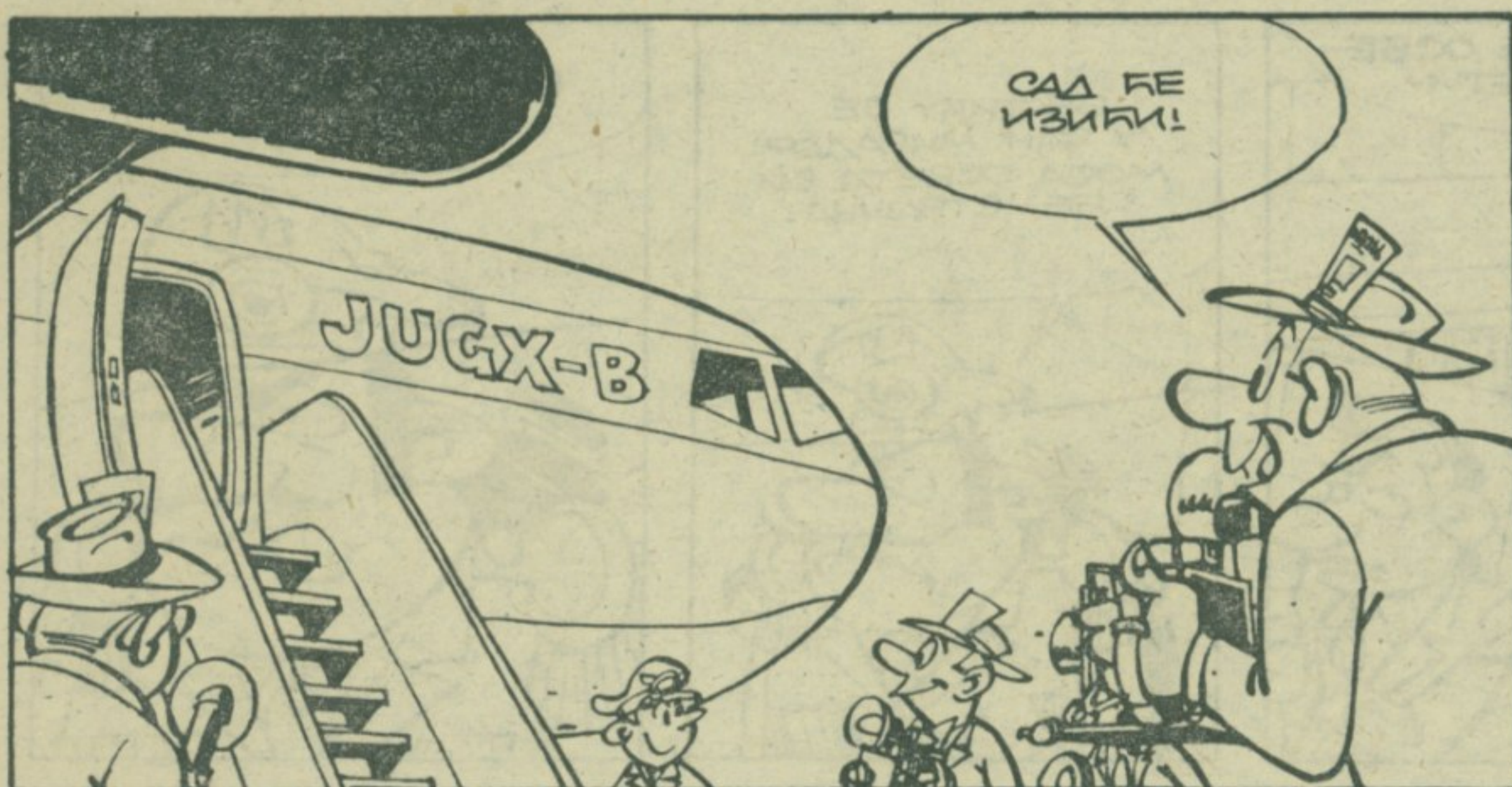
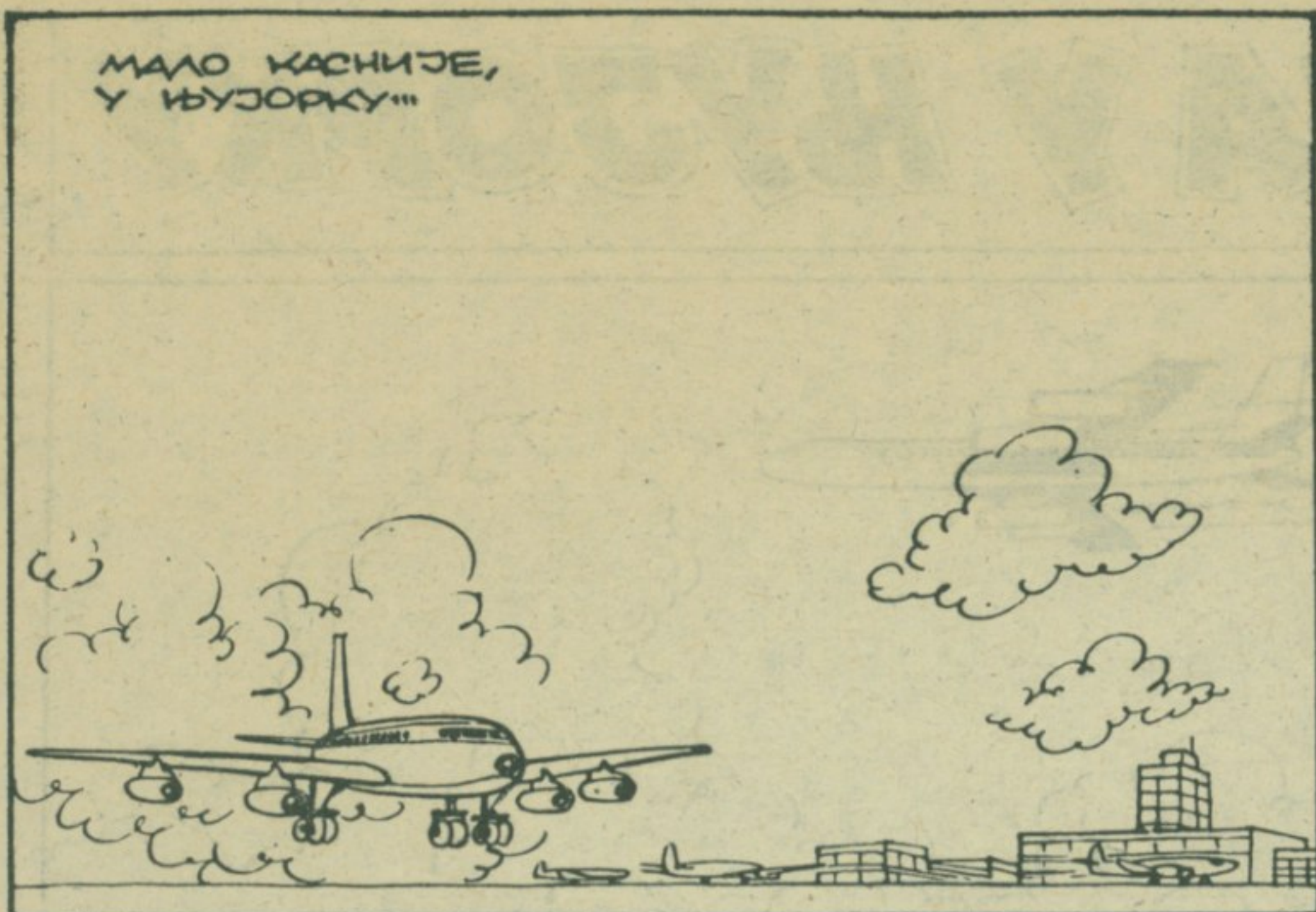
УФ!
ЈА... ОВАЈ...
НЕ... НАРАВНО!

И БОЉЕ! НЕ ВОЛИМ
НЕВАСПИТАНЕ
ТИПОВЕ!

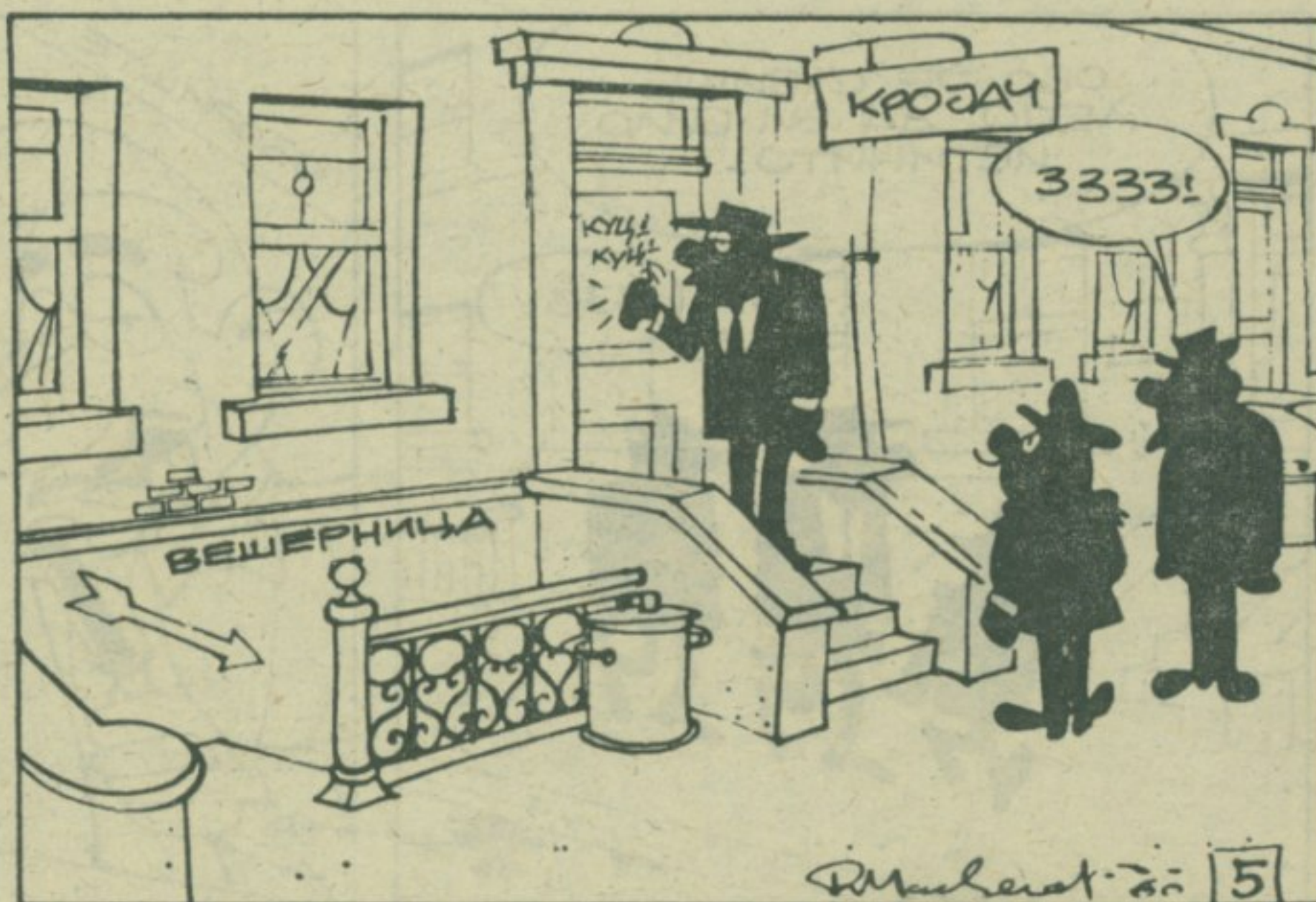
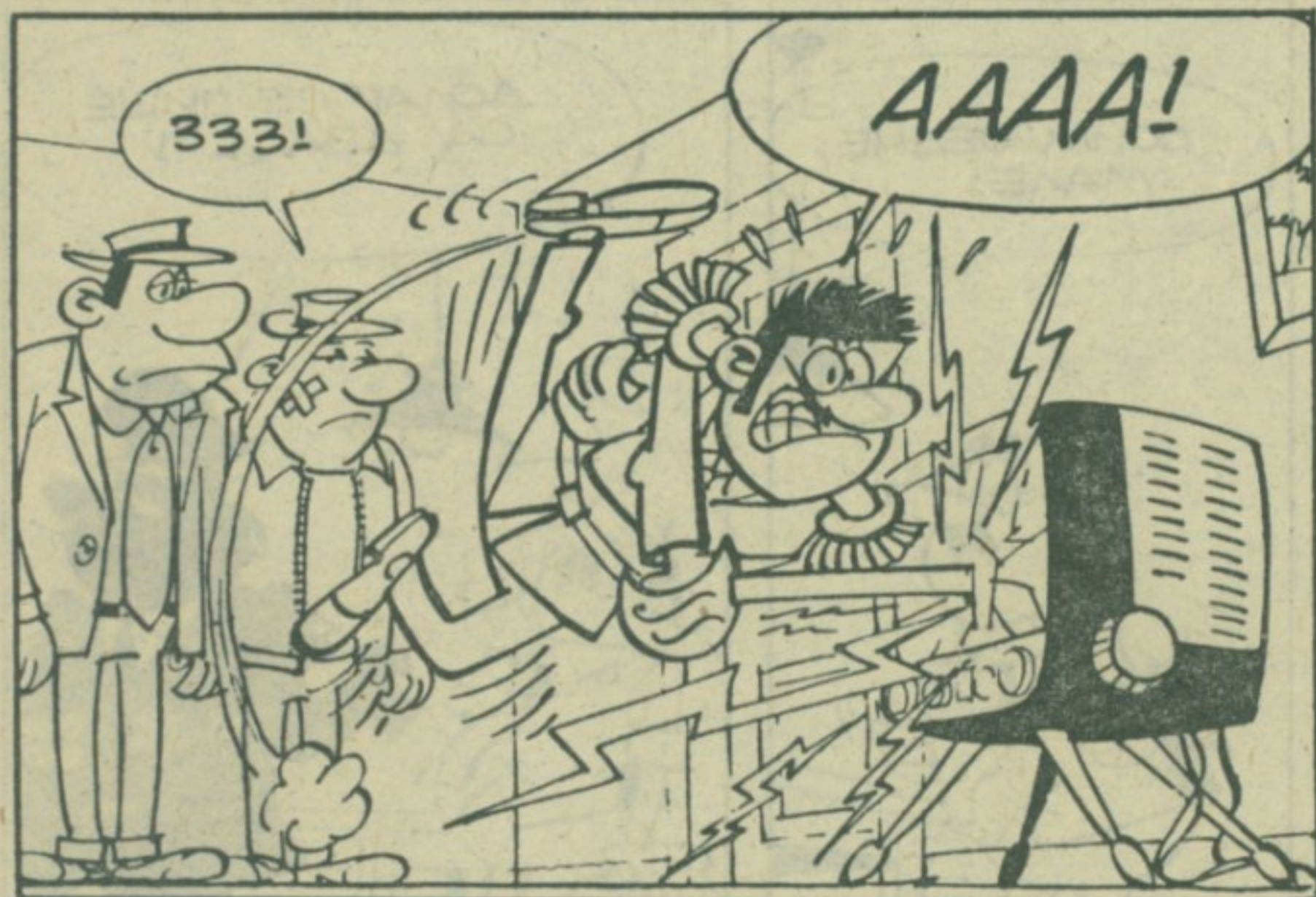
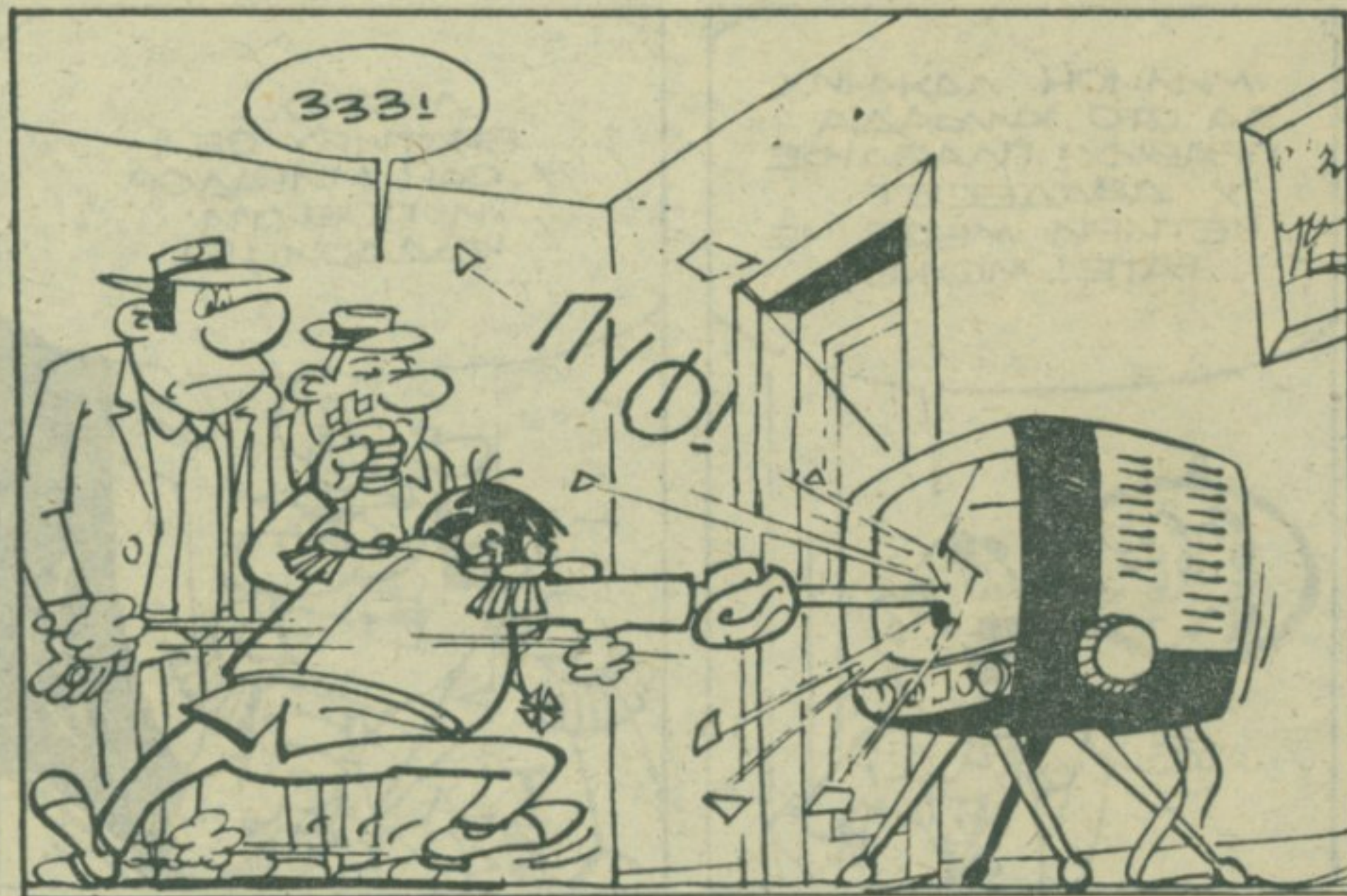
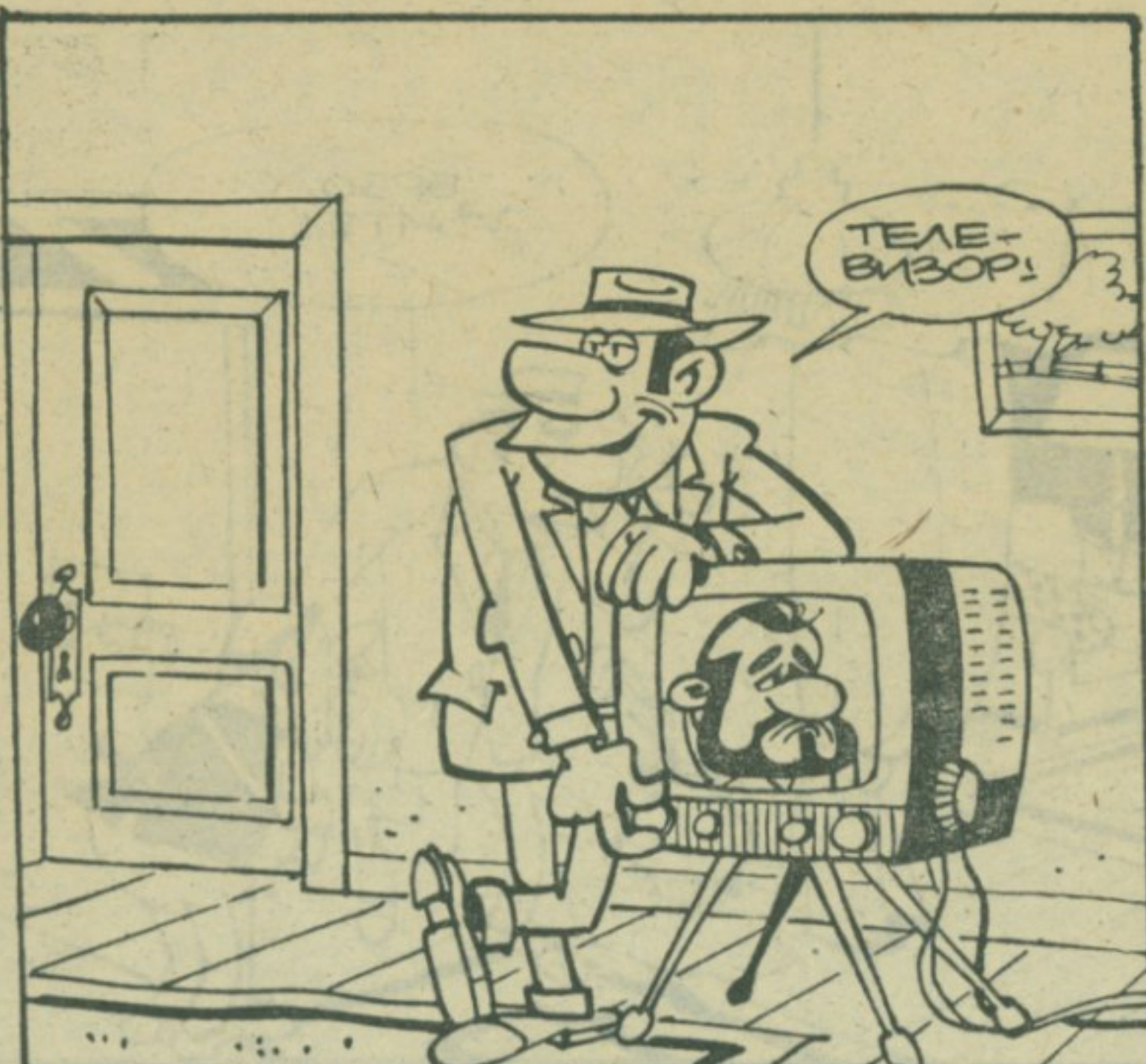

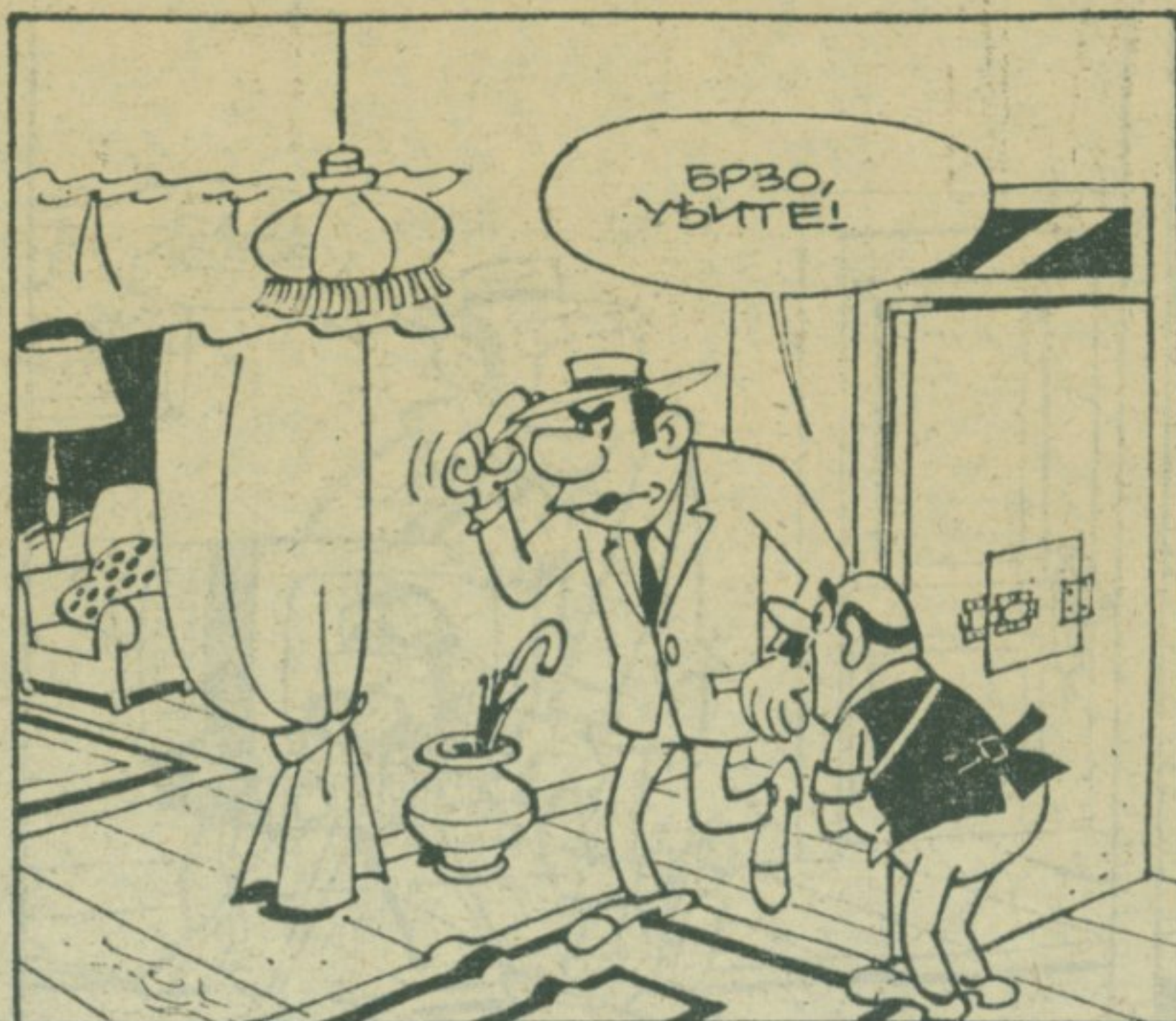
ЗА ДЕСЕТ
МИНУТА СЛЕГЕ-
МО У ЊУЈОРК!

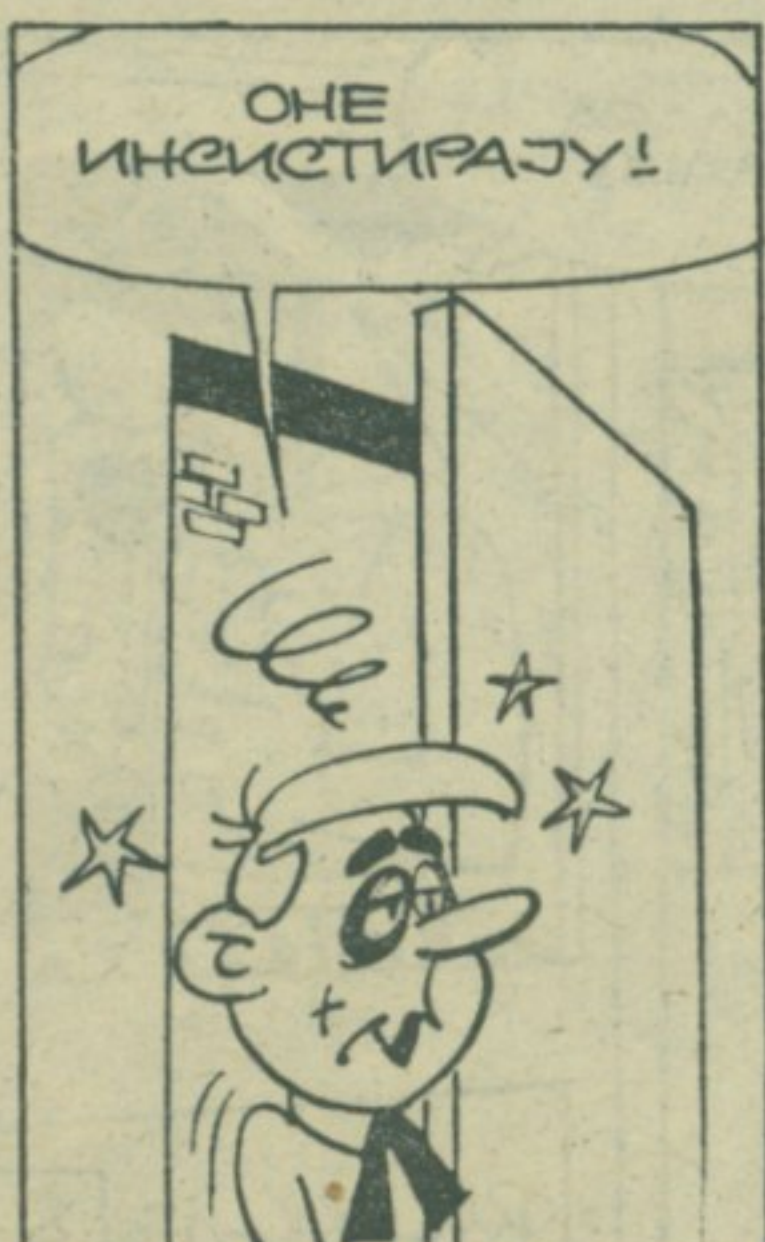

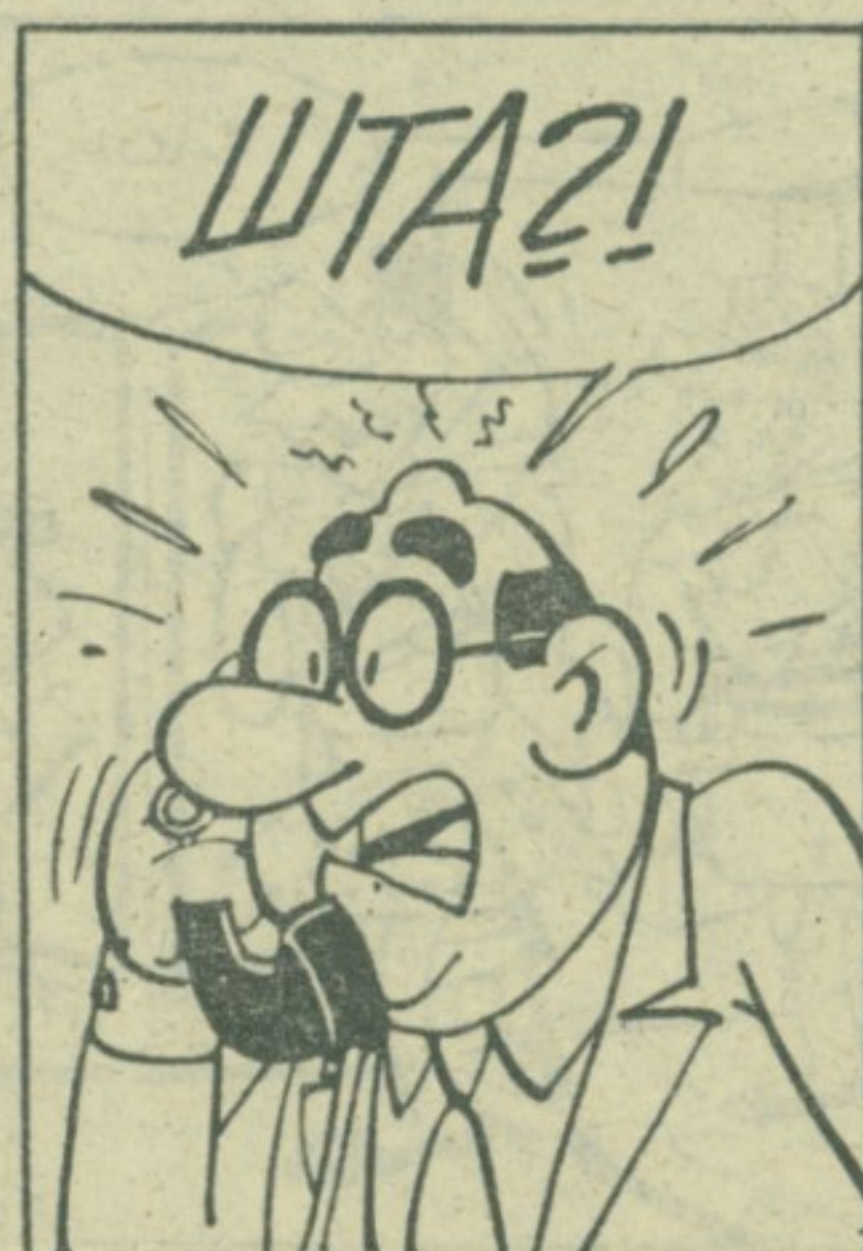
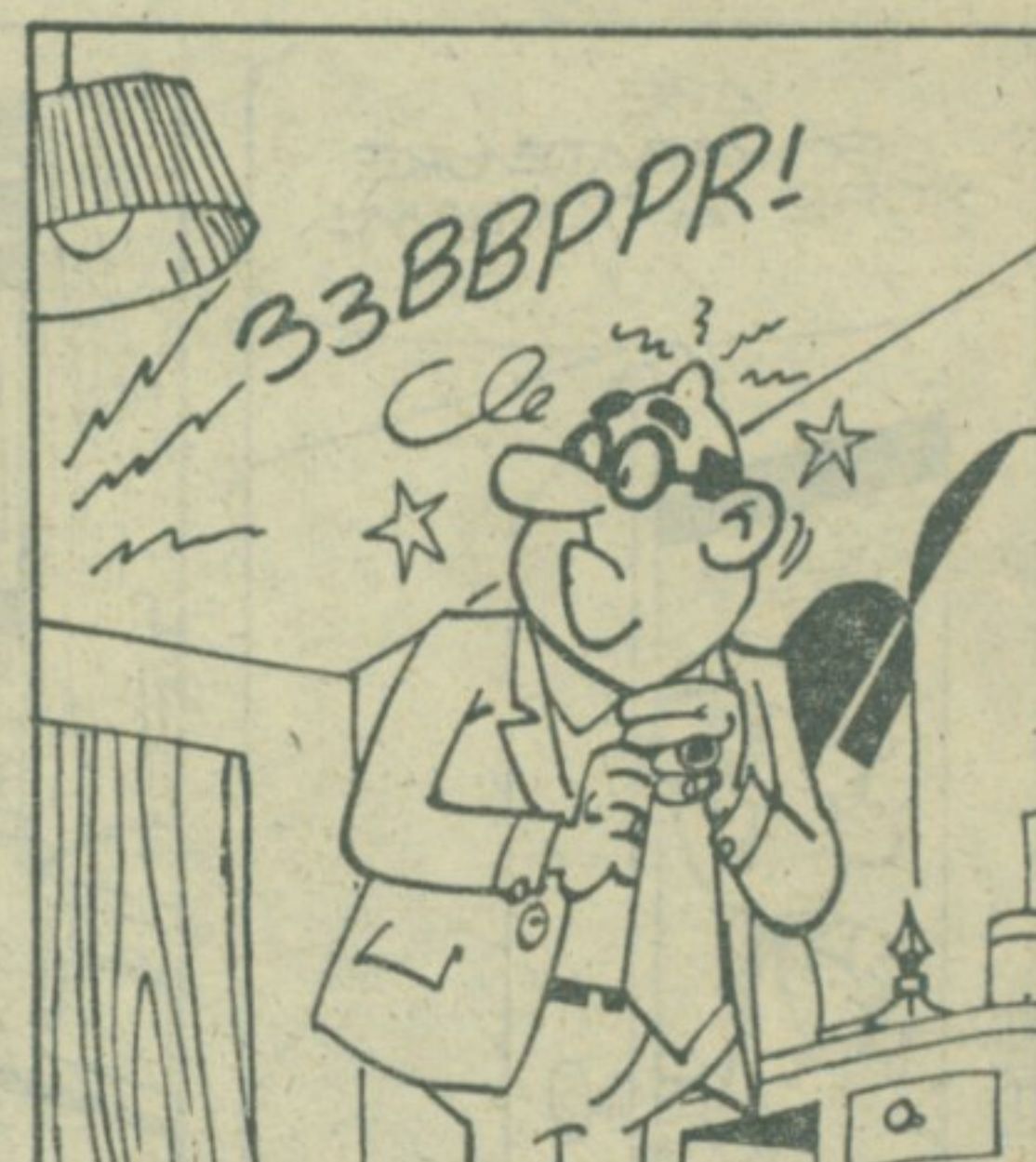
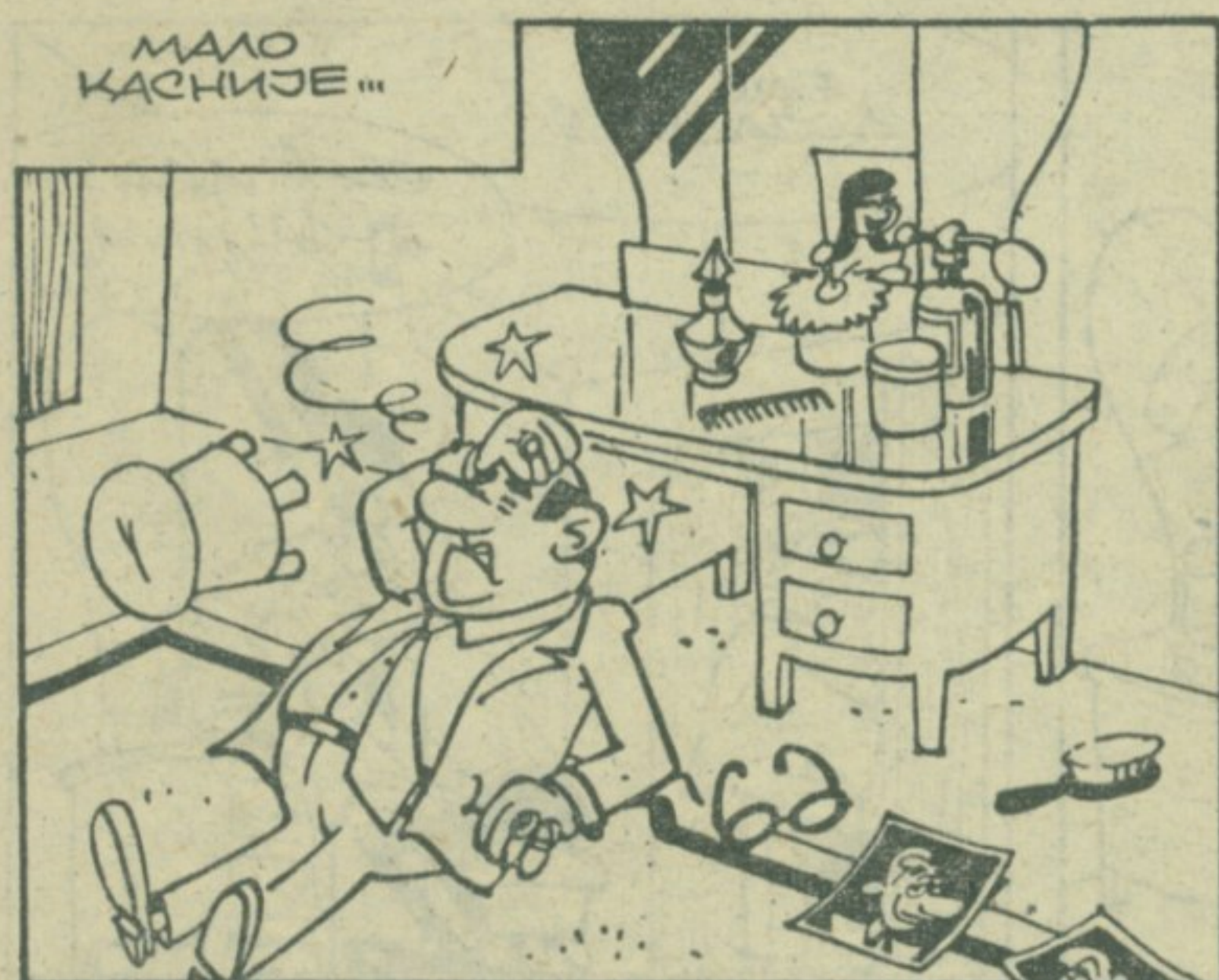
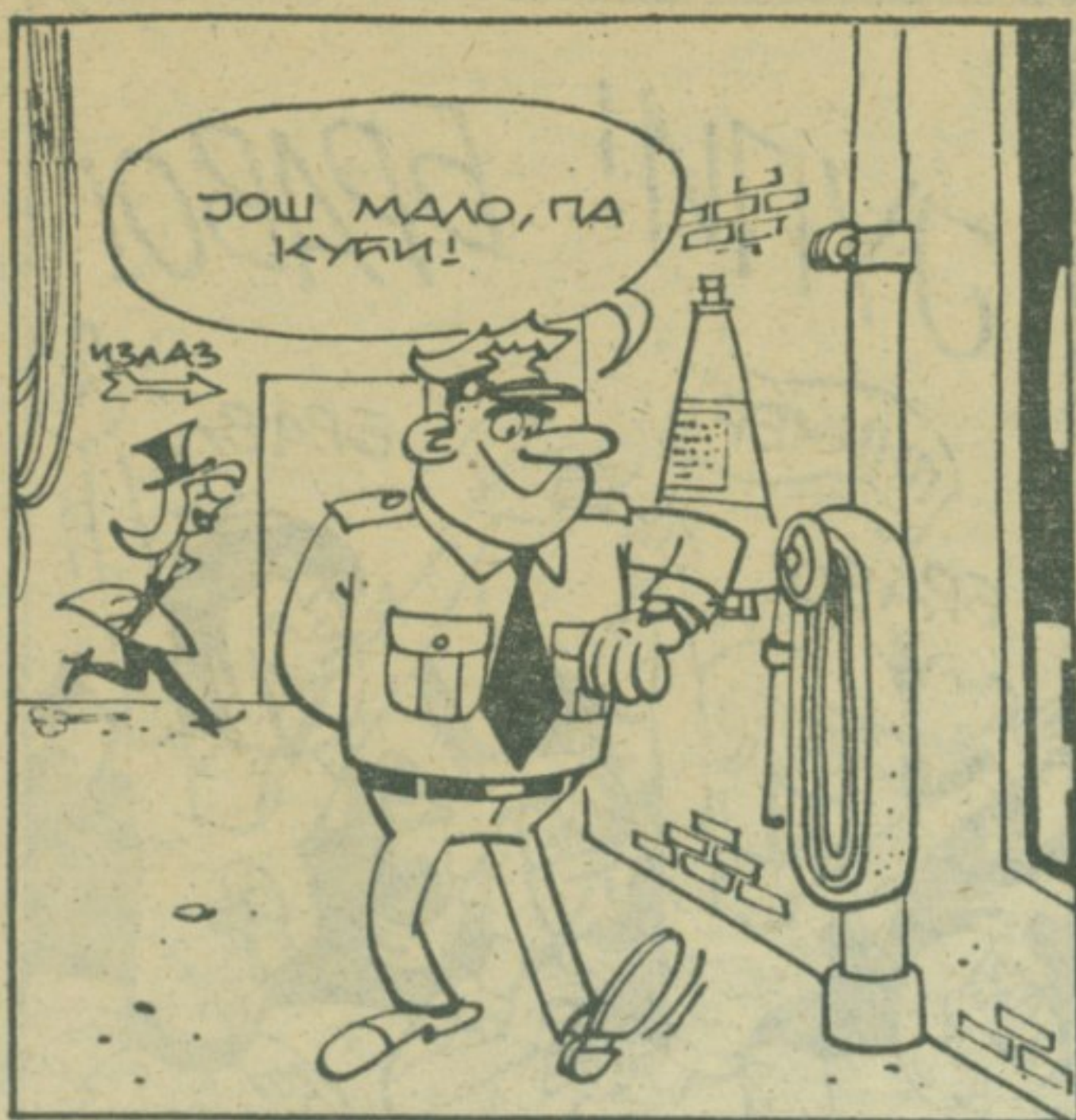

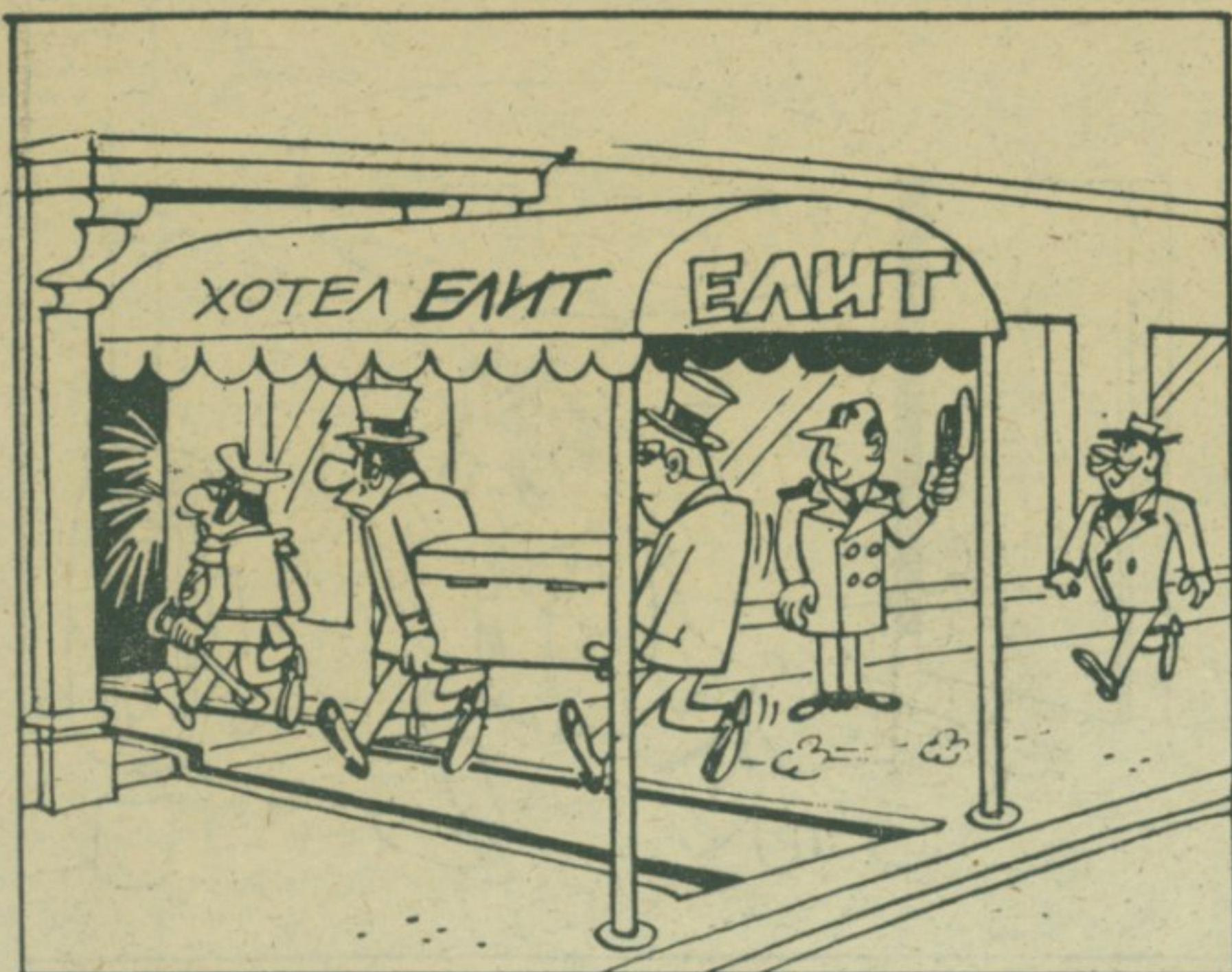

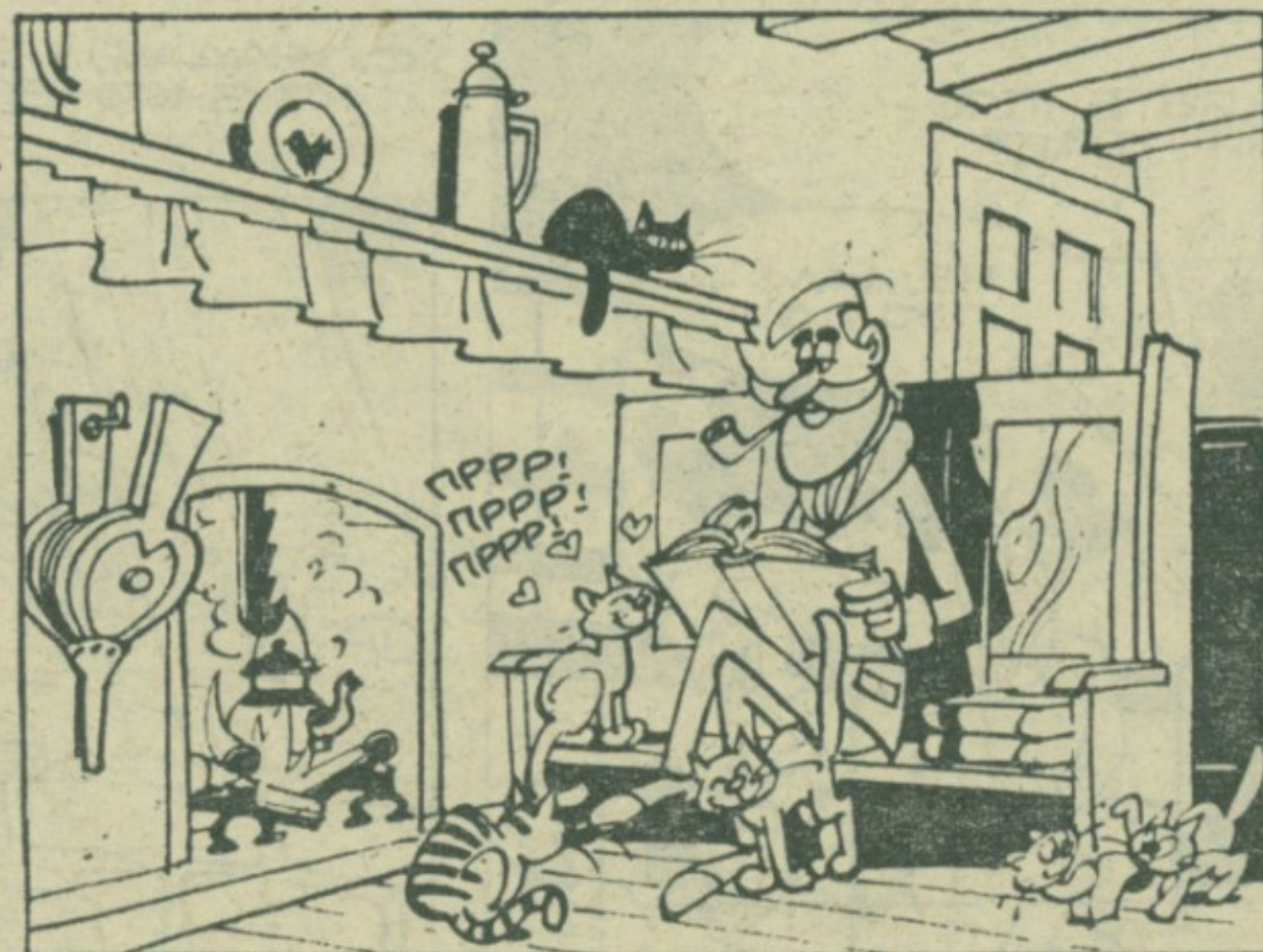
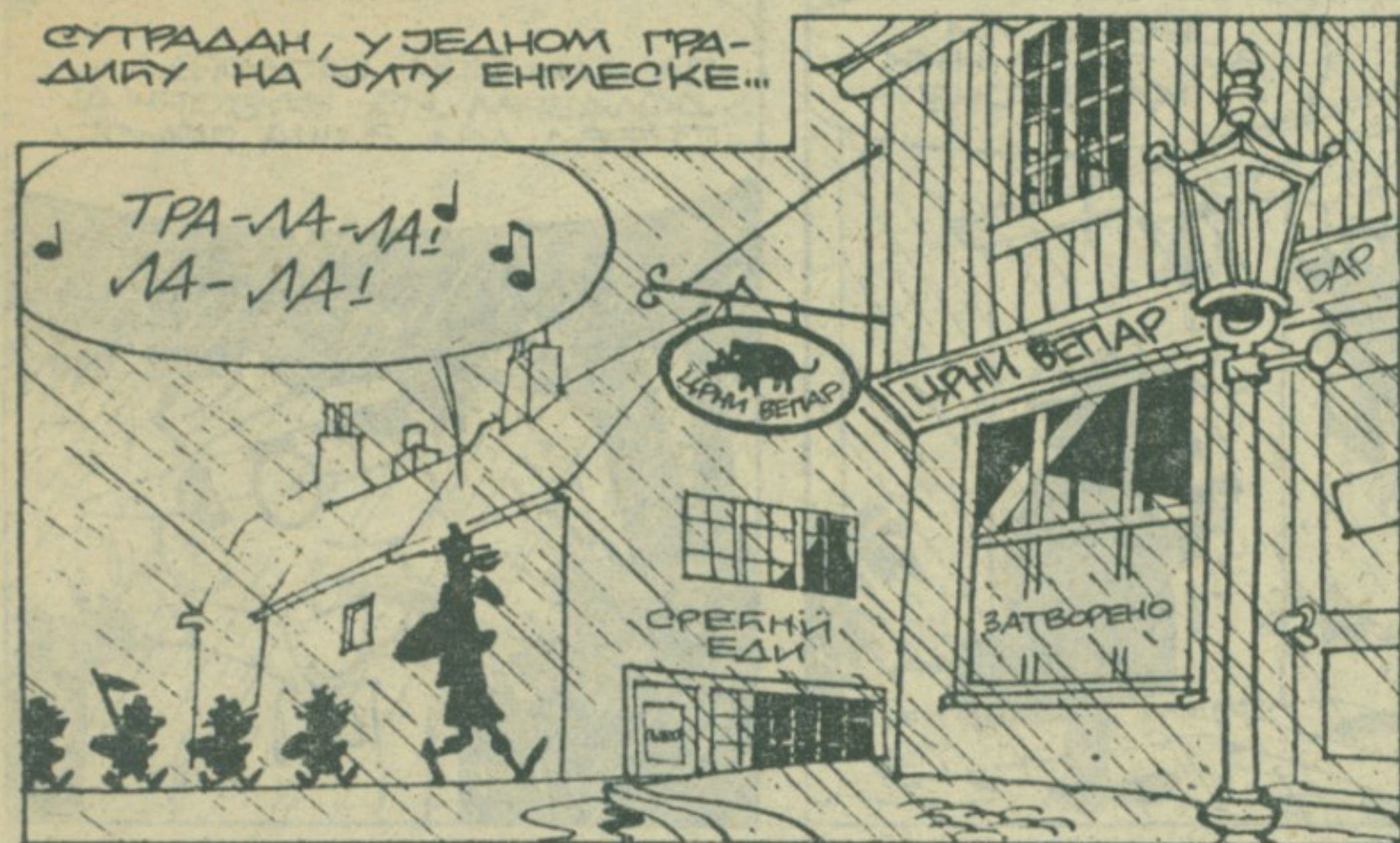
СУТРАДАН УВЕЧЕ,
У ПОЗОРИШТУ...

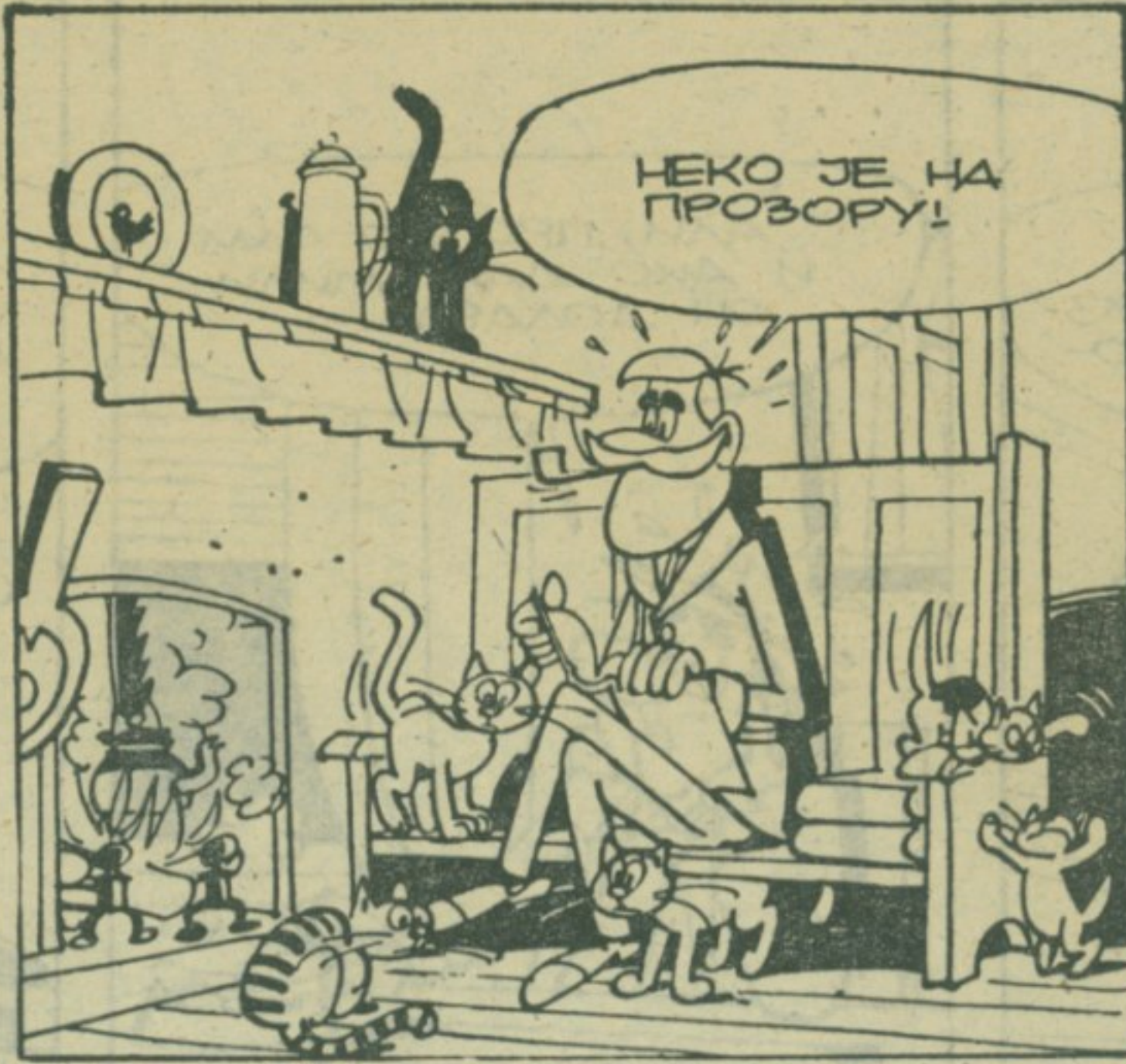
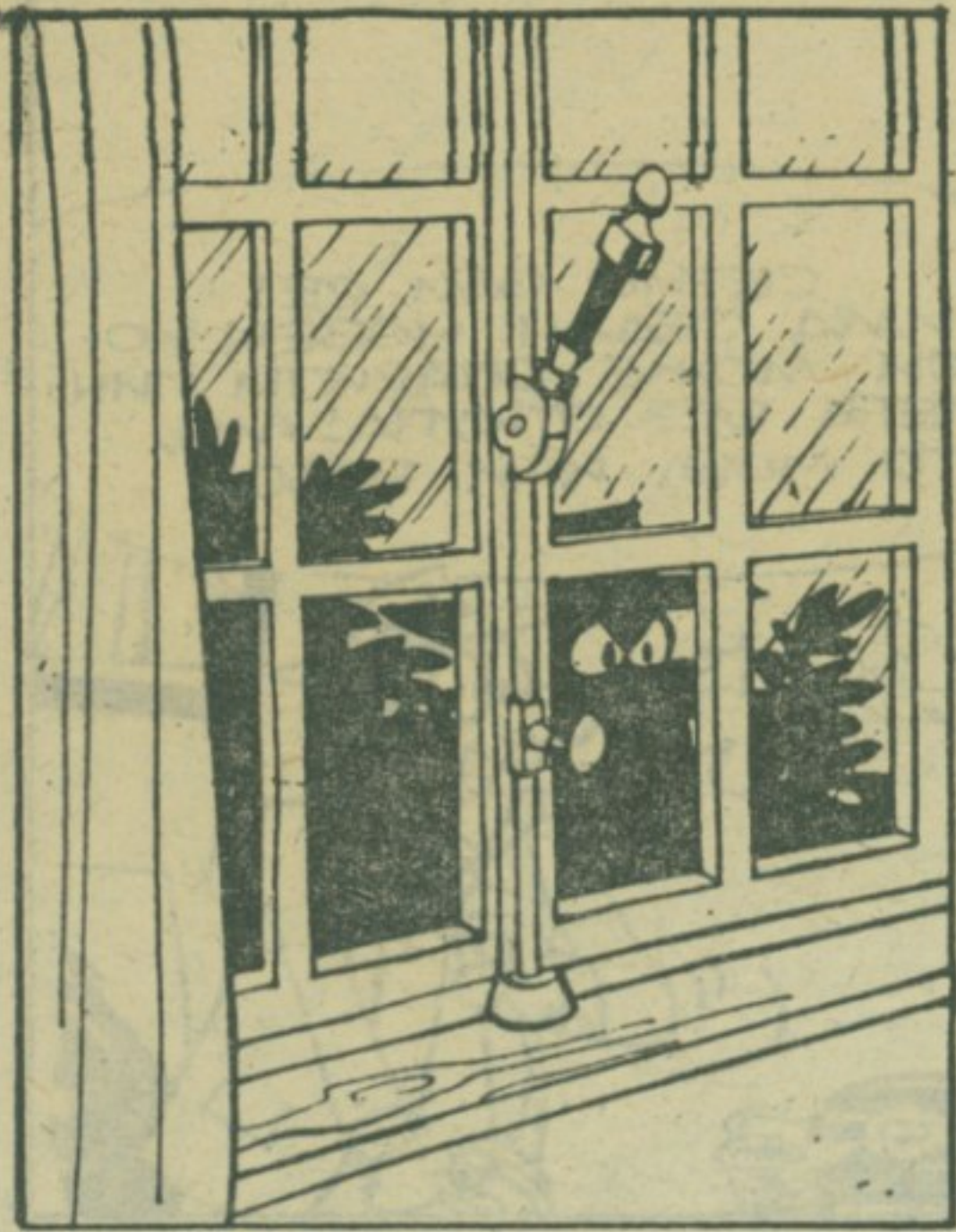

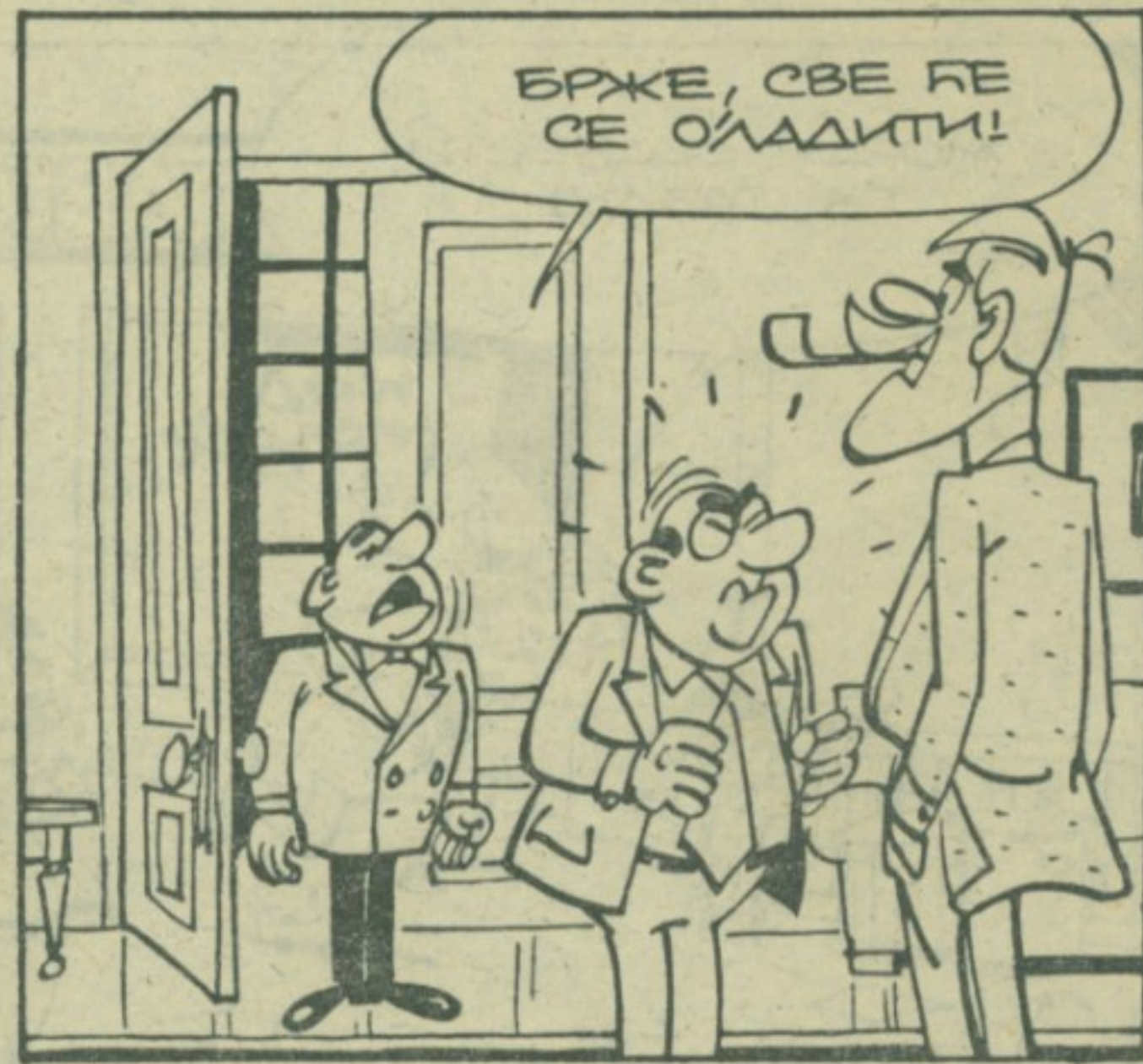
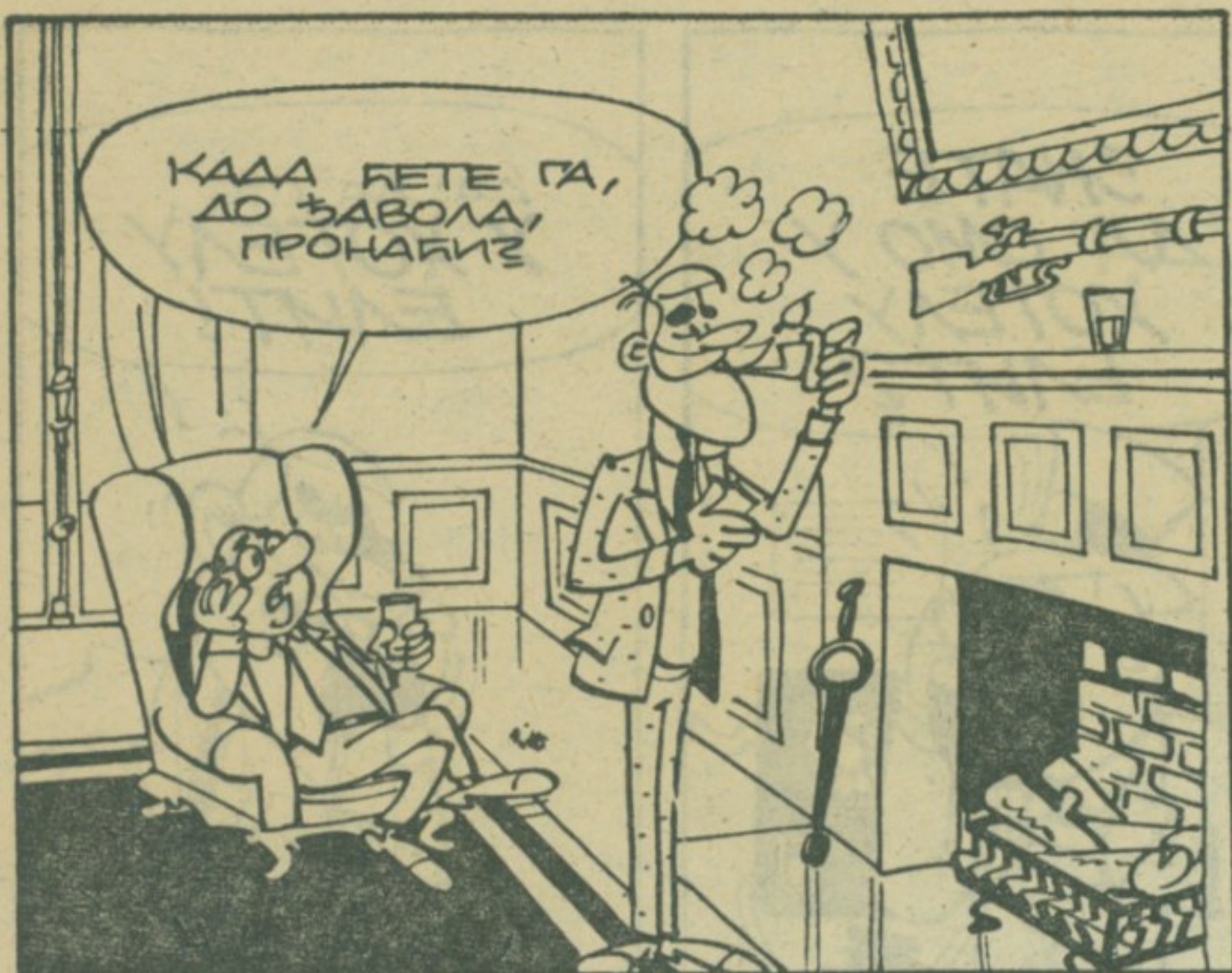

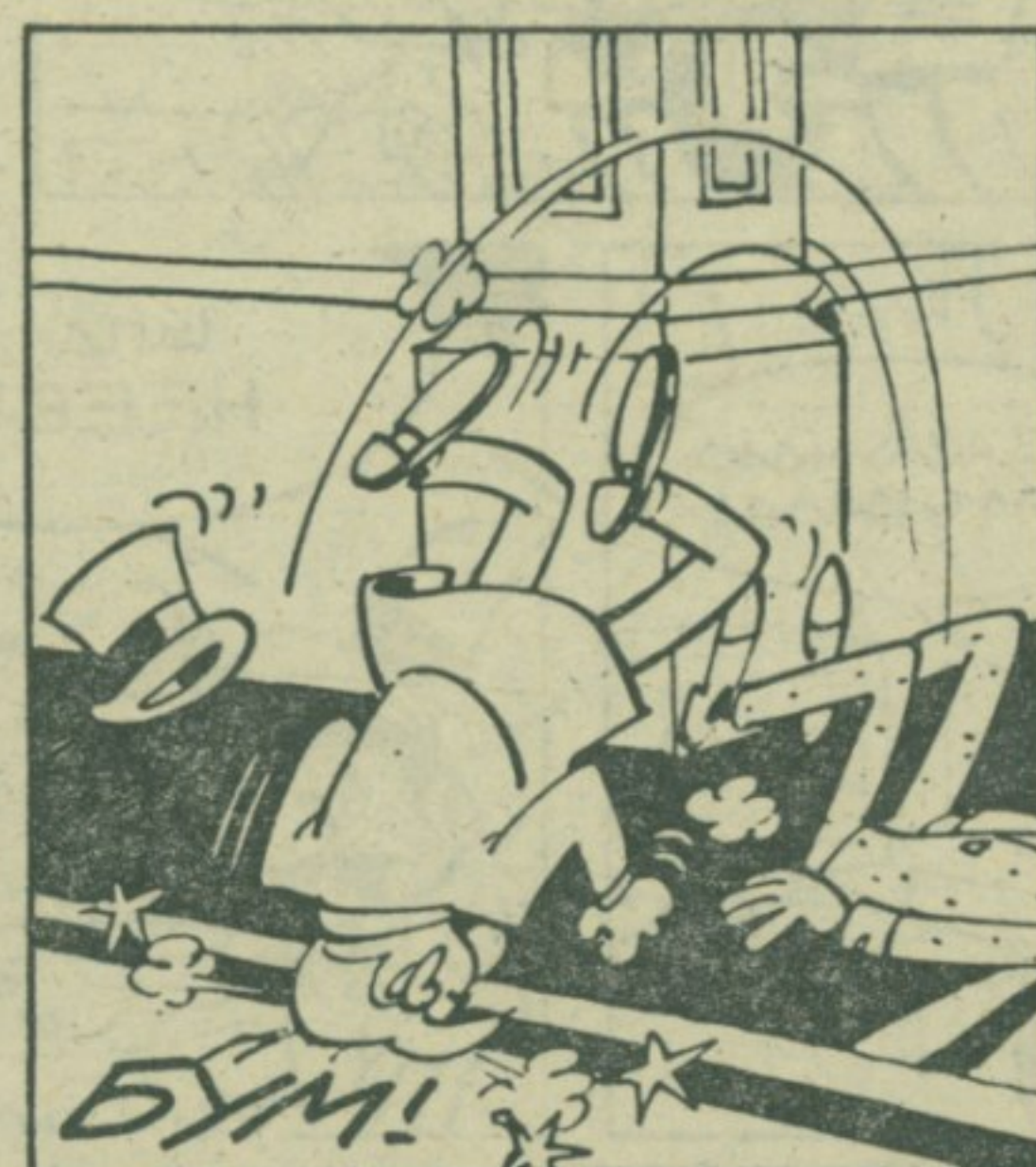
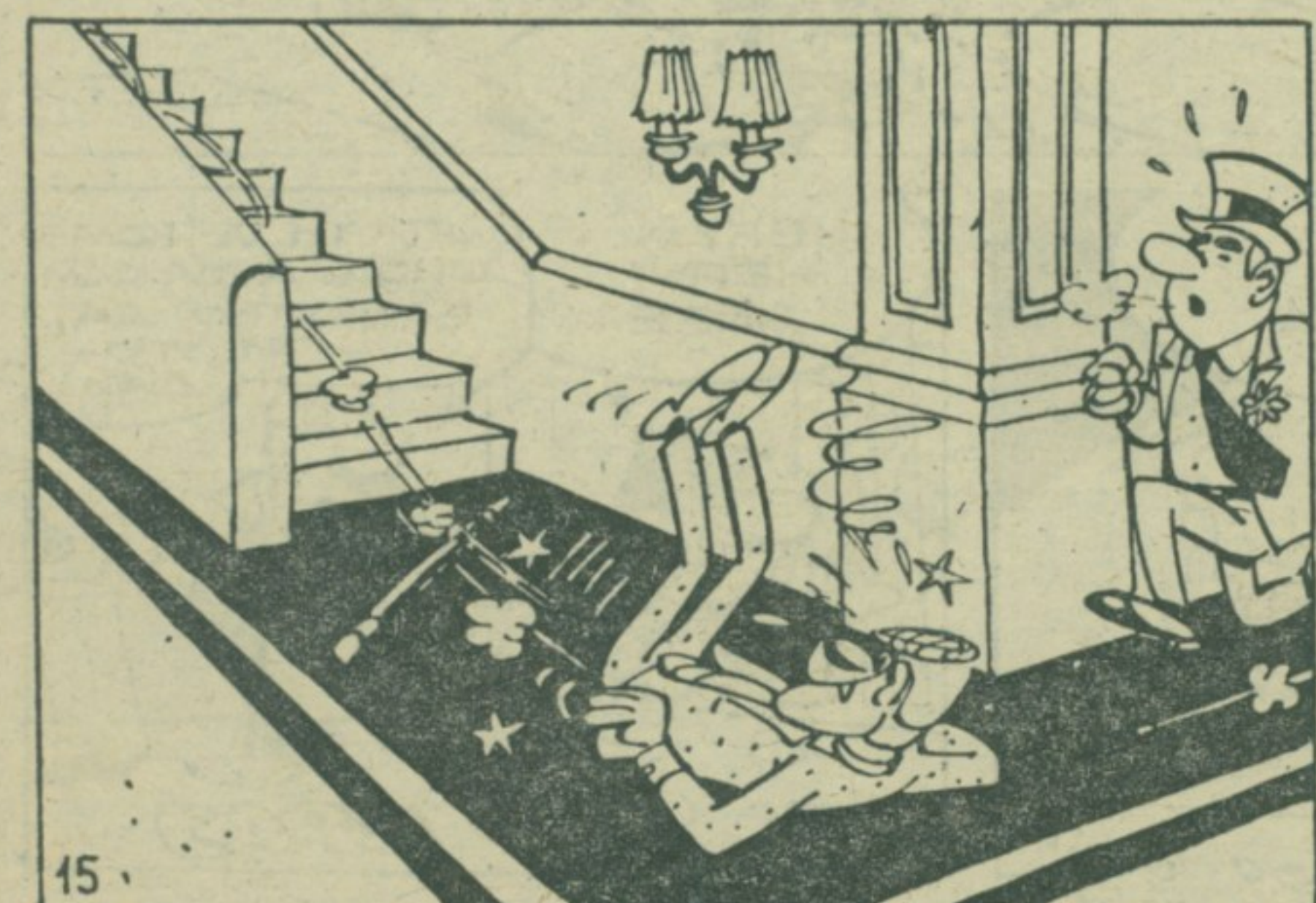
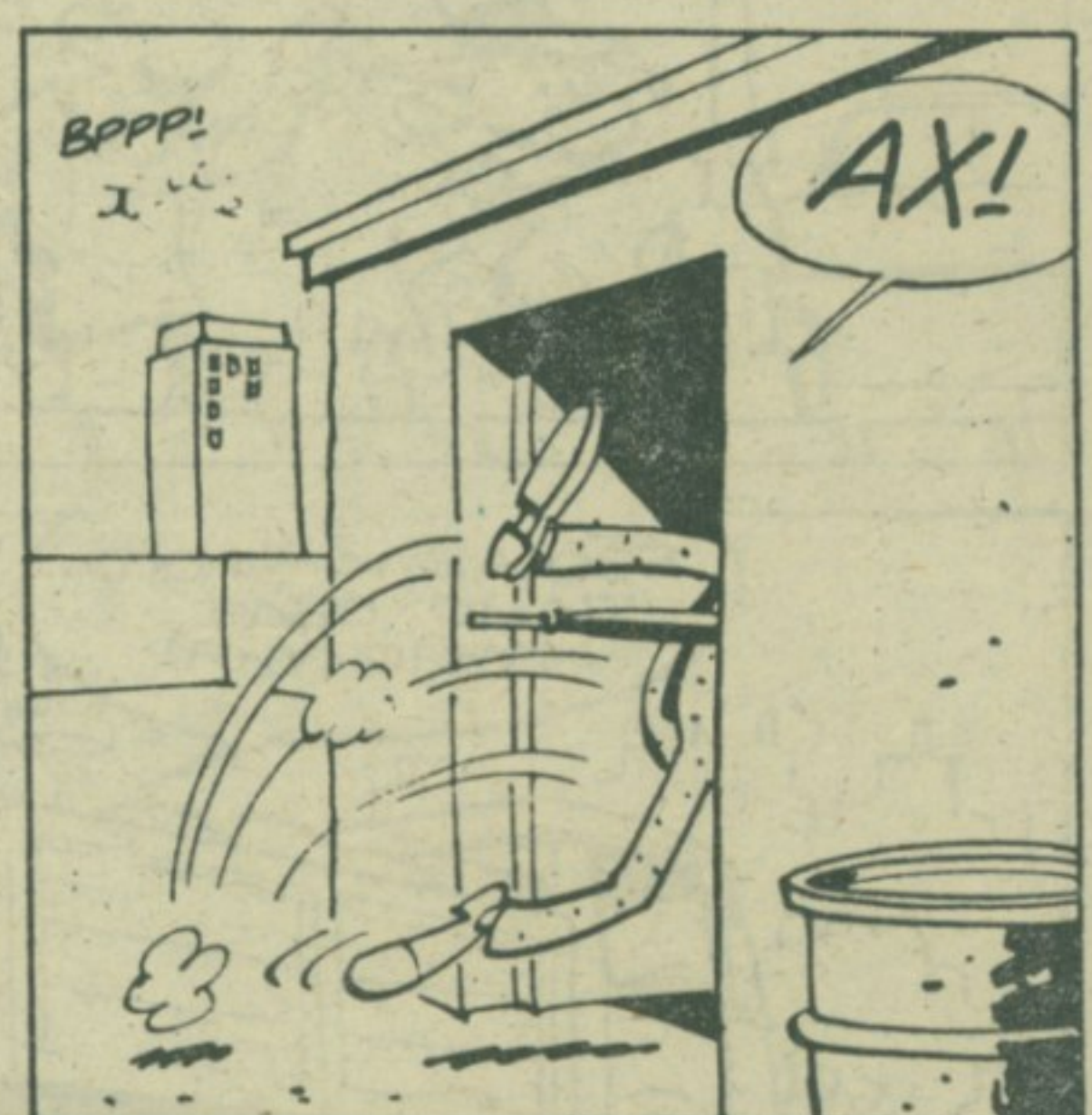
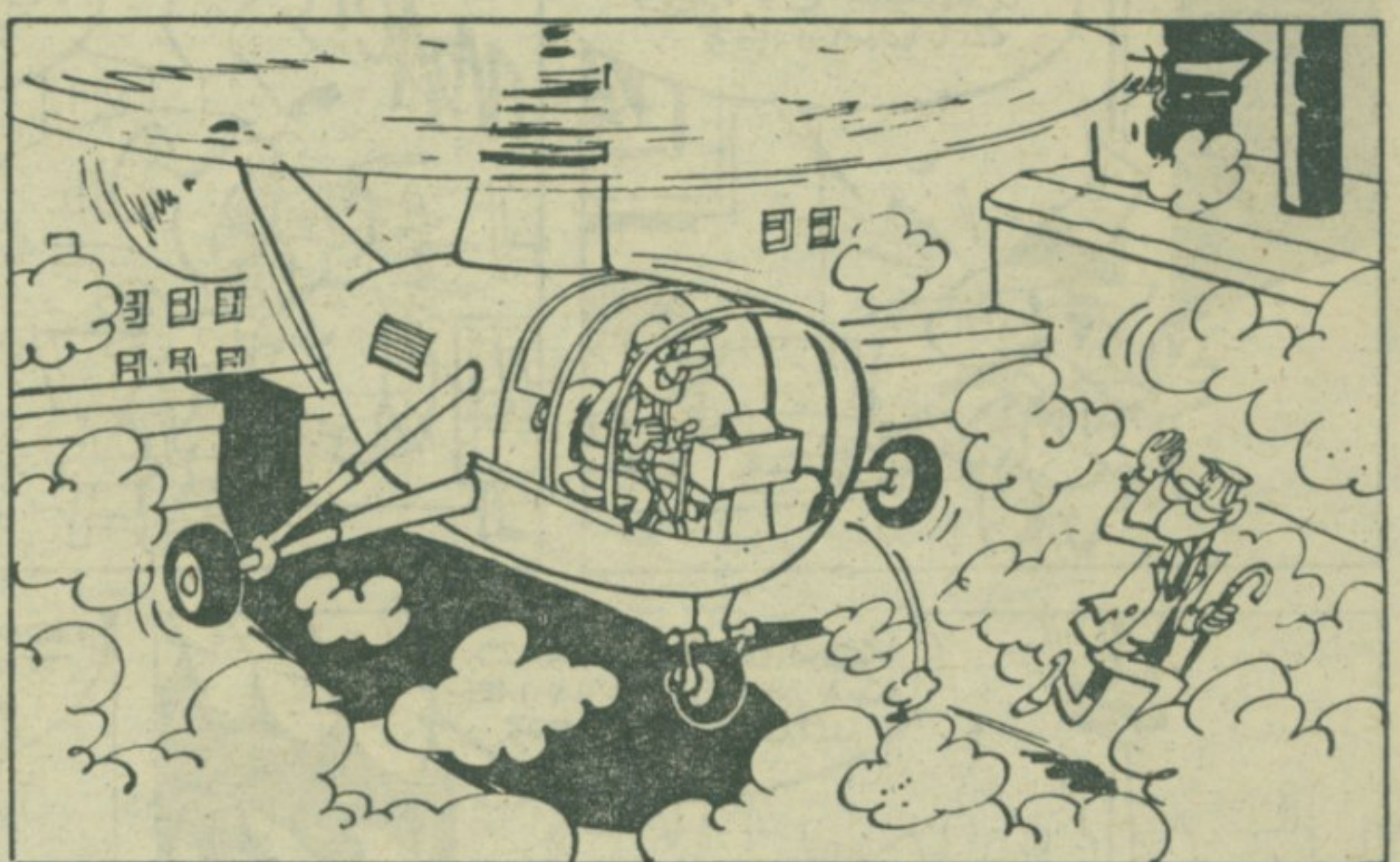
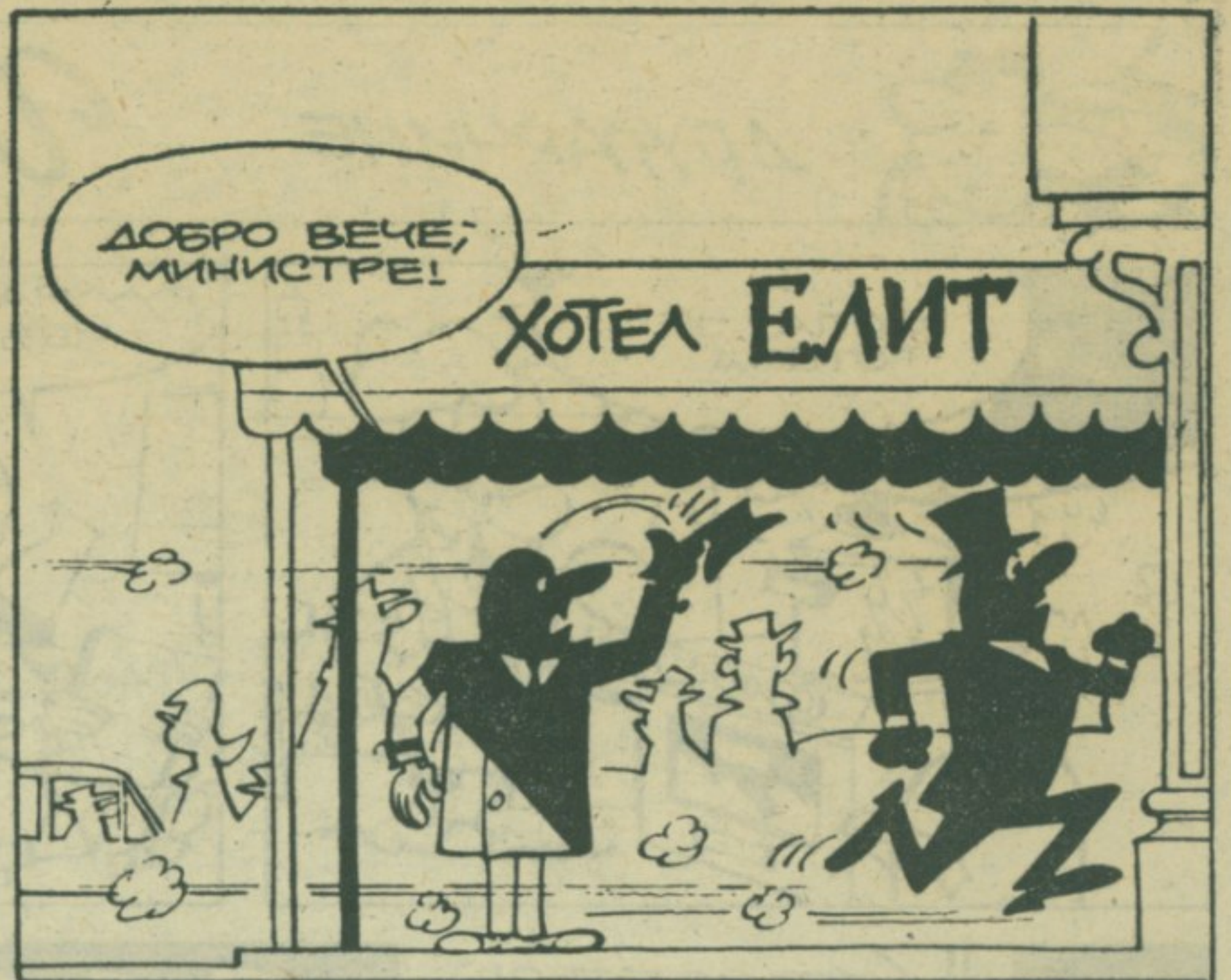

СУТРАДАН...

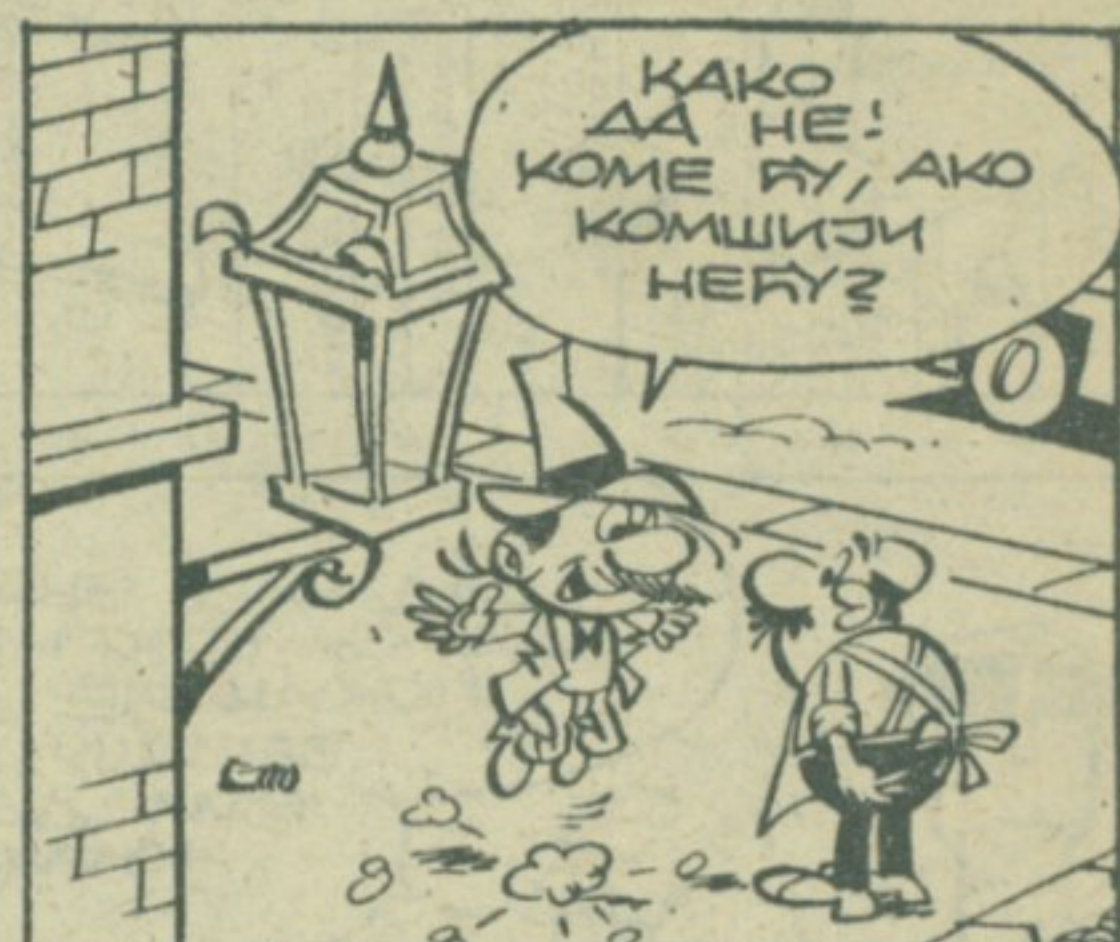

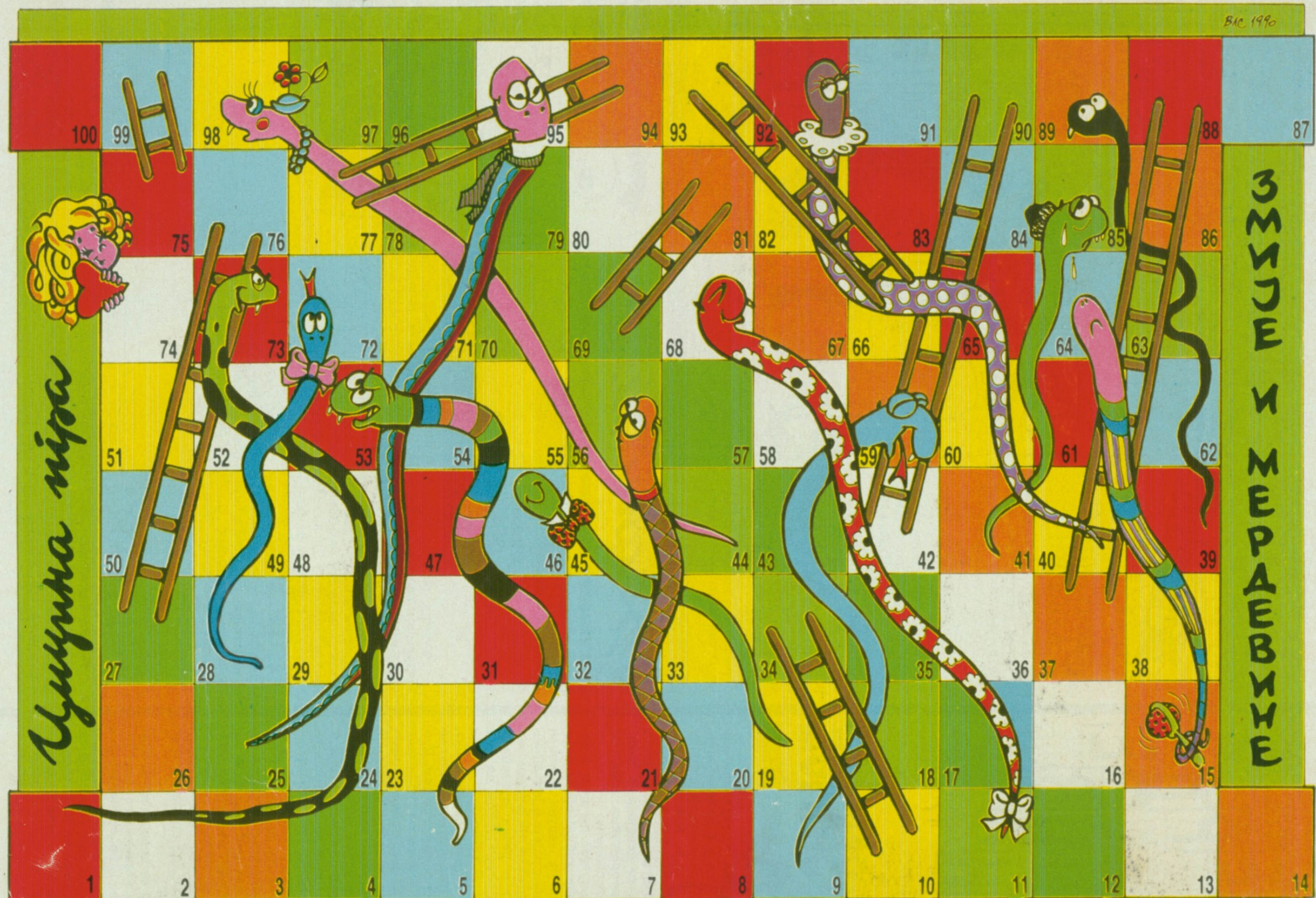

ДРУГАРЧИНЕ

Шпaгeти

Цицунна нира

ЗЗЗУЕ И МЕРДВУКЕ

ПРАВИЛА ИГРЕ НА СЛЕДЕЋОЈ СТРАНИ!

ПРАВИЛА МЕРДЕВИНИ И ЗМИЈЕ

Ово је стара игра која се у Енглеској појавила крајем прошлог века. Била је популарна све до Другог светског рата а последњих неколико деценија је помало заборављена. Правила игре су следећа:

1. Играју два до шест играча. Осим табле коју ћете залепити на картон и исећи потребна вам је и једна коцкица (као за „Не љути се, човече“) и разни дугмићи – сваки играч треба да има другачије дугме.

2. Сви играчи бацају коцку. Први игра онај ко добије највећи број и тако редом. Дугме се помера по табли онолико колико покаже коцкица. Ако се добије 6, коцкица се баца још једанпут. Добије ли се поново 6, не иде се даље, само се помери још за 6. Циљ игре је да се стигне на поље 100.

3. Ако се у току игре стане на поље где се налази почетак мердевина, дугме се помера унапред, на поље на коме је врх мердевина. Стане ли се на поље на коме је глава змије, играч се враћа на поље где се налази змијин реп.

4. Кад се дође на поља близу 100, мора да се сачека бацање које ће играча довести тачно на број 100, ако се добије већи број (значи, да се пређе поље са 100), мора се сачекати следеће бацање.

САМО СТРОГО С КУПЦИМА!

Прва ствар с којом се суоче купци у продавници женског рубља „Фунде“ у јапанском граду Осаки је велики натпис: „Фунде бира своје муштерије“. Шта ово, практично, значи?

– По мом мишљењу, муштерије су се ужасно осиле – каже господин Цуде, власник ове радње у којој се продаје рубље по сниженим ценама. – Кад пожелe да паза-ре, сматрају да им је све дозвољено и да нам чине услугу оног часа кад су прекорачиле праг продавнице. Преврћу по стварима чак и прљавим прстима, осорно се обраћају продавцима. У мојој радњи забрањено је дира-

ти рубље, повисити тон, а смета ми и кад се појави особа која не зна добро да се изражава!

На улазу у продавницу „Фунде“ увек стоје два чува-ра која имају право да оцене

да ли је неки купац по укусу господина Цудеа. Ако није, једноставно ће му забранити улаз. Уколико муштерија прође све тестове, имаће прилику да нешто и купи у радњи. А ако сте помислили да ова строга правила одбијају, љуто сте се преварили. Људи хрле у ову продавницу чак и из удаљених крајева града. Има и купаца из других градова, из Токија, на пример, који је на три сата возне возом од Осаке. Јер,

рубље је (ко успе да га купи) знатно јефтиније, а врхунског је квалитета.

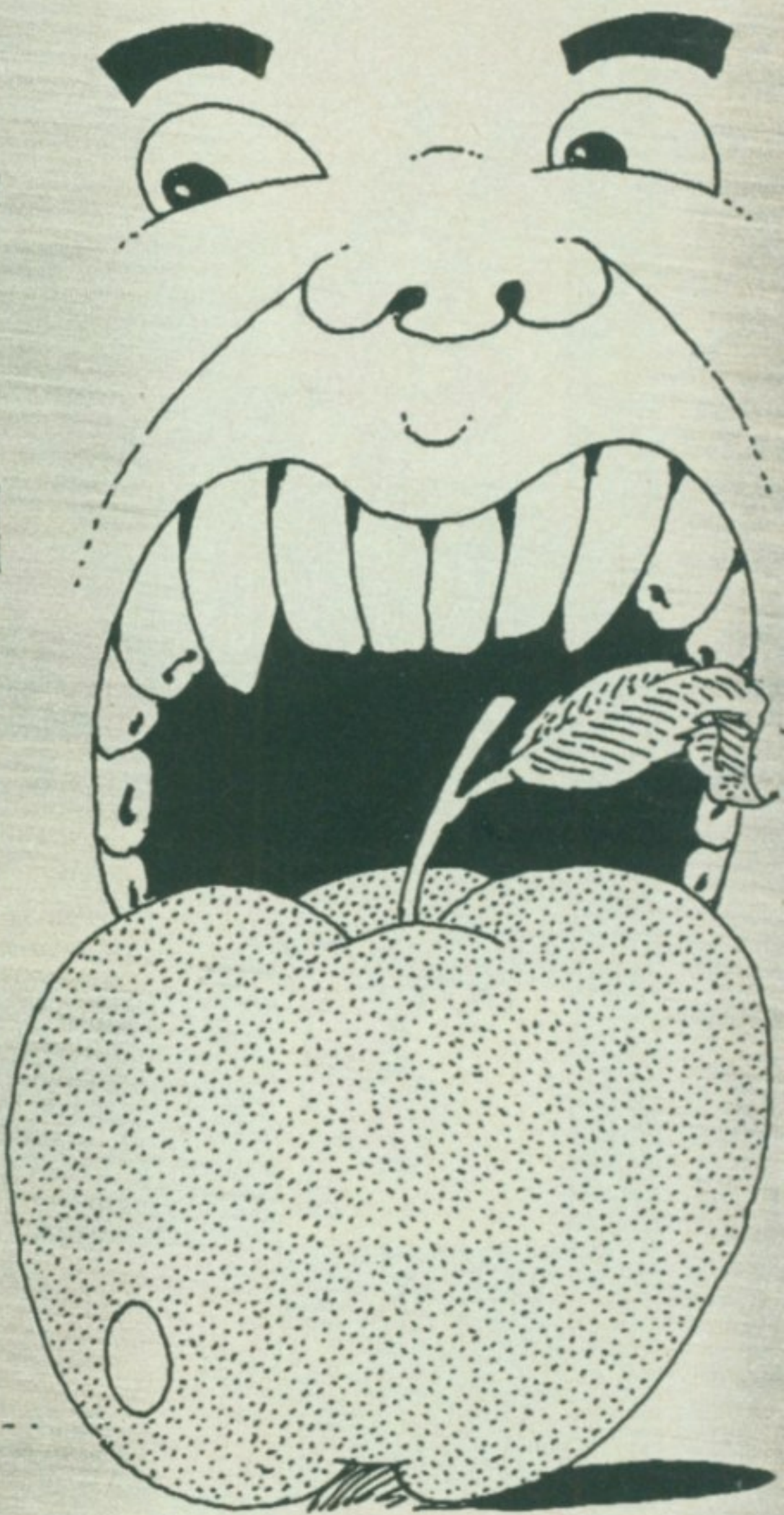
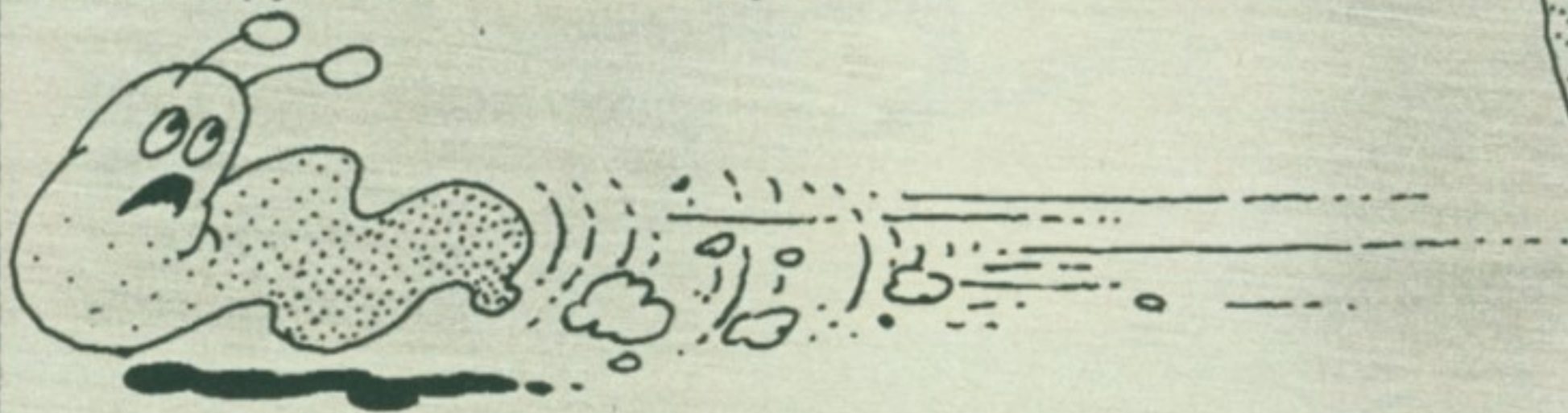
Графити 89.

У РЕЖИЈИ

ПОЛИТИКИНОГ
ЗАБАВНИКА

И „ОЗОНА“

● У прошлом броју „ЗАБАВНИКА“ упознали смо вас са завршницом наше игре у којој смо, заједно са вама, сакупљали графите. Још једном понављамо да ће резултати игре бити објављени у „ЗАБАВНИКУ“ 20. априла 1990. У међувремену, покушаћемо да вам мало ближе представимо књигу у којој ће нај-графити бити штампани. Биће то прва књига југословенских графита, овога пута најкрвљаних по етру и у „ЗАБАВНИКУ“ пре него на било ком зиду. Књига ће изаћи у мају и то под називом „Епрувето, срећан ти 8. март!“ који је дао Милан Митровић из Београда. Овај графит Милан нам је послао на почетку игре. Осим графита у књизи и неких „цака“ из „ОЗОНА“, пре свега порука личне природе преко којих се слушаоци „ОЗОНА“ друже већ годинама, штампаћемо најбоље поруке личне природе из последње три године „ОЗОНА“. Припремили смо вам избор неких порука из књиге. Уживајте!

ДА СНИМИМО И ТО ЧУДО

– Када се будем удавала – каже кћерка мајци – желим да позовем све које познајем. Затим хоћу да венчање буде у ексклузивном ресторану с најфинијом храном и да се точи шампањац у неограни-

ченим количинама. Наравно, све то мора неко и да снима на видео-траци!

– А да ли си питала оца слаже ли се с тим условима?

– Нисам.

– Добро. Кад му све то будеш рекла – одговара мајка – молим те да ме позовеш. Волела бих то да снимим на видео-траци! ■

КАД ВИДИШ МИША, НЕ ЗАПОМАЖИ!

Да чудне законе немају само поједине савезне америчке државе доказују и три недавно усвојена закона у Италији. Ако се случајно нађете код наших јадранских суседа, нека вам не пада на памет да вриштите на јавном месту ако случајно угледате миша. Сходно јачини запомагања одређена је казна и до 2500 динара (наравно, мора да се плати у лирама). Други закон је строг према онима који у аутобус уђу са свежењем старих крпа! За то ће морати да изброје – 100 динара. Најчуднији је, ипак, трећи закон. Уколико полицајац затекне неку особу с маском и затражи да је дотични скине с лица а овај то одбије, мораће да плати казну од 400 динара. ■

ПРИЧА С ХЕПИЕНДОМ

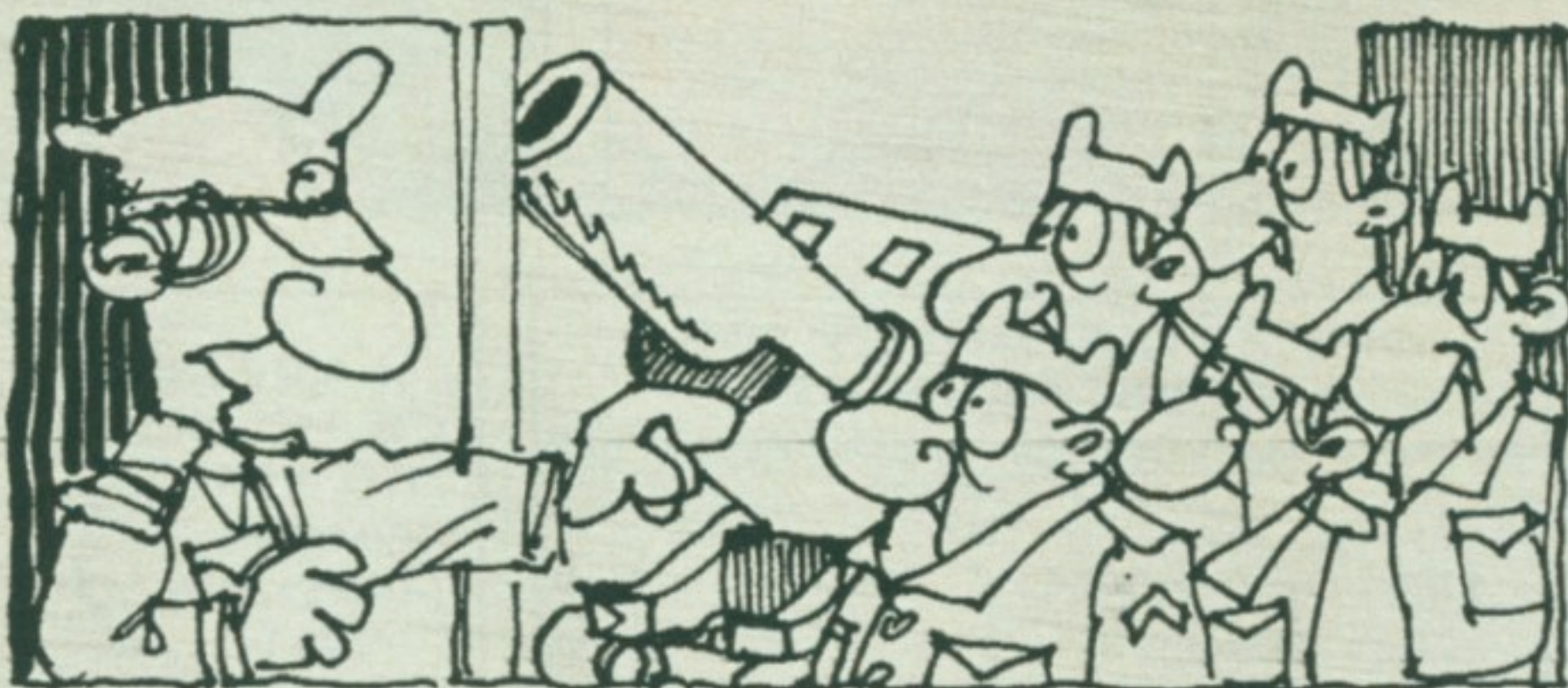
Тридесетшестогодишњу Цеклин Лупиначи, возача аутобуса, прво су отпустили с посла. Онда је муж оставио њу и њихово петоро деце. И на крају, избацила је газдарица из стана у Огасту, у америчкој држави Мејн.

Цеклин је, како и не би, била сломљена. Ипак, коначно јој се догодило нешто (пре)лепо. Сазнала је да је добила премију на лутрији – милиона и триста хиљада долара! Купила је кућу, луксузна кола, уписала децу у скупе школе.

Прави хепиенд. ■

ВОЈНИЦИ, НА КАЛЕНДАР РАЗБРОЈ С'!

У утврђеном месту Фредрихштат, у околини норвешког града Осла, и даље је у употреби војничка касарна подигнута још у 11. веку. Разлог што је спомињемо је њена „календарска симболика“. Наиме, она има четири улаза – за свако

од годишњих доба, 12 димњака, колико има месеци у години, затим 365 прозора – за сваки дан по један. Сваки прозор је подељен на 24 дела, што означава сате у једном дану, а 60 врата минуте у једном сату. У касарни постоје и 52 собе, за сваку недељу у години. Тек да се те основне ствари не забораве.

ПОРУКЕ ЛИЧНЕ ПРИРОДЕ

1. Мушкарци су као енциклопедије: дебели, досадни и мисле да све знају! **ХИ-МЕНКА**

2. Да ми је женски мозак бар на месец дана, па да се одморим к'о човек! **МИКИ**

3. Само 22 милиона људи има ту срећу да живи у Југославији. Остали немају ту срећу, али имају све остало! **СОМ КАПИТАЛАЦ**

4. Када једем јабуку и наиђем на црва – згрозим се! А ако црва нема, помислим: каква ми је то јабука када ни црва нема!? **ЗАГИ МИКС**

5. Изгубљена ручна бомба. Породици налазача саучешће! **МЕРСО**

6. Ако вас жена побеђује у тенису, промените спорт. Али, ако вас жена побеђује у боксу – промените жену! **TOY SOLDIER'S DREAM**

7. Ја сам клицоноша. Стално кличем: **НО-ША! НО-ША!** **ЛУДИ ДОН КИХОТ**

8. У којој продавници намештаја може да се купи шведски сто? **ХОГАР СТРАШНИ**

НАЈВЕЋИ

НИНЋА-ХИТ

Шта Вам вреди што волите нинђе и нинђу кад не можете да вембате као нинђа и постанете нинђа?! Уз помоћ књиге **НИНЋА-ТРЕНИНГ** то ћете моћи!

Комплетна **НИНЋА**-школа по узору на легендарног др Масамуну Хацумија: Нинђа-загревање, Нинђа-таиџу технике борбе без оружја (ставови, покрети, захвати, бацања, ударци...). Борба нинђа-оружјем (бо-штап, мач, шурiken, нож, нунчаке). Нинђа-одмарање.

СПЕЦИЈАЛНИ ДОДАТАК: Тајанствене нинђа-вештине (невидљивост, ходање по води, читање мисли, говор срца, летење, нечујно кретање, микро-технике, чари и вештине куноићи нинђа-мене.).

СУПЕР ПОКЛОН СВАНОМ НАРУЧИОЦУ: Специјална налепница са шурикеном златне боје и оригиналним јапанским нинђа-знаком. Добићете је уз књигу!

NINJA

НИНЋА-ТРЕНИНГ

Формат праве џепне књиге. Супер-колер (корице). Фини папир. Квалитетан повез. Латиница. Око 300 специјалних снимљених фотоса. Најбоље слине светских нинђа-мајстора. Прво издање – распродато, друго – ХИТ. Наручбеницу шаљите на ову адресу (исеците је и залепите!)

ЕДИ – Едиција добрих издања
Поштански фах 65
11060 БЕОГРАД 38

Пол. заб. **НИНЋА-ТРЕНИНГ НАРУЧБЕНИЦА**
Овим неопозиво наручујем књигу Летњи НИНЋА-ТРЕНИНГ по цени од 88 din динара. Књигу ћу платити поштару приликом пријема. Најскупљу и најсигурнију поштарину плаћамо ми. Обавезујем се да **НЕ СМЕМ** одбити пријем књиге. Уколико то ипак учиним обавезан сам да издавачу надокнадим све трошкове паковања, слања и повраћаја (у износу од најмање 6 динара).
СТАЛНА КУЋНА АДРЕСА ПОПУНИТЕ ЧИТКО – ШТАМПАНИМ СЛОВИМА!
Ова наручбеница важи до 20. 04. 90.

Прво слово презимена

Остала слова презимена

Име

и број

спрат

стан

Улица

Поштански број

и место

ОБАВЕЗНО: За наручнице млађе од 18 година обавезан је потпис и број личне карте једног од родитеља.

НИНЋА-ТРЕНИНГ

ХИТ

НИНЋА-ТРЕНИНГ

ХИ-МЕН И ГОСПОДАРЧУ СВЕМИРА

КАРИЈЕРЕ: КУД ИДИЈОТИ СОЛИДАРНОСТ СА БОГАТИМА

– Људи знају шта ће добити на нашем концерту, знају да нисмо продане душе, да ће за свој новац моћи добро да се искачу, а онда оду кући и спавају мирно као бебе

Пре три године на Омладинском фестивалу у Суботици победио је састав из Пуле необичног имена КУД Идијоти. Његови чланови су Сале, Фриц, Туста и Птица. Група је до сада објавила три сингла и две касете за независну дискографску кућу „Словенија” из Копра и стекла завидан број обожавалаца. Да је то истина, говоре и бројке: прошле године у београдском СКЦ-у продали су 900 карата док је много познатији „Филм” на истом месту и истог месеца за две вечери привукао много мање посетилаца. Њихо-

ви синглови, и поред велике потражње, више не могу да се нађу, занимање не јењава иако их ретко врте на радију а новински текстови о њима права су реткост. Поред тога, имали су мање турнеје по Швајцарској и Немачкој које су им донеле и први албум. Међутим, та плоча је изашла за страно тржиште. Како је до тога дошло, говори гитариста Сале.

– На последњој турнеји по Немачкој прошле године у априлу и мају упознали смо се у Ројтлингену са момком

који је у Лондону купио наша прва два сингла. Дали смо му нешто примерака трећег сингла „Хоћемо цензуру” да их продаје у Немачкој. Након месец и по дана стигло је писмо од њега: продао је наше плоче, има независну дискографску кућу „Инкогнито” и жели да нам изда албум. Одлучили смо да прихватимо. Тако смо направили компилацију

свих песама са прва три сингла, додали још три раније снимљене песме и он је око Нове године објавио наш албум „Bolivia r'r'r”.

На први поглед изгледа да су брзо постигли пуно тога у каријери, међутим, на дан када је овај разговор вођен група је концертом у једном београдском клубу прославила деветогодишњицу постојања. Затим су се запутили у Нови Сад где су снимили свој први званични албум „Ми смо овдје само због пара”.

– На плочи ће се наћи де-

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Већина група уопште не воли музику, они само желе да постану звезде.”

Бој Џорџ

БУБЊЕВИ ПРЕКО РЕКЕ

Београдски састав ветерана „Тунел”, предвођен Владом Јанковићем Џетом, ових дана приводи крају снимање новог, петог по реду албума. У групи је сада и млади гитариста Предраг Гуцуљ који је раније свирао са Рамбом Амадеусом. Поред нових песама (које су написали Џет и Љуба Нинковић) на плочи ће се наћи обрада чувене „Whole Lotta Shakin' Goin' On” Џери Ли Луиса која у њиховој верзији носи име „Shake” И овог пута, као и током припремања претходних албума, плоча носи радни назив „Бубњеве преко реке”. Коначно решење сазнаћемо када се плоча појави у продавницама.

У Београду већ дуго година активно ради група „Quo Vadis” у којој су музичари старије генерације који су, како сами кажу, прошли сито и решето од Шедоуса, Елвиса, Битлса и Клептона до данашњег израза који представља музику шездесетих година пресвучену у кантри амбалажу. Захваљујући њиховој активности и упорности, нашли су пут до љубитеља овог стила који представља мост између најмлађих, средњих и старијих генерација. Поред тога, успевају да пренесу дух и традицију вестерн музике иако у својој постави немају иначе неизоставан, бенџо и виолину.

Од других група које чине занатлије репродуктивци „Quo Vadis” се разликују по оригиналном приступу елементима блуза и рокенрола. Главни „мотор” групе су певач Влада Чежек и гитариста Зоран Јанковић који иза себе имају сигурну ритам секцију басисте Новака Драговића и бубњара Владимира Стојковића. Најбоља илустрација рада групе налази се на њиховој новој плочи која потврђује да не одустају од девизе како је једноставна и лежерна музика најбољи седатив у овим нервозним временима.

ХОД ПО ПРОШЛОСТИ

сет нових pjesама. Једанаеста, „Bandiera rossa”, својевремено се нашла на нашој касети „Легендарни уживо” – наставља Сале. – Мало ће мо је дотјерати и модерније обрадити. Крајње је вријеме

да се та плоча појави јер смо овај материјал понудили свим дискографским кућама у Југославији. Прихватио нас је једино „Хелидон”, остали су сматрали да нисмо занимљиви за публику.

КУД Идијоти су, иако недовољно познати, захваљујући својој музици у пост-панк и „запаливим” рефренима успели да се пробију. На последњем београдском концерту непознати обожаваца

разбио је у току ноћи прозор на киоску где су се продавале карте за њихов наступ само да би дошао до плаката групе.

– Ствар је у томе – каже Туста – што нико у Југославији више не свира овакву музику а клинци је, очигледно, воле. На нашој плочи објављеној у Немачкој има хрпа хитова. То је доста жестока музика и нормално је да је људи прихватају. – Знају шта ће добити на нашем концерту, знају да нисмо продане душе, да ће за свој новац моћи добро да се искачу а онда оду кући и мирно спавају као бебице.

Група има још један квалитет: духовити су, без извештачености и жеље да за смеју по сваку цену. Њихов хумор често граничи са цинизмом што говоре и ударни слогани „Будимо солидарни са богатима”, „Нећу да радим за доларе” као и наслов албума „Ми смо овдје само због пара”. А што се све бројније публике тиче, они су тамо само због доброг провода.

П. Ј.

УЗИЧКА ПОШТА

Занима ме да ли је код нас објављена прва плоча групе „Fine Young Cannibals” (она прије „The raw & the cooked”) и гдје се може набавити? Осим тога, занима ме колико је албума издала група „Roxette” прије „Look sharp” и да ли су објављени у Југославији?

Гордана, Мали Лошињ

Први албум састава „Fine Young Cannibals” објављен је код нас 1986. године тако да је мала вероватноћа да још мо-

же да се купи. Према званичној биографији групе „Roxette”, „Look Sharp” је њихова прва плоча, али није немогуће да су пре ње имали неко издање само за шведско тржиште. Углавном, ово је њихова једина плоча која код нас може да се нађе.

Како се зове црни певач из групе „UB 40” и колико су албума објавили?

Сандра

Певач групе „UB 40” зове се Астро а дискографија састава изгледа овако: „Singning Off” (1980), „Present Arms” (1981), „Singles Album” (1982), „UB 40-Four” (1982), „Live” (1983), „Labour of Love” (1983), „Gessery Morgan” (1984), „Bagga-riddin” (1985), „UB 40 – Five” (1985), „Rat in the Kitchen” (1986), „Best of” (1987), „UB 40” (1988), „Labour of Love-Vol 2” (1989).

Да ли је група „INXS” поред албума „Kick” издала још неки и где могу да се купе. Кажу ми нешто више о њиховом певачу Мајклу Хачинсу?

Александра

Група „INXS” је из Аустралије и постоји десет година. Прва три албума објавили су само за аустралијско тржиште и то су плоче „INXS” из 1980. године, „Underneath the colours” и „Shabooh, Shoo-bah”. Од када су се пробили на светском тржишту, објавили су албуме „Swing” (1984), „Listen like Thieves” (1986), „Kick” (1987) а Хачинс је после тога објавио и соло албум. Сматра се да је успеху групе највише допринео Хачинс који се, поред музике, бави и филмом (улога у „Dogs in Space”). У Југославији је објављен само њихов последњи албум „Kick” тако да остали могу да се набаве једино у иностранству.

МОЈЕ ТОП ЛИСТЕ

Дарко Рундек („Хаустор”)

Књиге

„Чевенгур” – Андреј Платонов
Кафка (у малим дозама)
„Попартизам” – Енди Ворхол
„Заобилазне стратегије” – Брајан Ино
„Почетак и крај света” – Културе истока

Плоче

„Paris Texas” – Ry Cooder
„Magical Mistery Tour” – Beatles
микс хитова од 1929. до 1974.
салса
Keith Jarret (све)
Cul-De-Sac

И дан-данас лорд-канцелар Велике Британије обраћа се Горњем дому седећи на „врећи краљевске вуне“. То је традиција која се поштује још из времена Едварда III (1312–1377). Тај енглески краљ депоновао је Парламенту цак ове црвено обојене вуне, а захваљујући њој пунили су се буџети Његовог (или Њеног) Величанства још од средњег века, када су Енглези продавали тај „артикар“ целој преосталој Европи.

Али, прича о вуни стара је неких 12.000 година. У то доба је, изгледа, праисторијски човек открио да од праисторијске овце, како живе тако и мртве, има огромне користи. Убијена, давала је месо, али жива! Та кротка животињка која је тада, за разлику од данас, била прекривена фронцлама тамног руна, с пролећа се лињала у крупним праменовима који су остајали по шипражју. Лукава и паметна двоножна „животиња“ брзо је схватила да меки и топли праменови дивно штите њено голо тело и од ветра и од кише, а и од сунца. Тако је већ у освит цивилизације почело предење, ткање и плетење.

У гвоздено доба људи су

ВУНА

ЈЕ

ПОДИГЛА

ЧУДЕСНА ИСТОРИЈА СА СВИМ ОБИЧНЕ СТВАРИ

ФИРЕНЦУ...

... ПА ЧАК ОСНАЖИЛА И ЧИТАВА ЦАРСТВА. ПРИЧА О ВУНИ ЈЕ ГОТОВО ИСТОРИЈА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ У МАЛОМ!

Домаћа камила

Гванако

Лама

Јак

Поред овце, цењену вуну дају и разне друге животиње распрострањене на свих пет континената. Ипак, највише је „вунених раса“ међу овцама а све су приказане на овом цртежу

Мерино

Хемпшир

Блекфејс („црно лице“)

Коридејл

Ромни

Линколн

Овца масног репа

Кашмирска коза

Кашгорска коза (Хималаји)

Шевијо

Сноудон

Ангорска коза

Ангорски зец

схватили да не морају да траже прамење руна по шибљу, него да се овца може и ошишати па су то почели да раде и неки научници смат-

њим роговима, а што већим и богаћим руном, светлије боје ... све док није настало чудо савршенства звано мерино овца.

ВУНА, ЛЕД И ТЕПИХ

● Најстарији тепих на свету нађен је у једној гробници у Пазирику, на југу Сибира. То је прекрасан примерак црвено-зелено-златних боја, са лотосовим цветом на средини, а срндаћима и коњаницима околом, уз силне орнаменталне шаре. Тај тепих од 1.250.000 чворова чува се у лењинградском Ермитажу, али оно што највише запањује је његова старост: потиче из 5. века пре нове ере! Како се догодило такво чудо, кад се вуна, баш као и све остале органске материје, распада не остављајући никаквог трага у природи? Одговор је – лед! Гробница је у подручју вечитог леда, па је ово ремек-дело остало сачувано.

рају да је већ тада начињен први корак у доцнијем вековном људском напору ка добијању оваца са што ма-

Можда ће неко помислити да је дванаестак миленијума, у ствари, веома много времена и да се људска памет и

није баш прославила стварајући од црне, жилаве овце белу и рундаву. Али, у међувремену су се догодиле силне значајне ствари у историји, а све захваљујући баш том божијем створу.

Па кад смо већ код Бога, он је у Старом завету „пастир који напаса своје стадо“, бар како каже пророк Исаија. То је само једно од чак 300 спомињања домаће животиње овце у Библији, што само говори колико је она била значајна људима библијског доба. На пример, ево како су они тада, у пустињи, скупљали воду: оставили би ноћу руна распростра по песку, она би се натопила росом и ујутро би је цедили.

Баш та особина вуне да прима влагу више неголи било које друго влакно пред-

ставља једно у низу чуда природе везаних за вуну. Она може да се натопи све до трећине сопствене тежине – а да се при том не укваси! Поређења ради, памук је мокар већ од 8 одсто натапања, а синтетика подноси једва пет. Али, чак и мокра мокријата вуна, уместо да хлади, греје, јер сушећи се сваки грам вуне ослобађа 27 калорија топлоте!

Шта је показало мучење вуне

Зато и данас шкотски пастири, према столетној традицији, ујутро намоче у реци своје пледове (врсту ћебади-огртача), па када их ошине ледени ветар, они га не осећају. А из истих разлога ловци на јастоге у америчкој

држави Мејн носе – плетене рукавице, разуме се од чисте вуне. Ту су, затим, номади широм азијских пространа који такође користе искуства многих генерација својих предака па настављају да спавају под шаторима од чоје, огрћу се кабаницама од те исте тканине под којом су здрави и насмејани и по дивљим ветровима...

Састав вуненог влакна је и прост и генијалан, као све чудесне ствари. Изгледа као да је прекривено неком врстом крљушти, или бибер-црепом, што се види само под микроскопом. А унутра је вуна испуњена мехурићима ваздуха који делују као термос: по врућини одржавају свежину, а зими задржавају топлоту: Зато су чобани, бедуини и сви остали номади кроз историју, и данас, одевени у вуну и зими и лети.

Најзад, вуна је најеластичнија ствар на свету. Она издржава (веровали или не, али проверено је у лабораторијама) увртање и до 20.000 пута, док друга најцењенија тканина, свила, пуца „већ“ код хиљаду осамстотог. А синтетика? Тај слабашни „сурогат“ постаје издајица после само 75 увртања...

Овчице и лавље срце

Поред Библије и многа друга књижевна дела инспирисала су се овцама и њиховим **благом**. Тако су Јасон и аргонаути трагали за Златним руном, док се Одисеј спасао да га не поједу Киклопи тако што се ухватио за руно на трбуху циновске овце и побегао из пећине. А његова супруга Пенелопа остала је заувек највернија жена у историји захваљујући – вуни: ноћу је парала оно што је дану ткала, и тако 20 година, све док јој се муж није вратио. Па затим, ту је и прича о Саломе чији су велови били изаткани од вуне, баш као и тепих у који се сакрила Клеопатра како би из потаје гледала Цезара. И тако даље...

Још важнију улогу него у легенди одиграла је вуна у историји. Нека сажети преглед у овој прилици спомене, рецимо, Ричарда Лављег Срца, тог легендарног енглеског краља који је после трећег крсташког похода био заробљен у Аустрији 1192. године. За њега је тражен велики откуп, па, упркос лављем срцу, могле су да га спасу једино овце, јер је вуна била новац. Откуп су годинама чешљали и прели цистерцити, свештенички ред

који је обогатио своје опатије производњом вуне.

Фирентински банкари, ненадмашени генији обртања капитала, још су почетком 15. века изумели оно што би се данас звало „обрада тржишта и продаја унапред познатом купцу“ и на томе су подигли, између осталог, чувену фирентинску катедралу Дуомо. Благодети вуненог капитала осетили су и Данте, Леонардо или Микеланђело јер су имали потпору од тадашњег Удружења за вуну. Већ смо поменули Британију у доба Едварда III, а слично се обогатила и Шпанија у којој је поникао дар природе назван мерино овца. Дакле, постојбина тог капитала на четири ноге управо је Иберијско полуострво. Али, шпански краљ Карлос III учинио је у 18. веку несмотреност поклонивши свом рођаку Лују XIV неколико примерака коврцаве овце боје снега, а истоветан поклон испоручио је и Саксонији.

Епilog: у Француској је од тих оваца постало национално богатство, а ни Немци нису заостали. Педантни и радишни какви јесу, ускоро су превазишли и Енглези и Шкоте у квалитету вуне и заузели прво место на вуненој топ-листи.

Како и над попом има поп, око век доцније надмашили су их Аустралијанци. Догодило се, наиме, то да су кажњеници које је Британија слала на трајно издржавање робије на најудаљенији континент године 1788. прошверцовали, у сарадњи са посадом, изванредан број мерино оваца. Ваљда не треба посебно наглашавати да је Аустралија данас, а то је већ одавно, највећи произвођач најквалитетније вуне на свету, тако да је појам мерино овце везан баш за њу, па многи нису никад ни чули где је права постојбина те животиње.

За крај приче рецимо још да најцењенију вуну не даје овца, па чак ни она мерино расе, него једна врста хималајске козе. А та коза, опет, не може ни да се ухвати ни припитоми, њена се вуна скупља баш као у камено доба: верући се по богазама крова света, трагачи чупају праменове са бусења. Осим ове, најскупочија је вуна једногодишње овце или пак са јагњета. То знаци лако препознају, за разлику од осталог света који тешко може да сазна да ли је у његовом јоргану нова или, пак, ко зна који пут – пречешљана вуна.

Припремила М. Крстуловић

ФАНТАСТИКА

НАУЧНА

Уређује
др Зоран Живковић

У црној пустињи не живе ни биљке ни животиње, као да је сваки камен преливен млазом црне течности којом се сипа брани од непријатеља. Антрацитни брегови нанизани по хоризонту више подсећају на вешто израђене то теме него на природне обли-

Зоран
Јакшић

КР

размишља о њој као о живом бићу: њих двоје су целина, савршено оружје за уништавање.

Свет Угљене пустиње једна је од база расе Кароса, човековог најопаснијег непријатеља. Сукоби са њима почели су давно и сваки пут завршавали на штету човека. У црном камењару Угљене пустиње страдале су читаве ескадриле војних летелица. На њиховим остацима видело се да су нападне ласерима велике снаге, али никада није виђен ни један једини противник, нити се знало како је могао да се приближи земаљским направама а да не буде

ке. Тло је обојено свим нијансама мрака и представља праву арену за сукоб који ту треба да се одигра.

Хајнрихова летелица не оставља ни сенку док бешумно клизи кроз ваздух. Њен прозрачни труп, као избрушен од дијаманта, искри се и прелива на подневном сунцу, зрачи опасност, наговештава смрт. Њени савршени механизми као да изазивају противника, маме га да се превари и дрзне у напад.

Хајнрих своју летелицу назива Кристалним Бароном,

откривен. Црна пустиња је крила своју тајну.

Све до данас. Још никада човек није упутио тако моћно оружје на свога противника. Под Хајнриховом командом налази се сила која може да порази читаве армије, Кристални Барон је довољно снажан да открије и савлада сваког противника. Хајнрих је и сам суров борац, више машина него човек: он нема намеру да опрашта било ком противнику.

Ветар са југа доноси праменове измаглице која се у-

ИСТАЛНИ

БАРОН

брзо згушњава и остаје да види над пустињом у виду наранџастих и црвених велова. Хајнрих то поздравља једва приметним смешком стегнутих усана: провиђење игра у његову корист. Он зна да је опасност сада много мања него кроз чист ваздух.

Тишина је потпуна, као да се ни ветар не усуђује да додирне летелицу. Кристални Барон је ајкула од дијаманта, крстари пустињом, очи његових уређаја продиру кроз маглу, завирују иза хоризонта, утапају се у земљу. Хиљаде вештачких очију и ушију машине осматрају на све стране. Ни мрав не би могао да промакне а да они то не опазе.

Црна пустиња је празна, а радар не показују ништа. Око Кристалног Барона померају се само црвене магле, увијају се и комешају као живе. Хајнрих помишља како непријатељ можда и не намерава да нападне. У том тренутку из непосредне близине стигао је силовит ласерски удар и затекао Хајнриха потпуно неспремног. Летелица се, после поготка, занесе и врхом закачи један од антрацитних тотема. Алармни уређаји јављају да је ласерски снап откинуо део репа, минијатурни роботи излећу да отклоне квар. Хајнрих осматра простор око летелице. Ни трага од нападача. Отвара паљбу комадајући неколико антрацитних блокова, њихова сјајна, црна парчад лети до неслућених висина. Ватра Кристалног Барона обара се затим на тло, али снопови убитачног зрачења преоравају само хектаре празног тла. Угљена пустиња остаје мртва. Ласерски зраци не простиру се кроз маглу, размишља Хајнрих, а црвени велови око њега као да му се подсмевају.

Кристални Барон виноу се још више, црни пејзаж остаје испод њега као сенка, видљивост око летелице поново је одлична. Магле се сливају између црних стубова попут река вина. Хајнрих тражи противника, али у околини и даље нема ничег живог.

Нови ласерски удар непогрешиво погађа Хајнрихову кабину. Стакло летелице се затамни да би га заштитило од силе убилачког светлосног снопа. Бесмислено, учини му се да га је истовремено погодило више зрака. Секунду касније очи робота потврђују да је добро видео. Напад није оставио озбиљне последице, али је Хајнрих прилично уздрман. Нигде противника, а сукоб је у пуном јеку. Против кога се бори, пита се Хајнрих. Против авети?

Полако почиње да схвата. Поније летелицом до црног тла и урања у облаке обојене магле. Отвара преграду у трупу летелице и покушава да узме узорак, а магле као да се извијају и беже испред Кристалног Барона. Магла је најзад у летелици. Минијатурни роботи је прегледају, испитују. Оно што је угледао Хајнриху је зауставило дах.

Магла није магла. Свака њена честица представља савршену микро машину која је истовремено ласерски уређај и летелица. Њихова израда је право чудо технике. Никакво чудо што нисам могао да видим непријатеља у магли, шапуће Хајнрих. Магле су мој непријатељ. Како да се борим против њих? Не могу пуцати у голи ваздух! Први пут у његово срце увлачи се паника.

На хоризонту се указује зид обојене магле, креће се према ветру, огроман, претећи. Хајнрих беспомоћно гледа како се распоређује по свим правилима ратне стратегије и лагано га опкољава. Плима црвеног океана је све већа, а свако њено зрнце представља смртоносно оружје. Кристални Барон само је мрвица у бескрају црвенила, све ситнија под огромним облацима.

Хајнрих припрема бескорисно оружје и у сабласној тишини пред својим егзекуторима окреће га према црвеном зиду: један пиштољ према стотину милијарди.

Арена је спремна.
Борба може да почне.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

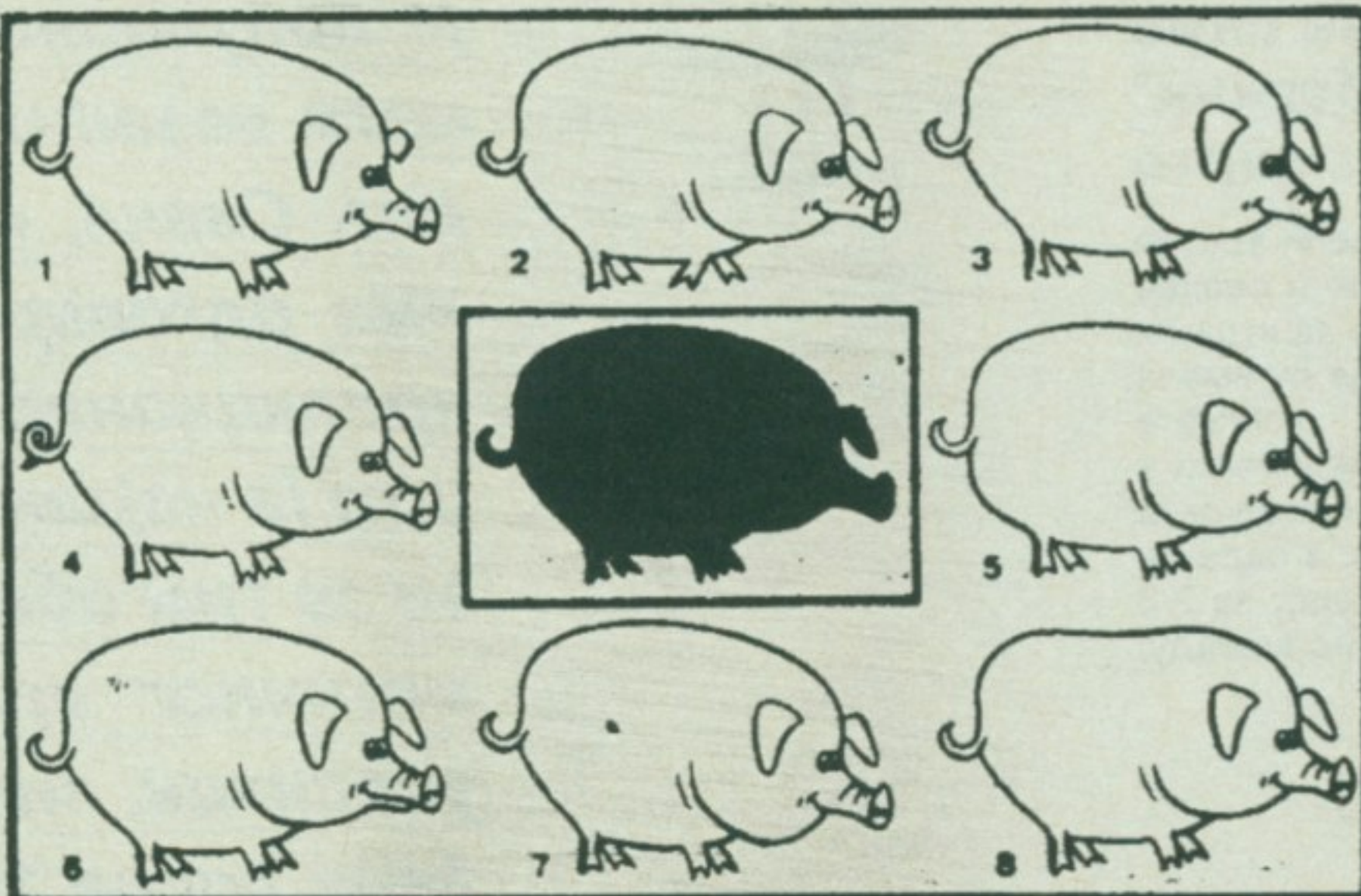
УКРШТЕНЕ РЕЧИ

◆	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1					■							
2				■								
3					■							
4												
					5			■	■	■		
					6							
					7						■	■
					8			■				
					9				■			
					10							
					11							

ВОДОРРАВНО: 1. Прохтев за јелом – Анал, годишњак, 2. Становник старе Реције – Унутрашње море Северног леденог океана (СССР), 3. Универзитетски град у Енглеској – Произвођач и продавац семена, 4. Певач са слике, 5. Иницијали Дикенсовог јунака Твиста – Узвик туге, 6. Једна од највиших планина Босне, 7. Крдо, стадо, 8. Чешка афирмација – Омладинска радна бригада (скр.), 9. Име италијанске певачице Пици – Скраћеница америчке државе Орегон, 10. Макар колико, ишта, 11. Наш филмски редитељ, Војислав.

УСПРАВНО: 1. Акутно вирусно обољење, инфлуенца, 2. Једно годишње доба, 3. Корално острво, 4. Ауто-ознака за СР Немачку – Ауто-ознака за Ново Место, 5. Симбол бора – Ознака за ампер, 6. Становник града у Србији, 7. Грана електротехнике, 8. Име певача Здравковића – Грчки бог сунца, 9. Меримин драган из народне песме – Симбол нобелијума – Телефонски позив, 10. Античка држава на Црном мору – Скраћеница Међународне организације за избеглице – Име француског певача и глумца Монтана, 11. Становник азијске државе – Име некадашњег боксера Марћана, 12. Ред, низ – Вишегодишња зељасти биљка, гаји се због црвене боје у корену (ализарин!)

ЗАГОНЕТНА СИЛУЕТА

Само једном од осам цртежа потпуно одговара силуета у средини. Којем?

Историја на продају

Ка

Чајник захвалности

Сваки, па и најмањи, предмет од алуминијума сакупљао се да би, прерађен, послужио у авионској индустрији. Свака домаћица која доприноси овој акцији добијала је овакав керамички чајник у знак захвалности.

You THINK **YOU'RE SICK?**

Само мислиш да си болестан

Штампане су и честитке које су имале само један циљ – подизање морала рањеним ратницима. Ово је једна од најчешћих. У врху пише „Мислиш да си болестан?“ А онда следи текст: „Човече, ниси ти ни упола толико болестан као што ће бити овај тип... кад му запржимо чорбу!“

Boy - You're NOT HALF AS SICK AS THIS GUY'LL BE

Индустријске хероине

Жена на слици која поручује „То можемо и – ми“ представља симбол свих представница „слабијег пола“ које су се у току другог светског рата укључивале у индустрију и на тај начин помагале победи. Оваква метална плочица величине 20 x 30 краси зидове енглеских пабова.

Победничке главе

Керамички запушачи за флаше у облику ликова Харија Трумана, Дагласа Мекартура, Двајта Ајзенхауера и Винстона Черчила на колекционарском тржишту коштају 50 до 60 фунти.

НИКАД НЕ
ЗНАШ КО
СЛУША!

You never know
who's
listening!
**БУДИ СПРЕМАН!
ЖИВОТИ СУ У
ПИТАЊУ!**

**CARELESS TALK
COSTS LIVES**

Шпијун на зиду

Ово је само један из серије постера који су се штампали у то време да би, окачени по аутобусима и зидовима, непрекидно опомињали грађанство на будност. Требало је строго водити рачуна шта се, коме, када и где прича јер – шпијуни не мирују.

Нема само „Забавник“ карте

Црвени крст је штампао и овакве карте за играње које су имале силуете савезничких и непријатељских авиона, а сада се продају за 2-3 фунте по комаду.

У Великој Британији већ дуже је популарно сакупљање предмета везаних за Други светски рат. Свака, и најмања, ситница има одговарајућу вредност на колекционарском тржишту. И, што је најзанимљивије, у потрази за тим обележјима овог драматичног времена нису сами учесници, него генерације рођене после 1945.

Он и даље чека

У продавницама старина, баш као у једној која се налази у лондонској улици Тајер, понекад се наиђе и на лутке у природној величини. Ово је, на пример, ветеран из Првог светског рата са шлемом на глави и утиснутим словом „w“, скраћеницом од „warden“ – чувар, односно стражар. Ветеран од 200 фунти има и друга ратна обележја.

ЛЕКЦИОНАРИ РАТА

RAF на крилима

Ово је био један од амблема на униформама пилота RAF-а. Тада за 50 пенија, сада за 22 фунте.

Највише одликовање

На тржишту се ретко када појави највише британско одликовање – Викторијин крст. Ретки примерци купују се за најмање 30.000 фунти. Овај је једини који је у току рата додељен једном пилоту и 1983. продат је за 110.000 фунти.

Мусолинијев фес

Овај Мусолинијев фес продат је 1944. године у Улици Бонд у Лондону за 44.000 фунти.

Најава рата

Ако се нађе копија листа „Ивнинг Кроникл“ од 3. септембра 1939, продаје се за 5 фунти што је 1200 пута скупље од тадашње цене новина од једног пенија. У наслову стоји британска објава рата, а испод пише да Хитлер неће имати мира.

Ратни летач

Онима с дубљим џепом намењени су, на пример, аутентични авиони као овај „спитфајер 5В“ који је припадао ескадрили 316 и учествовао у борбама 1943. у Мидлсексу у Нортхолту. Цена му је 500.000 фунти.

В. С.

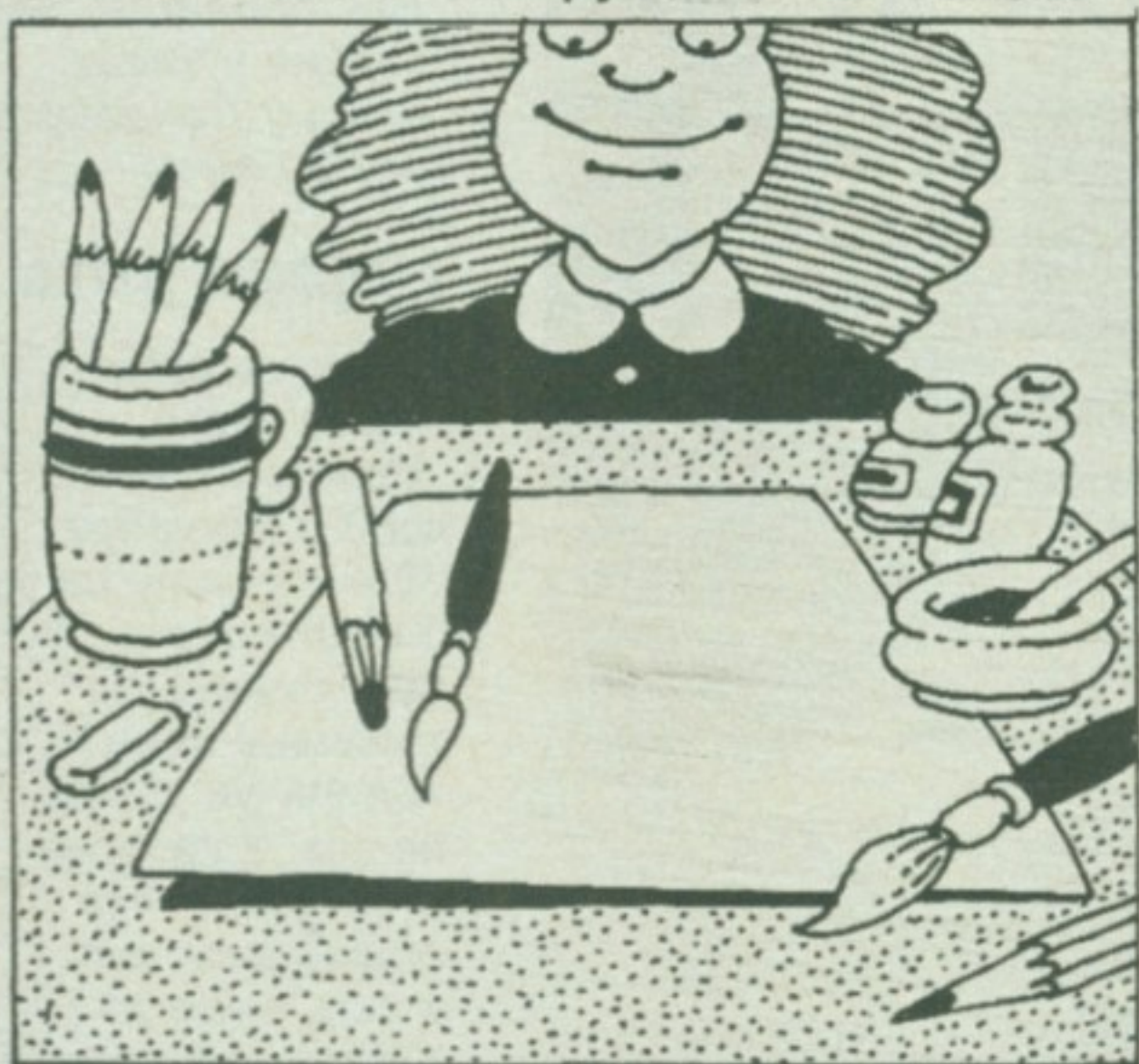
Уређује: Диего Варагић

Примена уметности

Ускоро завршавам средњу школу и желим да се упишем на костографију. Тренутно немам могућности да дођем у Београд, а касније вероватно неће имати сврхе. Напиши ми да ли се полаже пријемни – адресу и број телефона.

АЛЕКСАНДРА
из Титограда

На Факултету примењених уметности и дизајна у Улици 7. јула број 4 (телефон: 632-742) биће пријемни испит у јуну. У међувремену можеш да поручиш брошуру која је сада у штампи и из које ћеш сазнати и све друго што те занима.

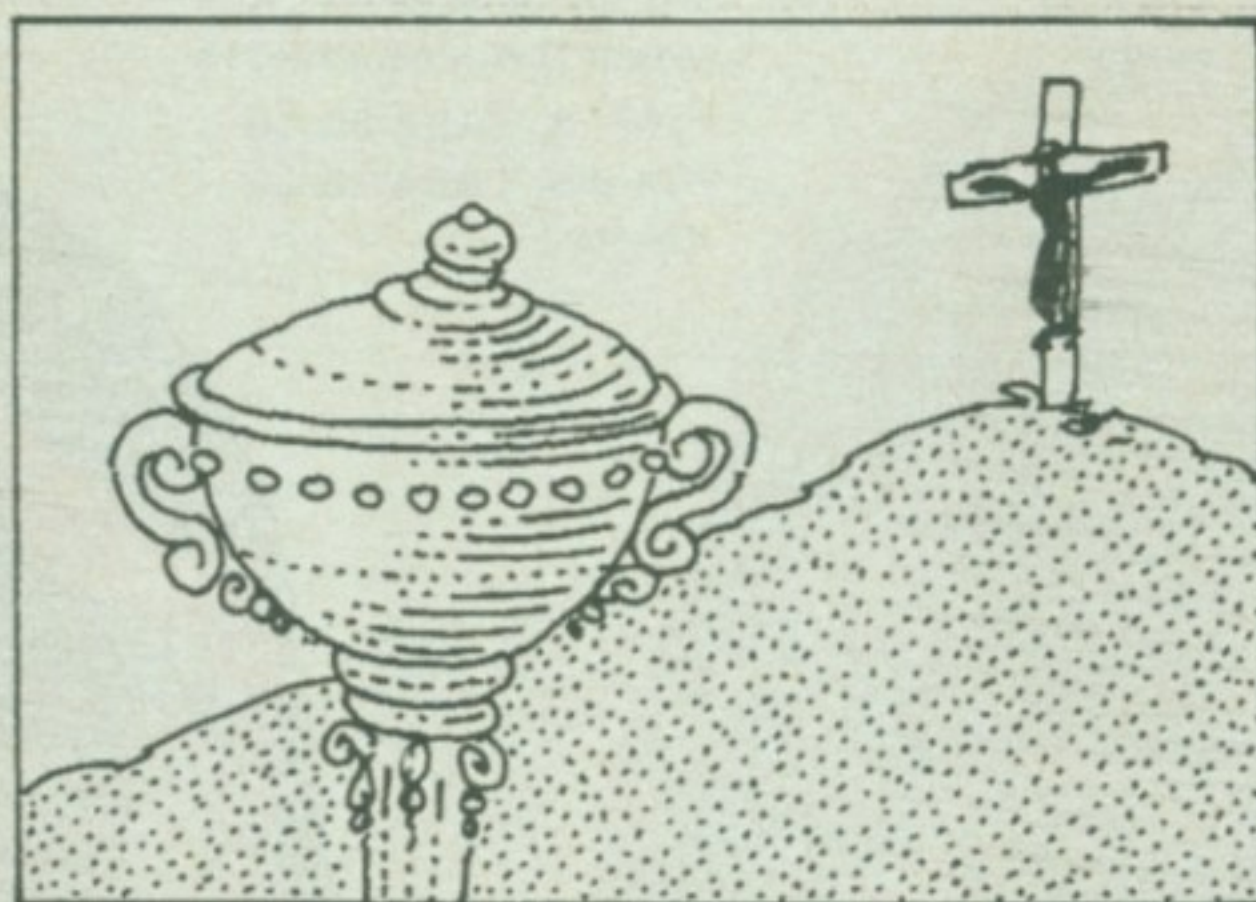

Крв у пехару надахнућа

Знам да је „грал“ посуда коју је Исус Христ користио на последњој вечери. Да ли је та посуда икада нађена?

ИВАН АЛДУК
Балканска 108
Сплит

Према средњовековним предањима, грал није само посуда из које је Христ на последњој вечери јео, већ би могла да буде и посуда у коју је Јосип из Ари-матеје сакупио његову крв кад је био распет. У „Трилогији о гралу“ Роберта д'Борна, написаној у 12. веку, стоји да је овај путир однет у Енглеску где је скривен у једном замку и да га је нашао јунак из света келтских легенди Парсифал – витез округлог стола краља Арту-

ра. Дакле, грал је само симбол духовности, а трагање за њим је алегоријски израз хришћанског живота.

Филателиста

Где у Београду могу да нађем прибор за филателисте и албум за марке?

АНА
Београд

У продавници „Југомарка“ у Таковској 7.

Прве карте – други пут

Десило ми се да нисам стигао на време да купим „Забавник“ с првом серијом Мастерс-карата. Зато вас молим да ми пошаљете тај број. Платићу поузећем.

ДАРКО ЛЕКИЋ
Сирогојно

Прве три табле карата биће поновљене. А то ћемо учинити чим завршимо објављивање свих карата.

Научи да будеш сама...

Идем у шести разред основне школе. Моја невоља је то што никако не могу да стекнем најбољу другарицу. Не знам шта да радим.

ЈЕЛЕНА ЈОВИЧЕВИЋ
Браће Тасковића 31/41
Ниш

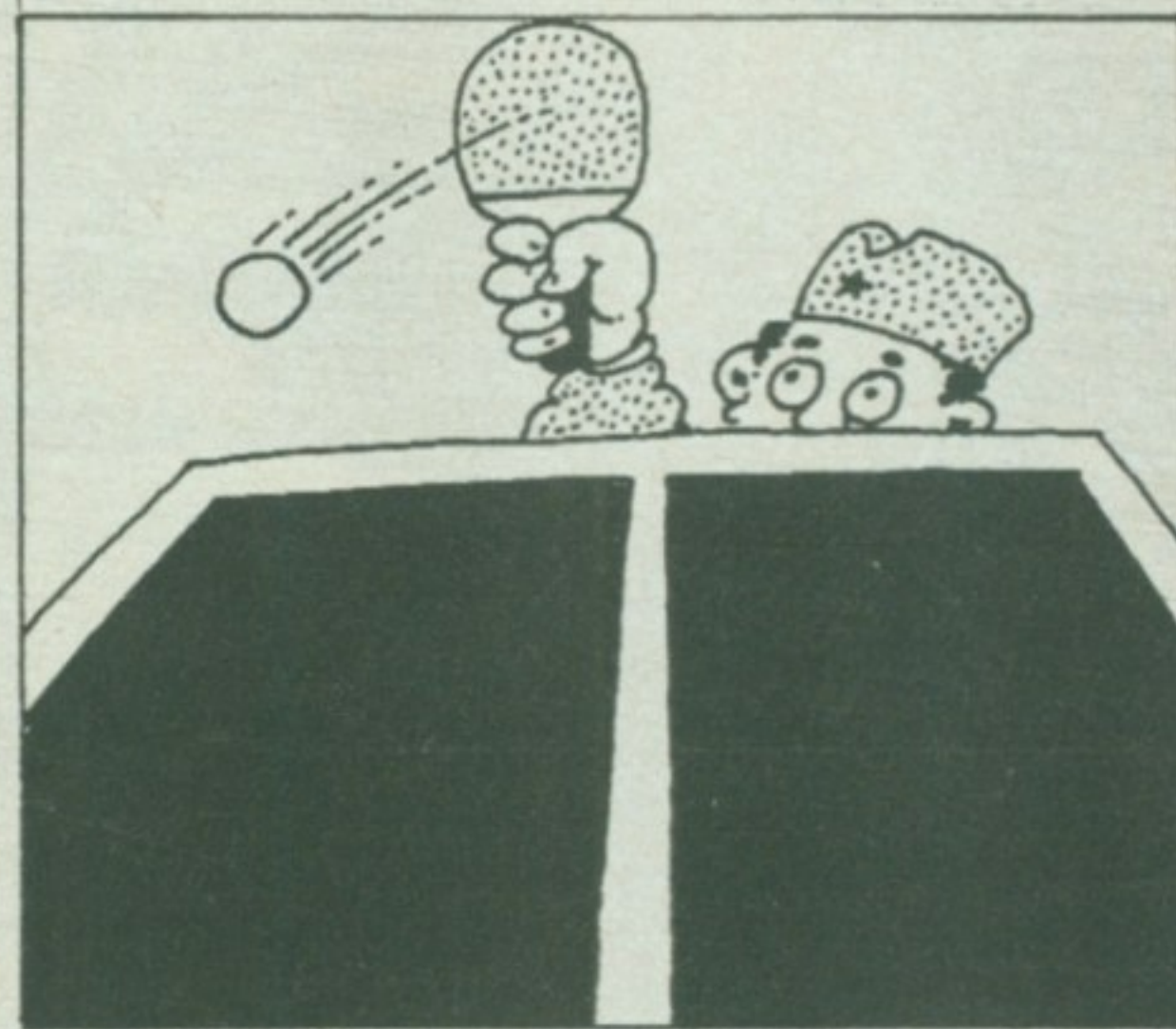
Престани да размишљаш о томе и да се трудиш. Другим речима, немој ти да бираш другарице, нека оне изабере тебе...

Пинг-понг пионир

Занима ме стони тенис. Где у Београду могу да тренирам овај спорт? Волео бих да то буде неки клуб „Партизана“.

НЕНАД БОЖУЛИЋ
Миријевски булевар 50 Б
Београд

„Партизанове“ стонотенисере наћи ћеш у хали „Пионир“ сваког дана између 19 и 21.30 сати.

Poštovana REDAKCIJO,

Moj djeda Milan svoju kolekciju od 7 albuma sa preko 3.000 znački, zamjenio bi za VIDEO-RIKORDER, kako bi meni ispunio želju i pričinio mi zadovoljstvo, da i ja uživam u gledanju crtanih filmova sa kasete, kao i druga djeca iz mog komšiluka, a djed mi to sa svojom penzijom ne može kupiti.

MASTILOVIĆ ANJA, ul. Muhameda Džudže 40 71000 Sarajevo

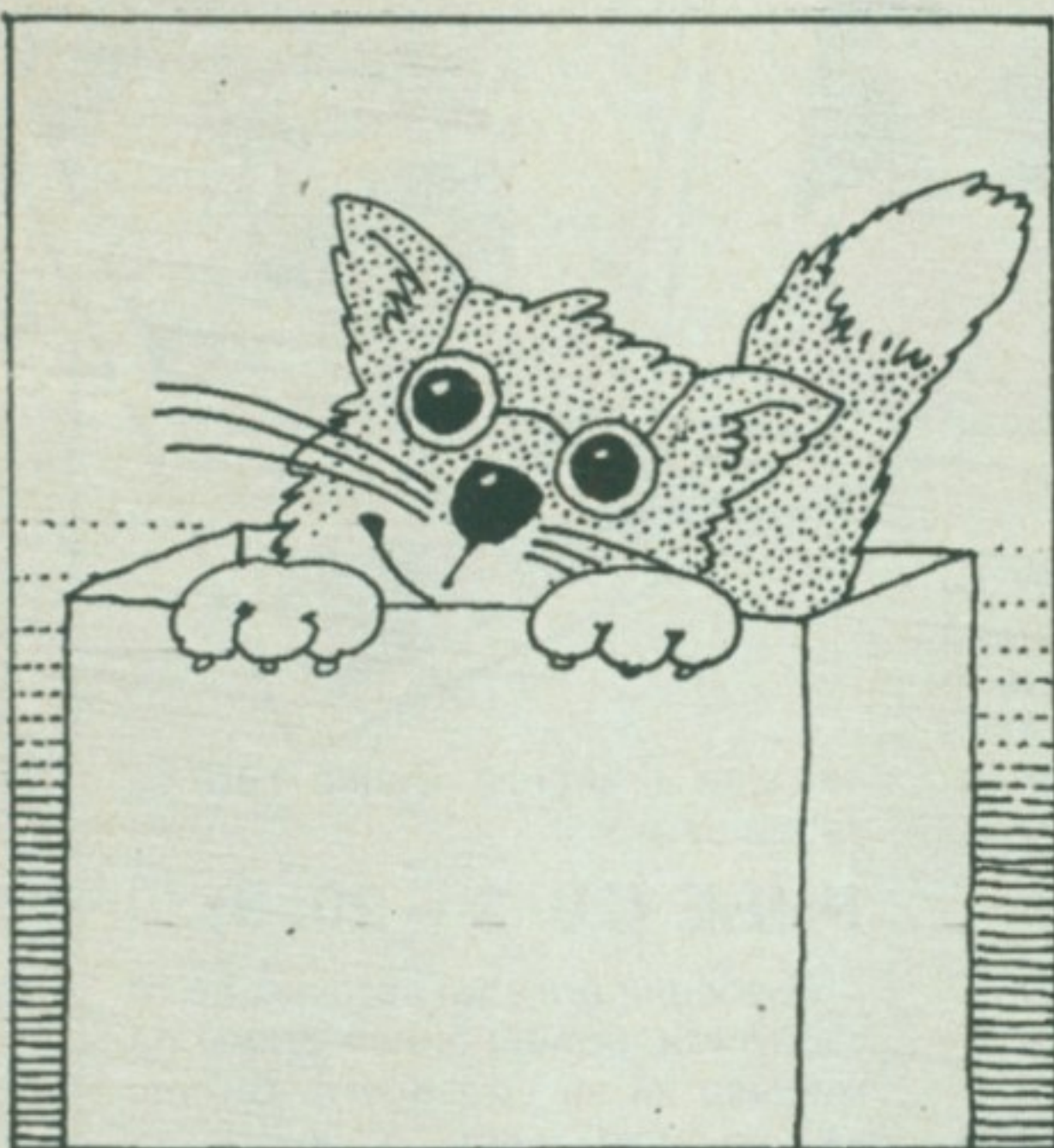
Узми га – чим прогледа

Маца моје пријатељице је скотна и добићу једно маче. Зато бих желе-ла да знам:

- 1) Да ли су мушке мачке мање умиљате од женских?
 - 2) Када једно маче може да се одвоји од мајке?
 - 3) Шта да му обезбедим за прве дане код мене?
 - 4) Да ли му је за физиолошке потребе довољна кутија с песком?
 - 5) Да ли у првим месецима морам да га водим на неко пелцовање и слично?
- Молим те, Забавниче, да ми помогнеш. Питања је много, а одговор чекам само од тебе.

МАРИЈА ЦВЕТКОВИЋ
Симона Јенка 1
Задар

- 1) Свако маче које живи у кући остаје „дете“, а свако дете је умиљато...
- 2) Можеш га узети чим прогледа.
- 3) Одмах успостави ред: посуда за

млеко, посуда за месо, поклопац од картонске кутије с мало песка, неко старо ћебенце или шал за лежање – да не би остављало длаке по фотељама које радо бира за одмор.

4) Јесте. У почетку треба неколико пута да му се умочи њушкица у „оно“ што је урадило, а затим у песак – брзо ће схватити шта се од њега тражи.

5) Треба га обавезно пелцовати против штенећака који је смртоносан.

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ:
глад, летопис, Рет, Бело море, Итон, семенар, Пол Мак картни, от, ај, Вра-ница, чо ор, ано, орб, Нила, ор, ико-лико, Нановић.

ЗАГОНЕТНА СИ-ЛУЕТА: број 3.

ТРАЖИМО

ПРИЈАТЕЉЕ

Дамир Лауретић, Б. Чанковић
71, 41000 Загреб – 14 година, сакупља постере, марке и касете, бави се спортом (веслањем)

Марија Ђорић, Војводе Степе
7, 11420 Смедеревска Паланка – 13 година, воли спорт и музику, дописивање и читање, сакупља постере.

Emmanuel Ashley, P. O. Box 893
Mamprobi, Accra, Ghana – 15 година, воли дописивање, путовања и музику.

Александра Алтиевска, Иве
Поле Рибара 42 б, 91000 Скопље – 13 година, воли плес, свира гитару, сакупља постере и значке.

Бранко Пиглић, Ловранска
Драга 32, 51415 Ловран – 9 година, сакупља постере и све о Мастерсима и Алфу.

Јелена Каруовић, Димитрија
Пешкића 18, 16210 Власотинце – сакупља салвете, постере и писма.

Ведрана Цвијетиновић, Алеја
народних хероја М 10/20, 74250 Маглај – 10 година, воли тенис и кошарку, навија за Партизан, сакупља постере и салвете.

Радмила Ђурђевић, Пролетер-ских
бригада 6, 11000 Београд – 11 година, сакупља касете и постере, воли спорт, игра кошарку.

Душанка Тешановић, Ламела
Д 1/2, 21421 Карађорђево – 12 година, жели да се дописује са вршњацима.

Ана Павловић, Немањина
13, 36350 Рашка – 16 година, воли све што воле млади.

ПИКСИ ФУДБАЛСКИ ВЕЛИКАН

Књига коју сте жељно очекивали. Много фотографија и непознатих детаља о животу Драгана Стојковића Пиксија из пера истакнутог спортског новинара Бранислава Ковача.

Цена књиге 59,00 дин. Плаћање приликом преузимања.

За купце ове књиге издавач је обезбедио вредне награде: црвено-беле дресове са Пиксијевом десетком на леђима, годишње претплатне карте за Маракану, постере, календаре са Пиксијевом сликом и др.

НАРУЧБЕНИЦА

Овим наручујем књигу Пикси – фудбалски великан по цени од 59,00 дин. Књигу ћу платити поужећем.

(Презиме и име)

(Потпис)

(Поштански број и место)

(Адреса)

Наручбеницу слати на адресу: ПИК, Пошт. фах 172, 11070 Н. Београд.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1996

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА“
др Живорад Минових

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ

Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (графичко-технички уредник), Славољуб Кеџић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Милединовић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрновић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Тоџић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:

Месечна 33,20 динара, тромесечна 99,60 динара, полугодишња 199,20 динара

ПРЕТПЛАТА

ЗА ИНОСТРАНСТВО:

Месечна 66,40 динара, тромесечна 199,20 динара, полугодишња 398,40 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика“ – ПРЕТПЛАТА ЗА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	34.-
СР НЕМАЧКА	DEM	56.-
ШВЕДСКА	SEK	207.-
ФРАНЦУСКА	FRF	193.-
ШВАЈЦАРСКА	CHF	51.-

Уплате из иностранства слати на девизни ра-чун НИП „Политика“ код „ИНВЕСТБАНКЕ“ – Београд, на рачун број: 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ
НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

BATMAN

WITH ROBIN

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

BATMAN, ROBIN, and Indico are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

